محرری: محمد عیاض الاسحاقی

زندان

محررینک ترجمهٔ حالی هم رسمی برله.

ناشرلری: عبدالرحمن حسینی، عبدالعزیز عبیداللین.

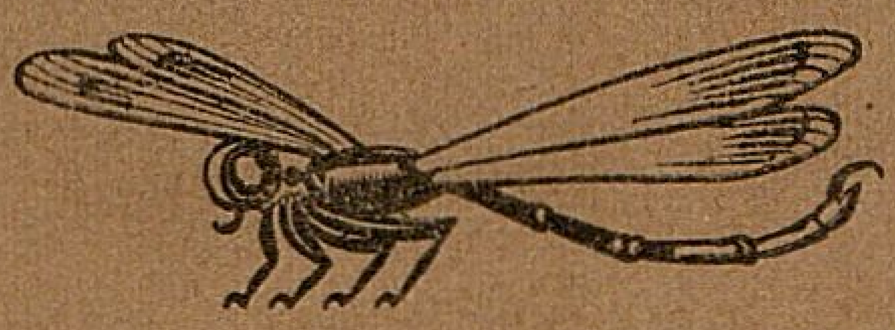

بهاسی 25 تین.

یوزلب آلغانلرغه 20 صوم.

یارمالایۋوی مطبعه‌سی

قزان.

КАЗАНЬ.
Типо-литографія И. В. Ермолаевой
преемн. Ключникова.
1907

4816.
А3457

زندان

محررينك ترجمه حالى رسمى برلن.

محررى: محمد عياض الاسحاقى

ناشرلرى: عبدالرحمن حسينف، عبدالعزيز عبيداللين.

يارمالايڤوى مطبعه‌سى
قزان.

КАЗАНЬ
Типо-литографія И. В. Ермолаевой
бывшая Ключникова
1907

TARİH KURUMU
KÜTÜ

«زندان»

بوگون ۲۷ نچی عنوارده ۱۹۰۷ نچی یلده چیستای تورمه‌سندن ایبداشمز عارف افندی بادامشین چغارلوب جیبارلگانگه قامیرامز ایرکنره‌ك قالدیده مین یازورغه‌طوتندم. موگغنچه هیچ بر یازارغه نیتارگه ممکن توگل‌ایدی. اورنمز بیك طغز ایدی، کوڭل برده طنچ توگل ایدی. حاضر ایندی مینم تورمه‌ده شافتی‌غنه طوراچغم معلوم بولغانغه اش‌که طوتنماقچی بوله‌م. قزانده ایرکسکه‌چغارلغاندن بیرلی اوچ آی وقت اوتسه‌ده تورلی سبب‌لردن موگغنچه قولیمه قلم آلوب یازوغه طوتنه آلغانم یوق ایدی.

بوگونگی کوندن باشلاب اوزمنڭ تورمه‌ده‌گی طورمشنی، تورماده‌گی حسیاتمنی یازماقچی بولام. اوزمنڭ کورگانلرمنی اویلاغانلرمنی اوقوچی‌لرنڭ کوز آللارینه کیترماکچی بولام. جیتار! مین طوتندم.

«نالن»

۱۹۰۶ نچی یلنی ۲۹ نچی اوکتابرده اونیۋیرسیتیت‌ده قاره‌گروهلردن براستودینت‌نڭ ریفیراتی (برنرسه حقنده اوزینڭ فکرین سویلاوی) بولاچق ایدی. اول‌کوننی مینم بعض اشلرم بولغانغه‌مین ریفراتقه صوڭغنه کیلدم. ساعت ۱۱ لرده ریفراتنی بتروب چقغانده ایبداشلرم سعید افندی، اسحاق افندی‌گه اوچراب آلار برلن اوچسزلی چایخانه‌ده چای اچرگه اویلادق. بالق بازارین بتونلای یروب برر ساعت وقتمزنی ئه‌ره‌م ایتکاندن صوڭ اوچسز چایخانه طابا آلماومزغه اوشانوب «مسقوا» غاستینساسینه کیتدک. چای بیک اوچسز بولماسه‌ده بیک کیفلی بولدی. سعید افندی اوزینڭ قرغیز صحرالرنده عمر اوتکارولرین بیک قزوب سویلاب چاینڭ یه‌مین طاغی آرتدردی. مینده گازیته‌مز اوچون شاقتی‌غنه آقچه طابقانمنی، وشاقتی‌غنه آقچه کسه‌ده‌لگین، بلدروب ایبداشلرنی شادلندردم. چای یانده قایا قوناچق مسئله‌م‌ده حل قیلندی. شول آراده‌غنه قزانده اوسیلننایا آخرانا اعلان قیلنغانغه فاتیر مسئله‌سی مینم اوچون بیک اهمیتلی مسئله ایدی. چونکه‌مین ۱۹۰۵ نچی یلنڭ ۱۳ نچی دیکابردن بیرلی (نی لیغالنی) قاچوب یورگانگه پاسپورتسز طوتاطورغان فاتیرلرده‌غنه طورا آلا ایدم. اوسیلننایا آخرانا پاسپو-

پاسپورتسز طوتوچی لرنی بیك زور اشترافلر برلن قورقتغانغه، مینده شول آراده‌غنه اوی‌خوجه‌لرینك بیك‌قاطی پاسپورت صوراولری اوچون فاتیرمنی طاشلارغه مجبوربولغان ایدم. شونــك اوچون شول آراده ئلی آنده ئلی‌مونده قونوب‌یوروب، کوندزلرین‌سعید‌افندی فاتیرنده مقاله‌لر یازوب اوتکاره‌ایدم. اون‌برآیغه یاقین‌قاچوب یورو، طوقتاما-ینچه اشلاو، مینی شاقتی‌غنه آرتقانغه، شول‌آراده بررآیغه کـــورشی شهرلردن بوسینه کیتوب برآزحال جییاچق ایدم. شونك اوچون‌مین فاتیر ئزله‌میده‌ایدم، کیره‌کسنمی‌ده ایدم. بوکونگی کون اوچون‌مین سعید افندی‌لرده‌قوناچق‌بولدم. لــکن آلارنك خوجه‌لری بیك‌قباحت قاره‌گروه طرفداری بولغانغه، نیچك یولسه‌ده آلغارغه بلدرماینچــه کررگه کیره‌ك ایدی. شونك‌اوچون بزساعت ۱$^{1}/_{2}$غه‌قدرعاستینساده اوطررغه وخوجه یاطقاچقنه قایتورغه قرار بیردك.

وقت‌جیتکاچ قایتورغه چقدق. چای‌پاری برلن‌سویلاشه سویلاشه قایتوب جیتوومزنی سیزمیده قالدق. یورتقه جیتارآلدندن پالیتسیا یوقمی‌لغین قاراب ایشك آلدینه کردك، لـــکن اوچمزبریولی فاتیرمزغه کرساك خوجه‌بلوب حاضر زورطاوش چغاراچغنده یایســه پالیتسیه چاقراچغنده هیچ‌شبهه یوق ایدی. شونك اوچون ایــك‌اوّل اسحاق افندی زۋانوق بیروب کرورگه، خوجه‌لرغه قایتسه‌لراوزم‌آچورمن دیب‌ایتوب طشقه‌چغارغه، وشول‌وقتده بزکررگه پلان قوردق. هم‌اون اون‌بیش‌مینوتدن شول‌حیله‌برلن اویگه‌ده کردك. بزبرآز سویلاشکاندن صوڭ، ایرته‌گه‌گی گازیته‌گه مقاله‌لر حاضرلــکلــگین بلــگاندن صوڭ همه‌مزقایسی‌مز گازیته آلوب، قایسی‌مز کتاب آلوب اورنلرغه یاطدق. مین قوناق بولغانغه، کنه‌فیــگه یاطدم. عادتمچه برآز گازیته اوقوب یاطقاننك صوڭنده اوتنی سوندروب یوقوغه کیتدم. توشمــده نیلار کورگانم خاطرمده یوق. لــکن مین اویانغنده باصقچدن جلتر جلتر

قاچ طاوشی چغاروب پالیتسیه کشی لری بولن بورونسز خوجه کچکنه گنه لامپاکوتاروب منوب کیله‌لر ایدی. بوطاوشقه، همده بواوت یاقتی سنگه ایبداشلرم ایکی سیده سیکروب طوردیلار.

پریستاف سعید افندیگه قاراب «سزنگ فاتیرگزده تنتو یاصارغه امر بولدی!» دیب تنتو یاصارغه طوتندی. بورونسز خوجه مینی کورگاچ ئلله‌نیلر قیلنوب سوگشورگه طوتندی. پریستافکه «میندە عیب یوق؛ مین ایکی کشی گه گنه بیردم» دیب اوزین یولارغه یول حاضرلی باشلادی. تنتو باشلاندی. مین یوقلاغان بولوب یاطا ایدم.

سعید افندی نگ فاتیری بزنگ ریداقسیامز حسابلانغانغه گازیته‌لر نگ خطلرنگ، مقاله‌لرنگ ایسابی حسابی یوق ایدی. شونگ اوچون تنتو بیک اوزاق دوام ایته‌چک ایدی. پریستاف نگ آروندن، همه یازولرنگ بارسیده تاتارچه بولووندن بزنگ مقاله‌لرنی خطلرنی بارسنی قالدررغه بولدی لار. پریستاف یانندەغی تاتار غراداۋوی هر یازونی ئه‌یلاندروب ئه‌یلاندروب قاری ایدی‌ده، برسنده آگلاماغاچ برسوزده طانماغاچ «ستاتیا ۋاشا بلاغارودیا» دیب چیتکه طاشلی ایدی. ساعت یارم‌لر وقت اوتکاندن صونگ تنتو بتدی. پریستاف پرطاقول یازارغه طوتندی مینم حقمده سعید افندی اول ایبداشمز کیچه تیاتردن قایتارغه یراق بولغانغه مونده قوندی دیب جواب بیردی، پریستاف شول سوزگه قناعت‌لنوب مینی بورچماسقه بولدی. لـکن تاتار غراداۋوی اوزینگ یکت‌لگین، همده طوغری خدمت ایتووین کورساتور اوچون مینی اویاطوب صوراونی مصلحت کوردی. پریستاف ایرنوب کنه «اویات آلای بولسه!» دیب امر ایتدی. غراداۋوی مینی اویاطا باشلادی، مین بر آز اویانماغان بولوب طورغاندن صونگ کوزلرمنی آچار آچماز طوروب اوطروب بیک عجبسنگان کبک برده قورقماغان قیافت برلن سویلارگه طوتندم. مین حاضر مینی آلوب کیته‌چک‌لرینه تمام اوشانغانغه بیلک آقرنغنه طوروب

كيينه‌باشلادم. پريستاف، پريستافدن بيتار اوى خوجه‌سى مينم كم لكم حقنده بيك كوب سؤاللر بيره‌باشلاديلار. مين‌برده ايسى كتما گان كشى كبك فلان اورامده طورام‌ديب يالغانلادم، مينم ايبيرلرمنى قارارغه طوتنديلار. ميندن بر نرسه‌ده چقمادى. پرتاقول يازا باشلاغاچ مين‌اوزمنك فاميليامنى ياشرودە‌حاضر فائده يوقلغين بلگانگه، مينى ايته‌چك ٢نچى‌چاست پاليتسيه‌سى بارسيه مينى طانغانغه، مين اور فاميليامنى ايتدم. ايبداشلر تلارتلاماس مينم كوزيمه‌قاراديلار. آلارده مينم اوچون قوطلورغه يول يوقلغين بلگان كبك كورنديلار. لكن پريستاف يا كغى كشى بولغانغه مينى آلاى‌ده طانى آلمادى. پرطاقول بتكاننك صرگنده مين پاليتسيه‌غه بارماسقه تلاب ئلله‌نى قدر طارطشدم،

شولاى بولسه‌ده بارغه مجبور بولدم. كسه‌مده‌گى كيچه‌گى آقچه‌نى اسحاق افندى‌گه قالدروب سعيد افندى برلن برگه‌پاليتسيه‌غه كيتدك. پاليتسيه‌غه مينم كرويم بتون پاليتسيه‌نى عجب‌گه قالدردى. آلار اوزلرينك ١١ آى ئزله‌گان كشى لرنك آياق آستندن‌چغووينه ايسلرى كيتدى. مينى بيك‌تيز تورما گه‌جيبارر گه‌ده وعده‌قيلوب، پاليتسيه‌نك ايسركلر يابا طورغان بولمه‌سينه كرتوب يابديلر. اوزاقلامايچه‌مينى طاغى‌چاقروب صوراشوب ئلله كملر برلن تيليفونلر برلن سويلاشرگه طوتنديلار. مين شونده بزنى تنتوگان غراداۋويدن صوراب طشقه چقدم. بدرف‌كه كرو برلن ايسم كيتدى. بدرفنك تره‌زه‌سى بتونلاى آب‌آچق. طاغى اوستنه مينى چغارغان استراژنيقده طشده قالدى. مينم كوڭليمه قلت‌ايتوب‌قاچو فكرى توشدى. مين حاضر قاچارغه پلان قورا باشلادم. لكن پاليتسا يورطندن‌چققاچ بلاقغه‌طابا كيتارگه‌مى، ئلله موقريغه طابا كيتارگه‌مى لكين حل قيلا آلمادم. آخردن موقرى‌غه كيتارگه اويلاب قاچارغه نيت‌لب تره‌زه يانينه كيلدم. تره‌زه آشا آطليم ديگان وقتده ايشك آچوب استراژنيك كردى. مين

چالبارلرمنی رەتلاگان بولوب استراژنیك آلدنده طاغی بر آزطوروب پالیتسا گه کردم. سعید افندی‌نی مینم یانیمه کرتمادیلر. مین طاغی پریستافنی کوروب تیزرەك تورماگه اوزاتسا‌ڭزلا دیب طاغی اوزمنك بولمه‌مه کردم. کیچ برلن قویاش بایغانده مینی طاغی چاقردیلار. کرسام سعید افندیده آنده ایـکان. بزنی ایکمزنی‌ده جیبارمزدیدیلر. اوزاقلامادی ایکی غراداۋای بزنی اوزاتا کیتدیلر.

بز ایرتەدن بیرلی برده آشاماغان بولغانغه یولده کاندیتیرسکی‌گه کررکه صورادق. غراداۋویلرنك رەتلاب جوابلرنده کوتماینچه کاندیتیرسکی‌گه کردك. آرتمزدن کیله طورغان بر غراداۋای بیك قباحت بولغانغه بیك آچولانوب آشقترا باشلادیلار. بز تیزگنه آندن موندن ایبرلر آلوب آشارغه طوتندق. هم تیزگنه کاندیتیرچیگه آقچه بیردك. مینم کسەمده بیش صومدن باشقه آقچه بولماغانغه‌مین بیش تنکه‌لك کاغد بیردم. کاندیتیرده‌گی آلوچی‌لر، صاتوچی‌لرهمه‌سیده پالیتسالر برلن کرگان کشیلر کورگاچ اوك بر آز عجبسونگانلر ایدی شونك اوستینه غراداۋوی سوگنه باشلاغانغه بولار بتونلای قورقا باشلادیلار. زنهار چغـگز دیب یالنه باشلادیلار. مینم آقچه‌منی قایتوروب طوررغه شاقتی وقت کیته‌چك بولغانغه، پالیتسییسکی سوکـکان صایون سوگوون قوّتله‌نه بارغانغه، بولار آقچه‌نی آلمی باشلادیلار. بزنك آلـگز دیگان‌سوزگه‌ده‌قاراماینچه‌تیزرەك‌چغـگز دیب اوتنه‌باشلادیلار. بزچغوب کیتدك. غراداۋوی‌نك آچوی‌تیز باصلمادی. اول برنچی چاستقا باروب جیتکانچه سوگنه باردی. شونی‌ده ایترگه‌اونوطقان ایکانمن. کون بیك یامسز ایدی. بیك قاطی جیللی بوران یاوا ایدی. بورانی ئلله نیندی یبشکلی بولغانغه بتون بینلرگه باشقه کوزگه صلانه ایدی. کیبت‌لرنك ۋیۋسقه‌لری، اوی‌لرنك تروبالری جیل برلن ئلله نیندی یامسز طاوشلر چغاره‌لر ایدی.

بز همان ئلگریگیچه کولشه کولشه، کاندیتیردن آلغان ایبیرلرمزنی آشی آشی بارا ایدك. بو ناچار غراداۋوی جیلنی، اوچراغان کشیلرنی بزنی بو طوقتامایچه سوگوب کیله ایدی. بزنی سوگو طویدرغان بولورغه کیرەك، آخرغەطابا ایبداشین، سوگه باشلادی. آندنده آریغاچ برکم گەده باغشلامایچەاوزینك بلگان همەقباحت سوزلرین تکرار قیلا باشلادی. اوزاقده اوتمادی بز برنچی چاستقه کردك. نادزیراتیل بیك زوراش اشله گان کشی کبك بزنك کاغزلرنی قول قویوب آلدی. ایکنچی کاغزیازلاغنچه همده تورلی جیردن کیلگان کشیلرنی قبول ایتوب آلغالاغانچه شاقتیغنه وقت اوتدی. بزایکاو کنەفیگه اوطروب کوتوب طورا باشلادق. بزنك کنەفیدن اچکی بولمه کورونوب طورا ایدی. بولمەده بیك کوب اشقافلر تزلگان ایدی اشقافلر یاننده چوماله چوماله، اویوب قویغان گازیتەلرطورا ایدی. بو گازیتەلر ئلله نیچه اویومگه اویولسەده „Волж. вѣстникъ" گازیتەسی بارسندنده کوب ایدی. بو گازیتەلرنی یازوچیلر باصوچیلر خلق اوقسون، خلق فائده ایتسون دیب خدمتلرین صرف قیلسەلرده، بزنك پالیتسیامز موندی گازیتەلرنی اوقونی «سایه پنـــاهید اسایش برکمال» بولوینه ضررلی طابوب بولارنی تیپوغرافیەدن چقماس بوروناوق جییوب آلغانلار ایدی. 15 - 20 مینوتده تورلی چاستدن ئلله نی قدر کشیلر کیتردیلر. غراداۋویلار کیلگان کشیلر همەسی قارغه بویالوب، بیتلری صاقاللری بەزلنوب کرەلر ایدی. غراداۋویلار بارسیده بربرسی برله کورشوب بارسیده جیلنی هوانی سوگەلر ایدی، بارسیده ئلله نیدن رضا توگللر کبك کورنەلر ایدی. نادزیراتیل آقرتنغنه ایرنوبکنه سوزصایون، ‹ѣ› کیره کمیe کیره کمینی اویلابقنه کیلگانلرنی کرگان کنیگەسینه. کیتکانلرنی چقغان کنیگەسینه یازا ایدی.

موندەغی کشی لرنڭ بزدن هم طاغی اوچ دورت کیترلگان کشی دن باشقەلری همەسی قارا کییم لر کیینگان، قلچ لر طاقغان بر تیرس سوز اچقندرساڭ صوغارغه قولین کوتاره طورغان، قلچ سز کشی نی کورو برلن آوزندن تسبیح کبك برطوقتامایـنچه سوگو سوزلرین قویوب طورا طورغان راسیەدە «اسایش بر کمال نی» صاقلاوچی لر ایدی.

بولار اوزلرینڭ طازا یومروقلری، قاطی قوللری برله، قلچ لرینڭ قنلری، ریۋالۋیرنڭ توتقالری برلن 17 نچی اوکتابر مانیفیستندە وعدە قیلنغان غراژدانسقی پراۋالرنی طوتروچی لر، راسیەنڭ هر غراژدانینی نڭ حریت شخصیەسین، غراژدانلرنڭ قانلرین ماللرین جانلرین آیامایـنچه محافظه قیلوچی لر ایدی.

بولارنڭ قلنشلری، بولارنڭ یورشلری میکا ایسپانیادەغی اینکۆـ یزیتسیا محکمەلرین خاطریمه توشردی. موندەغی هرنرسەدن ئلله نیندی ظلم ایسی طویلغان کبك یاش طاوش ایشتلگان کبك ایدی. موندەغی هرنرسه بیوراقراتیەنڭ ظلمی نڭ ئلله نیچه یلغی شاهدی بولغانغه، بیوراقراتیـەنڭ ظلمی نڭ وجدانسزلغی نڭ قورالری بولغانغه، بولارهمەسی میکا جیرنگچ، صاصی قباحت کبك کورنەلر ایدی. موندەغی کشی لردە حیوانیة حسندن باشقه بر نرسه بولماغان کبك، موندەغی ایبیرلردەدە ماطورلق فلان کبك نرسه یوق ایدی. بولارنڭ ایبیرلری همەسیدە طوپاس، جانسز، روحسز کورنەلرایدی.

اوزاقلامادی بـزنی برنچی چاست یانندەغی آریستنیغه اوزاتدیلار. بزنی طاغی غرادۋویلر طاغی شول ملطق لر قلچ لر طاقغان زبانی لر قارشی آلدیلار. بـزنڭ پاکیت نی قبول ایتوب آلوراوچون استارشی نڭ «اوزین» چاقردیلار. استارشی «اوزی» تەبەنڭ کنه کچکنەگنه باشلی، دنیادە آشاو اچردن باشقەنی بلمی طورغان، اوزینڭ شلطراوقلرین بیك زور درجەگه قویه طورغان بر یارطی

عقل ایدی ــ بزنی قایا یابو خصوصنده سوزلر کیتکاچ آرتدن بر خاتون «یؤری مالایی یانینه‌یابگز! »دیب امر ایتدی. مین ئه‌یله‌نوب قاراسام استارشی آرتنده شادراغنه یامسزگنه، بر خاتون کوردم. بو خاتون اوزینك کوز قاراشلری، سوزلری، طاوشلری برلن فحش‌خانه‌لر ایقانوه‌مقاسی توسلی ایدی. مین موگغار قاراو برلن کوگلمدن بوخاتونغه بر دشمانلق حسن ایته باشلادم. بوخاتون بزنی تنتگانده‌ده امرلر بیروب طورغانغه، مونك استارشی خاتونی‌غنه توگل اوزی استارشی ایکانلگین، تگی استارشی دیگان اتچ توسلی یارطی عقل مونك ایری بولغان بولوب طرغانغه استارشی دیب یرولوین آگلادم. بزنی نی اوچون کیتردیلر دیب صوری باشلادیلار. مین راسیه‌ده طورغانلغمز اوچون همده باشقه کشی‌لر کبك کشی طالاب یورمگانمز اوچون دیگاچ «یارطی عقل»نك قیافت‌لری اوزگاروب کیتدی. آنك بیتی پشگان شالقان کبك بولوب جیرچق‌لنه باشلادی.

آوزندن ئلله نیندی آمیرانه سوزلر چغا باشلادی. اوزاقلامادی استارشی‌نك آچوی باصلدی. بزنی تنتوب آقچه‌لرمزنی آلوب بر بولمه‌گه کرتوب یابدیلار. بولمه‌ده بز کرگان‌ده یاش‌کنه بر یکت کچکنه‌گنه صاماور برلن چای اچوب اوطرا ایدی.

بو یاش یکت‌نك بایاغی استارشی خاتونی ایتکان یؤری مالایی ایدگی حاضر حاطریمه توشدی.

ایشك آچوب جیبارو برلن بورونغه ئلله نیندی آوللرده بره‌نلر اوینده بولا طورغان اچی‌لی توچی‌لی ایسکه قاتشقان پاراشا ایسی بورونغه کیلوب کردی. تلار تلاماس مین قامیرانی قاری باشلادم. اوزونلغی اوچ صاژین چاماسنده کیگلگی 5 آرشین‌لر چاماسنده بییك‌کنه بر تره‌زه‌لی بولمه ایدی. تره‌زه یانده بر استینادن ایکنچی استیناغه جیتکان بییك‌کنه سکی برکتلگان ایدی.

سکی اوستندن تره‌زه توبی‌ده بیك یاقین ایدی. تره‌زه شاقتی‌غنه زور بولغانغه بولمه کوندزلرین قاراڭغی بولاچق توگل ایدی.

لکن بز کرگانده کیچ بولغانغه کوره، بولمه یاقتورتور اوچون قویلغان توشمه‌ده‌گی الیکتریق لامپاسی‌غنه طچقان اوتی توسلی اوزینڭ بارلی یوقلی اوطین تیره یاقغه صاچا ایدی. لامپانڭ پیالاسی ئلله نیشلاب ئروب بتکانگه‌می، ئلله لامپانڭ تیره‌سینه اورما کوچلر ماطورلاب ماطورلاب اویا یاصانغه‌می، لامپا قاراڭغی بولمه‌ده برتوشمگه آصلغان اوطلی کومرگنه کبك کورنوب طورا ایدی.

بز کروب تگی یۋری یکتی برلن کورشوب سویله‌شه باشلادق. همده شونده‌غی قاریدورشچیکگه بر نی قدر ایبیرلر آلورغه قوشوب یکرمی تین بیرو وعده‌سی برلن صاماوار صورادق. صاماوار کیلگانچه همده کیبت‌دن قایتقانچه بزنڭ یانمزغه طاغی برکشی کرتدیلر. بو کشی ئلگریده تورماده نادزیراتل بولوب طورغان ایکان شول وقتده سیاسی‌لرنڭ خطلرین یورتکانلگی بلنوب تورمادن قوولغان همده حاضراشی سودقه بیرلگان ایکان.! بزدورتاو چای‌اچرگه طورغانده کورشی بولمه‌دن تاتارچه «عیاض عیاض!» دیگان سوز ایشتله باشلادی. مین بیك تیزباروب سویلاشرگه طوتندم لکن سوز ره‌تلاب ایشتلمی ایدی. اول آراده‌مین‌سزکم دیب‌صوری باشلادم. حسین! دیگان سوز ایشتلدی. مین‌طاغی نیندی حسین دیب صورادم. «حسین یاماش» دیب جواب بیردیلار. مینم ایسم کیتدی. نیچک حسین طوتلدی ایکان؟ قچان طوتلدی ایکان؟ قایاطوتلدی ایکان دیب اویلی باشلادم. اوزاق اوتمادی ایشك‌نڭ تیشکندن برکشی کیلوب سویلی باشلادی. قاراسام اول مینم شقولاده‌برگه اوقوغان برطانشمم ایکان. مین حاضرسزنڭ برله حسین بارمنی دیب صورادم دیدم. آلاریوق. بزسزنڭ برگزحسین‌می ئلله دیب‌صورادق دیدیلار. مین ایبداشم

سعید افندی لکین ایتوب باباغی حسین یاماش دیگان سوزلرنک
سوز آڭلانماودن کیلگان بر یاڭغشلق غنه ایدوکین بلدم. یاڭغی
طانش لر برله سویلاشدك. آلار شونده برئلله نیندی اوغالوۋنی اش
برله کرگەنلر ایکان. اوزاق اوتمادی صاماوار کیترلدی. بزدورتاو
قاینار صاماوار یانںده اوطروب چای اچەاچە سویلاشه باشلادق.
بزنك کوڭل لر طاغی آچلدی. کیچەدن بیرلی اچماگان گه کورەچای
بیك اورنینه توشدی. چای یانندەغی آلمەلر، صیرلر، بولقی لر، برسی
آرتندن برسی بزنك اسکاتردن یوغالا باشلادی. بولمەنك صاصی لغینه،
بولمەنك قارانغی لغینه اویرەنه باشلادق. لکن سعید افندی
تماکوسزلك گه هیچ چدی آلمی ایدی. اوزاقلامادی باباغی م. افندی
سعیدگه پاپیروس لر کیتروب بیروب آنك دەطولماغان دنیاسین
طوتوردی. اوزاق اوتمادی سعید افندی نی پالیتسیمیسترگه چاقروب
کیتدیلر. بر آزدن اول قایتوب مینی قزاندن جیبارەلر. یکرمی دورت
ساعت اچنده قزاندن کیتارگه دیب قول قویدروب بوگون چغارامز دیدیلر.
لکن صودیبنی دەغی گازیتەاشی اوچون قزاندن چقماسقه قول
آلغانلر ایدی، هممەصودیبنی پالاتاده برنچی نویابردەاشنك قارالورغه
تعیین قیلنووی اشنی بوزدی دیب اوزینك صودیبنی پالاتدن کیلگان
یازووین کوتاروب قایتوب کردی. عیب یازووین اوقوغاچ نیچك ایتورگه،
کملرنی شاهدلقغه چاقرترغه اویلاب طورغانده طاغی سعید افندی نی چاقر-
دیلار. بر ساعت دن صوڭ سعید افندی یاڭغادن کیلوب ایشك تیشکی
آشاغنه مینی قزاندەده قالدردیلار. بتونلای ده چغارەلر دیب کورشوب
کیتدی. مین یالغز قالدم. مینی یالغز قالغاچ قایغرغاندر فلاندر
دیب اویلاماگز! هیچ یوق! سعیدنك چغووینه منم شادلنووم اوزمنك
موندە قالوومنی بتونلای اونطرتدی. چونکه سعید «طاڭ»نك ریدا
قتوری بولغانغه اول یابلوبرلن گازیته طوقتالا ایدی. اول چقغاچ

گازیته صوئغه قالسه‌ده‌چغاچق ایدی. مین‌سعیدگه گازیته‌نی‌طوقتاتا
کورماڠز دیب کورشوب قالدم. مین‌ایندی حاضراوزمنڭ بوکون-
اوڭ‌یاایرته‌گه تورمه‌گه چیبارلوومنی کوتاباشلادم. ایبداشلر برلن
سویلاشوب شاقتی‌وقت اوتکاندن‌صوڭ مین تیشنماینچه‌گنه سکی‌گه
منوب یاطدم. بوکونگه منم مندرلرم یورغانلرم بولماغانغه مینم
اوستمده‌گی‌پالتام‌تگی ئه‌کیت‌ده‌گی کشی‌نڭ قاپچغی کبك مندرده
بوله‌چق یورغانده‌بوله‌چق پالتاده‌بوله‌چق‌ایدی. کوبمی یوقلاغاننی
بلمیم بزنی‌اویاطدی‌لار. ایشكنی آچوب بزگه‌ئلله‌نیندی کشی‌لرنڭ
ایبیرلرین طاشی باشلادیلار. اوزاقده اوتمادی بزنڭ بولمه‌گه
بایاغی منم‌طانشلرم کیلوب کردی‌لر. آلارنڭ ایتووینه قاراغانده
ئلله‌نیندی بربارشنانی کیترگانلر ایکانده‌آڠغارغه اورون بولماغاچ
بولارنی بزگه کرته‌لرایکان. بزنڭ بولمه‌طاغی جانلندی. کیلگان
آلطی کشی اورونلر جایا باشلادی‌لر. مینم طانشلرم مینم أیبیرلرم
یوقنی کوروب مینی‌اورطاغه یاطقردیلار. اوزاق اوتمادی بزنڭ
کورشی‌بولمه‌ده برکشی بیك‌قاطی باصوب‌مارشاوات‌ایته‌باشلادی.
بزآنڭ کم‌ایکانلگین بلورگه‌تلاب استینا صوغوب سویلاشماکچی
بولدق. لکن اول آنی آڠلامادی، آخردن بزیارقدن قچقره‌باشلادق.
اول‌ایشتدی. اول‌بوکون ساعت 11 لرده‌گنه طوتلغان برقزبولدی.
فامیلیاسنده‌ایتدی. مین‌بوبزنڭ طانش‌توگلمی دیب‌اویلاسامده اوزطا-
نشلرمنڭ‌بیك آزینڭ‌غنه‌فامیلیاسین بلگانگه‌فامیلیاسندن‌کم‌ایدوکین
بله‌آلمادم. بزطاغی برآزسویلاشوب یاطوب یوقوغه کیتدك. طغزده
«الف یاطوب» صاصو بولمه‌ده‌البته یوقی بیك شب بولمادی. آلای‌ده
ایرته طورغانده مین‌بیك ایسان‌بولوب اواندم. طشقه چقغانده‌مین
کورشمنڭ ایشك تیشکندن قارادم. قاراسام‌—‌مینم شاقتی یاقین
طانشلرمدن «آ.» اسملی برقزایکان. اولده‌مینی کوروب عجبکه‌قالدی

تیزگنه بز اوزمزنڭ حالمزنی سویلاشدك. مین اوزمزنڭ بولمه‌گه کروب تگی قزنڭ کم لکین سویلادم. بزنڭ بولمه‌نڭ کشیلری آراسنده لیۋالۋیر اچون ایکی آتنه یاطارغه یاصالغان بر استودینت همده لیۋالۋیر اوچون اوچ آی یاطارغه یاصالغان براشچی، همه لیۋالۋیر اوچون 3 آطنه یاطارغه یاصالغان برحرف جیوچی تاتار یکتی بار ایدی. بولارغه باشقه‌لری ایسکی‌لر همده اوچ مینم طانشلرم ایدی. بزبارمز برگه‌بیك هیبت‌لب چای اچرگه اوطردق. بیك اوزاقلاب چای اچدك. چای‌دن صوڭ طشقه‌چقغانده تگی قزمینعه اوقورغه بر نرسه‌ده یوق دیب زارلندی. مین بزده گازیته‌لر بار دیب بیررگه وعده قیلدم. هم‌شول مینوتده‌وق ایکی گازیته چغاروب طوتدردم. بر ایکی مینوت وقت‌اوتمادی ئلگی استارشی دیگان‌اتیچ کبك یارطی عقل‌کروب بوگازیته‌لرنی قایدن آلدڭ دیب صوری باشلادی. اول گازیته‌لرنڭ برسی استودینت‌نقی برسی تورماده نادزیراتل بولوب طورغان کشی‌نکی بولسه‌ده، مین آلارغه آورلق بولماسون دیب «بلمیم‌بز کرگانده‌شونده‌ایدی» دیدم. تگی شول سوزگه قناعت لنگان بولوب چغوب کیتدی، طاغی بربیش مینوتده وقت اوتمادی. طاغی کروب قایان آلدڭ دیب میندن صوری باشلادی. مین طاغی شول جوابنی بیردم. تگی میڭا اتیچ‌لنورگه تلی باشلاغاچ مینده قاطی قاطی سوزلر برلن جواب بیره باشلادم. تگی طاغی آچولاندی. اوزینڭ زبانی‌لرین چاقروب مینی یالغز بولمه‌گه کوچرورگه قوشدی. مین یالغز بولمه‌نی باروب قاراغاچ آنڭ قاراڭغی بولمه ایکانلگین کوروب مونده کرمیم دیب طارطشورغه طوتندم. لکن مینم سوزیمه قارامایچه مینی ایتوب یابدیلار. مین بارغانده استارشی‌غه «مین سینی اویره‌تورمن. مین سینڭ بو قباحت‌لگڭنی بتون گازیته‌لرده یازارمن!» دیگاچ استارشی بر آز قاوشادی طاغی

بر بیش مینوتدن مینی ئلگریگی طانشلرم یانینه کیتردی.
روسلرمینی „въ борьбѣ обрѣтешь ты право свое!“

طارطشوده‌غنه طابارسین سین اوزڭنك حقڭنی! دیب قارشی
آلدیلار اون، اون بیش مینوتدن صوڭ طاغی استارشی کیلوب
مینی بایاغی بولمه‌گه ایتوب یابدی. بو بولمه ئلگریگی بولمه‌گه
قاراغانده شاقتی‌غنه کچکنه بولسه‌ده کچکنه‌لگینه رضا بولماسلق‌توگل
ایدی. مونك میچی یاقماغان بولغانغه بو بیك صالقون ایدی،
طاغی بو بولمه هر وقت ڭاغاریاقماس طورغان بولورغه کیره‌ك
بیك یووش ایدی. مونڭ استینالرندن طامچیلار طاموب طورغان
کبك، توشمنڭ بویاویده یوشلـکلدن قووب بر طوقتامایـنچه قار
یاوغان کبك یاوب طورا ایدی. سه‌کیسی بولماغانغه تره‌زه‌سی بیك
بییك ایدی، اوزی برگنه قات بولغانغه بر طوقتامایـنچه صووق

آغوب طورا ایدی. تره‌زه‌سنده تیمر ریشوتقه بولسه‌ده، نی اوچون در
بیك جوان آغاچدن یاصاغان آغاچ ریشوتقاده قویغانلار ایدی. بو آغاچ
ریشوتقانڭ بوشییرلری بیك آز بولغانغه بولمه بیك قاراڭغی
ایدی. تره‌زه‌نڭ تمام یانینه کیلوب‌ده یازواوقورلق توگل ایدی.
موندن ئلگریده تیمر قراوات بولوب یوریگان حاضرده آیاقلری
صنغان‌غه طالچوقدن باشقه‌غه یارامی طورغان ایکی آیاغی اورنینه
اوطون پولین‌لری قویغان بر قراواتدن باشقه بر نرسه‌ده یوق ایدی.
بو قراواتنڭ‌ده ماطراسی فلانی کبك نرسه هیچ یوق ایدی.
اوزڭنك ماطراسلرنڭ فلانلرنڭ بولسه‌ده آیاقلری یوقغه یاطارغه
ممکن بولمایاچق بولغانغه البته بو تیمر کیسه‌کلرینه مینغه‌ده یاطارغه
ممکن توگل ایدی. شونـڭ اوچـون تلار تلاماس ایده‌نگه یاطارغه
تیش ایدی. طاغی بو قراواتقه باشقه ایشك یانینده‌غنه پاراشابار ایدی.
تورماده پالیتسیاده یاطونڭ کوڭلنی ایڭ جراحتلی طورغان، کشینڭ

حب نفسین ایلك مسقل ایته طورغان نرسه شول پاراشادر. بو پاراشا شهرلرنڭ مونچه لرنده غی کبك برشایکا (آغاچ صاوت، کچکنه لاقان) در. شول شایکانی قویاش بایو برلن شونده یاطوچی لرغه طشقه چغارغه دیب کرتوب قویالار. یاطقان کشی لرگه چغارغه ممکن بولماغاچ البته شونده اشلرین بتره لر. شونڭ اوچون بو پاراشا ئلله نیچه وقتلردن بیرلی شوندی قباحت نرسه لر برلن طولوب طورغانغه مونڭ همه ییرندن ئلله نیندی آچی لی توچی لی تورماگه کروب ایسنامگان کشی کوڭلینه کیتره آلماسلق قباحت ایسلر چغوب طورادر.

شونڭ اوچون کرتوب قویو برلن بیك تیز وقت اچنده بتون بولمه نی شول قباحت ایس برلن طوترادر. کوندزلرین پاراشانی قویو عادت بولماسه ده طشقه چغاروب یورتسه لرده استارشینڭ مینی جزالیسی بیك کیلگانگه بولورغه کیره ك مینم پاراشمنی ایرته ساعت ۹ دن اوك کرتوب قویغانلار ایدی. مینی سوگه سوگه بیکلاب قویدیلار. مین اچمدن شوندی قباحت کشی لرنڭ مینی جبرلر اوچون نی لر قیلورغه تلاولرین، شوندی کشی لر قولنده اداره بولغانده هر وقت شول ظلم لر بتمایه چگین اویلاب، آری بیری یوری باشلادم. اوطررغه یاطارغه اورون یوقغه مین کونمنی یوروب اوتکاره چك ایدم. اوزاق اوتمادی. مینم قزولغم سورلدی. مین تگی قباحت استارشینی، بر طوقتامایینچه سوگنوب یوری طورغان آچقچ چینی حاطرمدن چغاردم. اوزمنڭ تورماده نیچك طورولرمنی صیلقاغه جیبارسه لر قایا کیتارگه لکلرنی «طاك»نڭ توقتاماوین اویلی باشلادم. حاضر مینم کوز آلدمده ایکی شادلق بار ایدی. برسی تیز کوندن تورماگه بارو برسی «طاك» طوقتالماو ایدی. تورماگه بارورغه شادلانومنڭ سببی البته، تورمانڭ بیك کیفلی ییرلکندن توگل! مین تورمانڭ

ناچارلغين آنڭ قزغرلق ييرتوگل ايكانلگين بيك كوبدن بله‌ايدم. شوڭغارغه كرماس اوچون اون بر آى چارلاقدن پاطوالغه پاطوالدن چارلاقغه قاچوب‌ده يوريگان ايدم. مينم تورماگه بارونى شادلق اينوب قاراومنڭ سببى تورماده اوقور اوچون ايدى. صوڭ وقتلرده مينم اشم بيك كوب بولغانغه‌مين گازيته‌غه‌باشقه نرسه‌اوقورغه بوشامى ايدم. گازيته‌نى طاشلاب اوقورغه طوتنورغه طاغى گازيته‌نى طاشلى آلمى ايدم. شونڭ‌اوچون مينى گازيته‌نى كوچلاب طاشلاتورغه كيره‌ك‌ايدى. تورماده گازيته بولماغاچ مين تلار تلاماس اوقورغه طوتنه‌چق ايدم. شونڭ‌برلن تورماده طرودن طاغى كيلاچك‌خدمتلرم اوچون ئلله‌نى قدر فائده ايته‌چك ايدم. طاغى تورماده وقتدمين آتستفقاغه چقغان نيقولايقسى صالدات كبك اوزمنڭ اشلاگان اشلريم‌دن شادلنوب وجدانا بايرام ياصاب طوراچق ايدم.

گازيته‌نڭ هرياق‌اشى ياخشى‌بولغانغه،مينم‌اورنيمه يازوچى‌لر قالغانغه آنڭ دوام ايتونده‌ده شبهه‌يوق‌ايدى. مونه مين حاضر سول قاراڭغى‌يووش‌صووق صاصى بولمه‌ده،شول‌ياقتى،قزو،طاتلى فكرلرنى باشمدن كيچروب‌قلبا راحت‌لنه‌ايدم.مينم فكرم بيك تيزيورگانگه مين‌قزو قزو آطلاب يورى‌ايدم.آروب آياق‌لر آورتقاچ استيناغه سويالوب طورا ايدم. طاغى يوررگه كيته‌ايدم. مينم‌طنچلغمنى مونده سوگشورگه ياراطوچى آچقچى برلن استارشى‌عه باشقه بركشى‌ده بوزمى‌ايدى. آچقچى اوتكان‌بارغانده سوگوب كيته‌ايدى؛استارشى بولمه‌ياخشى‌مى ديگان بولوب كولوب مينم‌آچوومنى كيتدررگه طرشه ايدى.لكن مين‌بولارنڭ برسينه‌ده ايسم كيتمى‌ايدى،بولارنڭ برسينه‌ده‌التفات قيلمى‌ايدم. لكن مينم‌التفاتسزلغم‌طاغى بولارنڭ آچووين‌كيتره،طاغى‌غيرتلرين آرتدرا ايدى. هركوننى ايكى‌مرتبه‌«نى آلاسون»ديب صوراو پاليتساده‌عادت بولسه‌ده‌بولارمينلن برمرتبه‌ده

صوراماديلار. مين اوزم برمرتبه ايتوب قاراسامده سوگوب جواب بيرگانگه آچقه اولمام ئلى ديب ياڭغادن صوراماسقه قرار بيردم. كوندز طشقه چغارو عادتلرى بولسه‌ده مينى چغارماياچقلرين بلگانگه ايشك يانينه باروبده قارامادم. شولاى ايتوب كيچلى چاى وقتى جيتدى. استارشى برايكى مرتبه ميندن «عفو» تلاتماكچى بولوب كيلوب كيتدى. لكن مين آنى كورماگانگه صالنوب همان يرويمه دوام ايتدم. باشقه‌لرغه چاى بيردى‌لر مين چاى‌سزده قالدم. مين همان اوزمنك يرووم‌ه اوزمنك اويومده ايدم. ساعت طوقزلرده مينى طاغى آلوب چغوب كيتدى‌لار. مينى طاغى آچولانوب طاغى زورراق جزالار اوچون ايسرككلر يانينه كرتوب يابديلار. مين طاغى اوزم‌نك اويومه‌اوزمنك يروويمه دوام ايتدم. برآزدن صونگ استارشى كيلوب‌ميڭا، «سيڭا تگينده يالغز كوڭلسز ايدى مونه مونه‌ايپداشلر برلن كوڭللى بولور ديدى. آنك بوسوزنى ايتكانده پشكان‌شالقان كبك يوزى‌طاغى ئلله‌نيندى توسلرگه كروب كيتدى. اول مينى شونك برلن زور مسقل ايتدم، يارا اوستينه طوز سيبام ديب اويلادى. لكن مين برده قيافتمنى بوزماينچه «رحمت ميڭا درستده مونده بيك ياخشى، بولارغه نى قدر فكر طاراطوب بولا بيت» ديب جواب بيردم. پشكان شالقان اوزى‌نك جڭلوين طاغى سيزدى. آنك طاغى آچوى كيلدى. اول اتيچ كبك اورنده سيكرگه‌لرگه سوگنورگه طوتندى. اوزاق اوتمادى اول ايشكنى آچوب كروب قوللرى برلن كيزانوب مينى سوگارگه طوتندى. مين هيچ التفات قيلماينچه همان يورى ايدى. مينم التفات قلماوم طاغى آنك آچووين كيتره ايدى. سيكروب قچقروب آريغاچ شوند جييلغان بيش آلطى غراداۋوى‌غه ايبيرلرمنى آلورغه قوشدى. آلار ايبيرلرنى آلدى‌لار مينى كول كبك اوچرتوب قريدورغه آلوب چغوب كيتدى‌لر. مين قينارغه آلوب چغولرين بلسام‌ده برتورلى‌ده‌قارشى طورا آلمادم. چونكه

قورالّلانغان 5-6 غراداۋوىغه مين براش اشلى آلماياچق ايدم. كوز يوموب آچقانچه مين ياتغادن ئلگريگى قارانغى بولمه‌مده بولدم. كرگانده بر غراداۋوى آرتمدن ئلله صوقدى ئلله تيبدى مين ايشكدن اوچ صاژين يراقداغى استيناغه باروب بردم. كوز آچوب قارارغه‌ده اولگرمادم تورلى ياقدن غراداۋوى‌لر مينى قينى باشلادى‌لر بر كيينگان قارا غراداۋوى قلاغيمه صوغوب جيباردى. مين شول سيكوندده يغلوب كيتدم. ايكنچى‌لرى اچيمه تيبارگه كوكراگمنى طاپتارغه طوتنديلار. لكين مين قوللارمنى يومارلاب كوكراگيمه مگگرمادم. غراداۋوى‌لر آرديلار طوقتاديلار، مين طويديلار كوراسون ديب طاغى طوردم طاغى صوغوب يقديلار. طاغى تيبارگه طوتنديلار. طاغى طاپتارغه طوتنديلار. مين طاغى اوزمنك كوكراگمنى صاقلارغه بار غيرتمنى صرف قيلدم. غراداۋوى‌لر طاغى آرديلار. طاغى طوقتادى‌لر. باياغى تجربه‌گه قاراب بويولى مين طورمادم. غراداۋوى‌لر سوگنه سوگنه چغوب كيتوب ايشك بيك‌لب قويديلار. مين طوردم. اوستمده‌گى كازا كييم استينانك سيرسينه بويالوب بتكان ايدى. قلاغم بر طوقتما-ينچه صماۋار قايناغان كبك چكّلاب طورا ايدى. اچم آورطا، آرقالرم صزلى، سويا كلرم صقرى ايدى. بيت‌لرم اوت كبك يانا ايدى. كوكلمده ئلله نيندى أيتوب بتره آلماسلق آچو كيلوى، ئلله‌نيندى نهايت درجه خورلانو حس‌لرى قاينى ايدى. كوكلم برلن بوقباحت‌لرگه نيندى جزاده آزتوسلى كورنه‌ايدى. بولارنك جنايت‌لرينه، ظلم‌لرينه قارشى اوزمنى صاقلار اوچون برتورلى‌ده يول يوقلغى مينم طاغى كيفم‌نى جيباره ايدى. بارا طورا مينم طاغى اوى‌لرم رەتلنه باشلادى مينم كوز آلديمه ماريا سپيردونۋالر كورنه باشلادى. مين شولاى شول صوغش وقتنده شفقت كوتارگه يارامى، خلق برلن بيوراقراتيه آراسنده صوغش باشلانغان. مين خلق عسكرندن بر

صالدات بیوراقراتیه عسکرینه اسیر توشکانمن. البة آلار نی
تلاسه‌لر شونی اشلی‌لر. شونك اوچون بو اش بیك طبیعی بیك
منطقی اش. بولارنی بترر اوچون بولارنی صاقلی طورغان اداره‌نی
بتررگه طرشرغه کیره‌ك دیب طاغی اوز اوییمه قایتدم. تگی غرادا-
ڤوی‌لر مینی تیشکدن قاراب طورالار ایکان، طاغی سوگشورگه
طوتندیلار. لکن نی اوچون درطاغی کروب قینامادی‌لار. بولارنك
قیناولری مینغه ایکی یاقدن فائده بیردی. بردن بو اداره‌نك کسی-
لرینه مینم تمام اوشانومنی بتردی، بولارغه کشی جبرلر اوچون قویلغان
ماشینالر دیگان فکرنی اورونلاشدردی. ایکنچی بولارنك قیناولری
نی اوچوندرمینم قانمنك قزوراق حرکت‌لنوینه سبب بولدی. مینی
بیك یلندی. شول صالقون بولمه‌ده‌ده تیرلتدی. همده بیك آرتدی.
شونك اوچون مین اوزاقلامایچه پالتامنی کییوب صالقون ایده‌نگه
یاطدم همده طاتلی یقوغه کیتدم. مین اویانغانده مین بیك
طوڭغان ایدم. تن‌لرمنك هربر اعضاسی صزلی صقری ایدی. قلاغیمه
قولنی تییرر حال یوق آورتا ایدی. اچم ئلله نیندی کشی
اچی قویغان شیکللی بولوب آورایوب آورطا ایدی. کوڭلده ئلله
نیندی یامسز فکرلر، قارانغی اوی‌لر بوری ایدی. مین بیك تیز
سیکروب طروب طاغی یرورگه طوتندم. یوری یوری طاغی فکرلرم
جایغه صالندی. یوری یوری طاغی یلندم، طاغی آردم. شول یلیم
برلن طاغی یاطوب یوقلادم. شولای ایتوب بیش آلطی مرتبه طروب
یروب یلنوب یاتقاچ ایرته بولدی. خلق ده طروب آرلی بیرلی یوری
باشلادی. مینغه کیلگان کیتکان کشی یوق ایدی. بایاغی ایبداشلردن
برسی کیلدی. آڭغارغه حالنی سوبلادم. حاضر قرنداش کاغد کیتردی
ایبداشلرگه خطیازدم. همده اول آشارغه أیبرلر اچرگه چای کیتردی. مین
بایاغی صالقون ایدنده چای اچرگه طوتندم. چای وقتنده تگی قز کیلوب

مینم حالمنی صوراشدی. مین‌غه آشارغه ایبرلر کیتردی. مینم بر تاو
چاماسی آشاغانم یوق‌غه آشارغه اچرگه طوتندم. بیك تملی ایتو
آشاب اچوب طاغی ایدن بوینده یوررگه طوتندم. طشقه چغار
فلانغه مین حاضر برسینه‌ده صورامی ایدم. چونکه شول کونلرده تورما
جیبارلر دیب اویلاغانغه بولارنك قوللرندن تیز قوتلورمن دی
امیدلنه ایدم. چای‌دن صوك مینم تــگی طانشلریمه کشی کیلدی.
یازامسن دیب کاغد قرنداش کیتردیلر. مین ایبداشلرگه مندرلر یو
غانلر کیتررگه یازدم. شولای ایتوب بوکونگی کون‌نك کوبسی او
ینه بر تورلی گنه اوتدی.

ساعت ۳لرده استارشی مینم یانیمه کروب طاغی ئلله نی ل
قیلنماقچی بولغان ایدی. لــکن مین کروی برلن «مونده پالیتسیمیسترده فلا
کشی بارمی؟» دیب صورادم. اول باردیب جواب بیردی. مین برد
التفات قیلماغان بولوب‌قنه آکغارغه میندن سلام ایت دیدم. مین
بوسوزم آکغارغه یاشین کبك تأثیر ایتدی. آنك قیافتی اوزگاردی
آنك «مین استارشی» دیگان فکری کینت‌دن یوغالوب کیتدی. او
نیشلارگه بلماینچه مینم آلدمده گنیرال آلدنده طورغان صالدا
کبك آیاقلرین شق شق باصا باشلادی. مین سوزمنك شول
قدر تأثیر قیلوین کوروب، کوکلمدن بیوراقراتیه‌نك برکشی‌سی‌نك
شول قدر قورقووینه، آلارنك اشلری‌نك شول قدر اساس‌سزلــکینه
ایسوم کیتوب بورولوب کیتدم. استارشی نیشلارگـ
بلماینچه برآز طورغاندن صوك مینم کیفم‌نی آلوراوچون، اوزینك
کیچه‌گی قباحت‌لــکین اونتدرر اوچون غاصپادین اسحاقف سزنی
تچان‌غه چغاره‌لر ایندی، مونه بیت خاضر زمانه نیندی بولدی
عیبلی‌نیده عیب‌سزنیده یابالار. مین سزنك اشگزنی بلشیم ئلی
دیب بیك قزولانوب چغوب کیتدی. چقغاچ اوق حاضر خاتونینه

مینی قیناغان غراداۋوی‌لرغه قزولنوب قزولنوب سویلارگه طوتندی.

ئلله نیندی غراداۋوی‌لرنڭ خاتونلرین آچولانوب ئلله نرسه یووارغه قوشدی. یارطی ساعت وقت اوتمادی. تگی استارشی طاغی کیلوب کروب غاصپادین اسحاقف سزگه مین تگنده بر بولمه یودردم آنڭ سکی سیده بار آنده کوچمی سزمه؟ سزگه أیبر کیرکمی مه؟ کیبت که جیبارمی سزمی؛ صاماۋار صورامی سزمی؟ دیب مینم کوڭلمنی آلور اوچون اوزنڭ بار قوّتین صرف قیلورغه طوتندی.

مین آڭغارغه «شولای ایتڭز! بولای ایتڭز!» دیب امرلر قیله‌باشلادم. اوزاق اوتمادی مین اوزمزنڭ اوّلـگی قامیرامزغه باروب کردم. قامیره آب آق ایتدروب یوولغان، پاراشقالری چغارلغان قار- بولقالر سیبلـگان ایدی. بر آزدن مین قوشقان أیبرلرنی آلوب کیبت‌دنده قایتدیلار. صاماۋارده کیتردیـلار. مین طاغی اوزمنڭ «جیڭوومنڭ» فائده‌لرین کوره باشلادم. بر آزدن مینغه یورغانلر مندرلر کیتردیلر. طانشلرم گازیت بیردیلار. مین طاغی اوزمنڭ تورماده‌گی تورمشلرمنی اویلاب یوری یوری ساعت 10لرنی جیتکردم. طماغم طوق کوڭلم کور بولغانغه، همده اوچ کوندن بیرلی ره‌تلب یوقلاغانم بولماغانغه مین بیك تیز اولـگان کبك یوقوغه کیتدم.

مین اویانغانده بولمه یاقترغان ایدی قاریدورده کشی‌لر قزولانوب قزولانوب یوری‌لر ایدی. کورشی بولمه‌ده‌ده سویلاوطاوشی ایشتله ایـدی. قاریدورنڭ آری باشنده فامیلیاسی برلن قچقروب قچقروب ایسرکلرنی چغاره‌لر ایدی. مین کوندزگه ئلله نیندی اوزم آڭلامی طورغان شادلق برلن اویاندم. تـگی قیناو بر تاولك آچ طرو، برایکی کون ره‌تلاب یوقلاماو حاضر مینم کوڭلیمه‌ده کیلمی ایدی. مین اویانغاچ اوق مینی چغاره‌لراوینی برکتوب قویدم. مینم کوڭلیمه ئلله‌نی گه‌بوکوندن تورماگه مینی جیبارماولری مینی تیز چغارولری

اورنلاشدی. مین اورنمدن طرو برلن مینم ایشگمنی آچوب پاراشامنی
آلوب چقدی‌لر. میندن نرسه‌لر آلدرومنی صوراب صاماوار کیتررگ
وعده قیلدیلار. مین طشقه چغوب یووندم. تگی بارشنانی کوروب
مینی چغاره‌لر دیدم. اول بربر جیردن خبر آلدگمی‌منی دیب صورادی
مین کوگلم شولای طویادیب‌جواب بیردم. تگی قزقاریق، کرامت‌نلگ
درست چغارمی‌دیب اوز بولمه‌سینه کردی. مینگ بولمه‌مه کروب
قایناغان صاماوار یانینه اوطروب چای اچرگه طوتندم.

چایدن صرلگ تگی طانشم‌لر آشا میگا آش کیترسونلر دیب خ
یازوب‌جیباردم. آلاردن گازیته آلوب اوقودم. گازیته‌ده سعیدنلگ
سودیبنی پالاتاده عیبسز طابولووی یازلغان ایدی. مین طاغی‌شادلند
نی اوچونلر بوگون مینم باشیمه برده یامسز اویلر کیلمی ایدی
مینم آلدمده کیلاچلک‌نلگ ایلگ ماطور یاقلری‌عنه کورنه ایدی

ساعت 2 لرده مینغه ئلله‌نی قدر ایبیرلر کیتردیلر. همگ ایرته‌گ
کورشرگه کیله‌مز دیب ایتدیلر دیدیلر. لکن مین اوزمنلگ
ایرته‌گه قدر مونلگ بولویمه کوگلیم اوشاناغانغه آگغارغه برده اهمیه
بیرمادم. کیچ بولدی. مینم ایرته‌گی کیفم آزغنه‌ده کیمی‌مادی. می
چغام دیگان فکرم آزغنه‌ده اورندن قوزغالمادی.

ساعت 9 لرجیتدی. مونه مینم قامیرامه استارشی کیلو
کردی. مینم اوچون بیلگ طرشوب یوریگان کبلگ ایتوب، می
سزنلگ اشنی قازوب چغاردم. سزنی حاضر پالیتسیمیسترگه چاقرال
دیدی. مین کییندم.

پالیتسیمیسترگه کیتدلگ. مینی سیکرتارغه کرتدیلر. او
مینغه یازغان یازوین اوقوب سزنی پالیتسیمیستر 24 ساع
اچنده قزاندن کیتارگه قوشا، قایا باراسز دیدی؟ مین اوز آول
یاوشیرمه‌گه قایتام دیدم. مینی 24 ساعت‌ده کیتارگه دی

قول قویدردیلار. همه‌لا اوچ تاوللك گه آشار اوچون بیشار تیندن 15 تین آقچه آلدم دیب ده قول قویدردیلار. شوندن صوڭ مینی پالیتسمیسترغه آلوب کیتدیلر. پالیتسمیسترنڭ بولمه‌سندن برکشی چغوب مینی سز اسحاقفمی دیب صورادی. ئیبو دیگاچ قارماوی آلدڭزمی دیدی. مین بونرسه ایکان دیب آبدراب قالدم. تگی چیناۋنیق 15 تین آلدڭزمی دیدی. مین ـ آلدم دیدم. آلای بولسه‌بارڭز قایتوب کینگز دیدی. مین قامیراغه کروب أیبیرلرنی جییشتردم. تگی قزبرله، قالا طورغان طانشلرم برلن کورشوب أیبرلرمنی کوتاروب اورامغه چقدم. بو وقتده نی اویلاغانم ره‌تلاب حاطرمده یوق. لکن چغوبران آوزمنی طوتروب، طوروب صف‌هوانی صولارغه طوتندم. ایزۋوشچیك بولماغانغه پرالومنی‌غه قدر جایاو توشیم دیب اویلاغان ایدم، طاغی بربر غراداۋوی طوتوب ئلله‌نی‌لر آلداب طاغی یابوب‌قویماسونلار دیب ایزۋوشچیك‌كه قچقره‌باشلادم. ایزۋوشچیك کیلدی. بر ایکی مینوتدن مین اوزمزنڭ ریداقسیاغه باروب کردم. ریداقسیاده‌غی مالای مینی کوروب ایسی کیتدی. اول نیشلارگه بلمادی. اول مینی بتونلای دنیادن باشی کیتدی ایندی دیب اویلاب قویغان بولغاندر آخری. شونڭ اوچون مینم قایتووم قبردن اولوك قایتووی کبك تأثیر ایتدی. اول عیاض آبزی سینمی؛ عیاض آبزی دیب سیکره ایدی. مین اوزمنڭ عیاض ایکانلکمنی‌ده اثبات قیلوب، طورماینچه ایبرلرمنی قالدروب مین بلغارغه کردم، سین حاضرحسین‌غه‌باروب ئه‌یت دیدم. * دورت کوندن بیرلی شوربا آشاغانم یوق‌غه اچم ئلله نیشلاب قاتوب کیتکانگه، بلغارغه شوربا آشارغه کردم. بلغار تاتارنڭ بیك قایناغان بیری بولغانغه، هرتاتار اوزی نیشلاگانون بلماینچه‌گنه شپیون بولغانغه، ئلگری مینغه بلغارغه کروب یروالبته بیك آوراش ایدی. شونڭ

* 29 فیورال ساعت 8 کچ.

اوچون مین بلغارغه بیك سیره‌ك کره ایدم. هم مینی آنده طانمیلار ایدی.
شولای بولسه‌ده بویولی مینی بیك تیز طاندیلار. حاضر بلغارنك بویینه
مینم چغوحبرم کیتدی. مینغه بیك تیز گنه بیك کوب، ایندروب
سیلانکه‌ده کیتردیلار. بلغارده‌غی کشی لر مینم برلن کورشرگه کره
باشلادی لر. بولارنك همه‌سیده مینغه قبردن ترلوب قایتقان کشی گه
قاراغان کوز برلن قاری لار ایدی. بولارنك بو قدر عجب گه
قالولرین آڭلامایڃه طورغانده بر پولاڨوی «سینی بیت گازیته‌ده
«قربان بولدی!» دیب یازغانلار ایدی» مونه گازیته‌سی دیب
کورساتدی. مین تیز گنه گازیته‌نی قارادم. درستیده مینم حقمده یازغان
مقاله‌نڭ آخرنده سیاسی اش اوچون مشقت کورگان لر نامینه
یرلانا طورغان «سز حق قربان اولدیگز طوغری یولده» بیتین قوشقانلار
ایکان. شونڭ اوچون بر تورلی کشیلر، قربان عیدنده صارق قربان
بولغان کبك، مینده قربان بولغان مینم قانمنی ده صارق قانی کبك
بیوراقراتیه اوزینڭ ریاقسیا بایرامینه آغازغان دیب بلگانلار
ایکان. اوزاق اوتمادی حسین کیلدی، آنڭ ده شادلغی‌نڭ ایگی چیگی
یوق ایدی. بز تیزگنه آشاب مین طوتلغان سعیدلر فاتیرینه سعید
برلن اسحاقنی آلورغه کیتدك، سعید حسین‌نڭ سوزینه اوشانمایچه
کیینمایڃه گنه چقدی. مینی کوزی برلن کورگاچ درستیده مینم چققانلغینه
اوشانوب کیینورگه کروب کیتدی. بیك تیز کیینوب چقدی. اسحاق
اویده بولمادی. بز مین طوتلودن ئلگریگی کوننی چای اچکان موسقو
عاستینساسینه کیتدك. حسین شاکرنی ئزلرگه کیتدی.

مین سعیدکه اوزمنڭ نیلار کورگانمنی سویلارگه طوتندم
اول اوزینڭ صودین گازیته‌نڭ نیچك بارووین سویلادی

بزبر ایکی چنایاق چای اچکانچه شاکر برلن حسین ده کیلو
کردی لر. بز همه‌مز چن کوڭلمزدن شادلانغانغه همه‌مزنڭ ده اچنده

برمزگه سویلارگه بیك کوب سوزلر طولغانغه بر برمزنی بولوب بولوب سویلی ایدك. بومینوتده بزنك هیچ برمزنكده برقایغوسی ده یوق ایدی. هیچ برمزنكده کوكلینه ماطور کیلاچك دن باشقه نرسه لر کیلمی ایدی. بز شاد ایدك. بز مسعود ایدك. ایبداشلر مینم طوتلونك نیچك آور بولغانلغین، نیچك بتون خلقغه تأثیر ایتكانلگین، بتون تاتار گازیته لرنده مینم حقمده مقاله لر بولووین سویلادیلار. مینم چغوودن حاضرنی قدر شاد ایدوكلرین، بزنك عمومی اشمز بولغان «خلقغه خدمت»نك نی قدر قوتی آرتووین ئلله نیندی بویاولر برلن بوروب بوروب تورلی یاغندن قاراب بیان ایتدیلار.

مینده کوكلمدن اوزمنك چغوومدن، طاعی ئلگریگی سویگان خدمتیمه قایتومدن البته شاد ایدم. لكن اوزمنك تورماگه کروب اوقوآلا آلماو اوچون بر آز کیفم کیتمی حالی یوق ایدی. چونكه حاضرگه گازیته دن آیرلوب کتاب طوتوب اوقولری، معلومات آرتدرولری طاعی «کیله چك»گه قالدرله چق ایدی. ساعت 2 لرده بزغاستینسادن چغوب فاتیرلرمزغه طارالدق. مین حسین لرده قوندم. ایرته گیسون مینغه کیتارگه تییش بولغانغه ایرتوك طاعی ایبداشلر کیلوب مینی طاعی برتاولك که قالدرغه یاصادیلار. لكن بولای قالونك قورقنچلی بر یاغی ده بار ایدی. پالیتسیا مینم 24 ساعت اچنده کیتماگانمنی بلسه مینی طاعی طوتوب آلوب یا تورمه گه جیباره چك یایسه مینی ایتاب برلن اوزاته چق ایدی. ایتاب اوزاتقانده مین 120 چاقرملی اوز آولمزغه بیك تیز بولغانده اونچی کونده قایتوب کره چك ایدم. چونكه قران برلن چیصطای آراسنده ایتاب 7 تاولك یوری. چیصطایده البته بر کیچ قونله، بزنك آول چیصطای ده 25 چاقرم بولغانغه آنده ایكی تاولك بارله ایدی. شولای بولسه ده مینم بعض أیبرلرم حاضر بولوب بتماگانگه طاغی برتاولك که قالورغه بولدم.

بو کونم مینم کیلگان طانشلرم ایبداشلرم برلن کورشو سویلاشو
اوطرشوبولن اوتدی. مین آولغه قایتوب برایکی آتنه طروب طاغی
قزانغه کیلورگه دیب اویلاشدق. ایکنچی کوننی 4 نچی نویابرده
ساعت سیگزلرده کیچ برلن قزاندن چغوب کیتدم.

5نچی نویابرده کیچ برلن ایکندی آخشام آراسنده ساعت 4لرده
یاوشیرمه‌گه کیلوب کردم. خلق مینی کوروب ایسلری کیتدی.
چونکه آلارنڭ فکرنچه مین طوتلسام مینی تیمرگوبوگه صالالار ایمش،
قارانغی تورمه‌لرده آشاتماینچه، اچرتماینچه طوتالار ایمش! مینم
شولای ایتوب قایتوب کرووم؛ همده کوندز قنغراو برلن قایتووم
آلارنڭ برده یاشینه سیمی ایدی. شونسیز اونوتلماسون بوگون روز
عیدی کونی ایدی. شونڭ اوچون خلق‌نڭ بیك کوبسی مسجدگه
کیلگان هم مینی کورگان ایدی. یورتقه کرووم برلن مینغه
ایڭ اوّل سڭلم یوغروب چغوب موینمه آصلدی، آبزی‌قایتدڭمی
بتونلای قایتدڭمی؟ ئی آبزی قناتم سین می؟ مین اوشانمیم! آبزی
سینی آلوب کیتماسلر میکان‌دیب‌یاشینه قارله‌یغلی ایدی
اول‌اوزی یلی،اوزی کوله،اوزی‌طاغی مینم‌موینمه آصلنه ایدی
أنی قارشی چقماغانغه أنی‌نڭ اویده یوقلغین بلدم. بزنڭ اویده عم
بوینچه خاتون‌لر اوزلمی‌لر،عیدکون بولغانغه بوکون البته‌طاغی
کوب ایدی. بولارنڭ بارسیده مینی قاری‌لار،بارسیده درستند
مینم قایتویمه کوزلری اوشانماغان کبك قیلنه‌لار ایدی. سڭلم هما
یلی‌ایدی، همان مینم قایتویمه اوشانمی، همان‌اوزینڭ صاغنو
سویلی‌ایدی. خاتونلرنڭ‌قارتچقلری مینم برلن کورشه‌لر،سویلاشه
یغلاشه‌لار ایدی. بتون اوی قیامت قوبقان کبك ایدی بتون اوی
شادلق برلن حسرة برگه قاتشقان، بتون اویده مینم بتونلا
قایتووم، بتونلای قوتلوب‌قایتووم شادلغی بالقا ایدی. مونه مین

اوزمنك قزمنی آلوب چقدی‌لار. مینم خاتونم شوندن اوچ دورت آی‌غنه ئلك آیرلغانغه، قزمڭ آنك برلن برگه بولغانغه قزمنك مینغه چغوی‌ئلگریگی خاتونمنك‌ده مونڭلغین بلدره‌ایدی. مین قزمنی حقیقةده صاغنغاغه قولیمه آلدم. شول آراده قارتچق‌لر «بالاگنی یتیم ایتمه! آناسین آل!» دیب‌وعظ‌لرغه‌ده طوتندیلار.

خاتونم برلن مینم آیرلوومڭ بزنك‌برمزنك‌ده عیبی بولماسه‌ده مین اوزمنك اول اشکه نیچك قاراوم حقنڭ هم‌ده نی اوچون آیرلومز حقنده مونڭ برسوزده یازماسقه تلیم! چونکه بومسئله مینم‌اوچون زورمسئله بولغانغه – همڭ حاضرغی زندان تاریخینه آرتق قاتشی بولماغانغه مینی آنی یازماوم اوچون عفو قیلورسز دیب اویلیم.
مین قزمنی سویارگه طوتندم. قزمنی کورگانیمه 4,3 آی وقت اوتسه‌ده اول میندن برده یاتسنماینچه کیلدی. قارتچق‌لر طاغی «أی بالا آتاسین طانی! الله آشکارتا،أنی‌سی‌گنه بیك قزغانچ شول! ئلله آلامسك!»دیب طوی یاصارغه‌ده حاضرلنه باشلادیلار. اول آراده بولمادی أنی قایتدی. کیاو کیلدی، کیاوده‌گی سگلم کیلدی. آلارده شادلقلرنی أیتوب بتره آلمی‌لار، آلارده اوزلرینك حسیاتلرین آڭلاتورغه سوزطابا آلمی‌لارایدی. صاماوار قاینادی. یورتقه خلق طولا باشلادی. همه‌سی کورشرگه کیلگانلر همه‌سی کوزی‌کوروب مینم قایتویمه‌اوشانورغه کیلگانلارایدی. بارسی‌ده یغلی، بارسی‌ده ئلله‌نی‌قدر تلاکلارتلی‌ایدی. قایسی مینی قوچاقلی یایسی اوبه‌ایدی. مین نیشلارگه‌ده بلماینچه صوراغان سوزلرینه جواب بیروب طورا ایدم. برآزدن صوڭ أتی‌ده قایتدی. اولڭ بیك شادلنغان‌ایدی. لـکن‌نی‌قدرشادلنسه‌ده ایکنلدی‌آخشام آراسنڭ مسجددن چغو عادتی بولماغانغه، اول اوزینك آخشامین اوقوب آخشام‌آرتندن اوقی طورغان نمازلرین‌اوقوماینچه چقماغان‌ایدی. چای

حاضرلاندی. ئلله نی قدر کشی چای یانینه تزلوب اوطردی، ئلله نی قدر
کشی طابونغه صیمایناچه آرتقه اوطردی. ئلله نی قدر کشی کورشوب
چغوب کیتدی‌لار. شولای ایتوب کیچ‌کی ساعت 8 گه قدر برسی
کروب برسی چغوب طرو برلن مین رەتلاب چای‌ده اچه آلمادم،
آشی ده آلمادم. تونله برلن یولك رەتلاب یوقلاماغانغه کوره اوزمزنك بر
اوی صووقغه کوره یخشی لب آشاب اچوب یوقلارغه دیب کیاولرگه باررغه
بولدم. بز، کیاو، مین سگلم بارغه چقدق. یارطی یولك ایکی آت برلن
بیك کوب کشیلر اوطرغان چانالر اوچرادی. قاراساق آلار استراژنیکلر
ایکان بزدن بر آزاوزوب کیتکاچ طوقتادیلارده «ملا ملا» دیب قچقرا
باشلادیلار. اول آراده بولمادی مینی استراژنیکلر چولغاب آلدیلار.
اوراتنیگی «روکی ۋیرح!» ایتنگالاگان بولدی. مینی تنتورگه طوتندیلار.
مین قوتلوب قایتومنی سویلاسام‌ده مینی چاناغه اوطرطا باشلادیلار.
مینم اوستمده کازاکی برلن طولوبقنه بولغانغه مین قایتوب کیینورگه
تلادم. جیبارمادیلر. مینی طاغی چاناغه اوطرطوب آلوب کیتدیلر.
صالقون جیل سبرگانگه یول رەتلاب کورنمی‌ایدی. کونك صالقون
بولغانغه مینم اچیمه بیك تیز صووق اوتدی. طاغی استراژنیکلر بر
اون‌بیش چاقرم یراق‌راق یاصاب اولو یولدن کیتدیلر. کورشی آولغه
باروب آنك اوراتنیگینه کروب چای اچدیلر. مین یولك بیك
واتلغانغه همك اویده ئلله نیندی حسیاتلر باشمدن کیچکانگه بیك
آرغان ایدم. مین یول بویی طوکا طوکا یوقلاب باردم. تونله برلن
ساعت 4 لرده مینی چیصطای پالیتسیاسینه آلوب کیلدیلر. بیك
اوزاق دوبرداتوب پالیتسیانك پادۋالینه کرتوب یابدیلار.
مینی کرتکاچ اوچ‌دورت کشی کوتارلوب قارادیده طاغی یاطدی.
بوشاقتی‌غنه زورایکی ترەزەلی بربولمه ایدی. توشامی بیك تەبەنك
بولغانغه همك استینالاری بیك یووش بولغانغه هواسی بیك ناچار

ایدی. قزانده‌غی کبك مونده‌ده پاراشی طورا، مونده‌ده اوزینك
معلوم ایسی برلن بتون دنیانی طوترا ایدی. مین‌کوب ایسابلاب
طورماینچه طولوبمنی کیگان کویگه یاطدم هم بیك تیز یقوغه کیتدم.
مین اویانغانده کون یاقترغان‌ایدی.* مین طوروب شونده‌غی
کشی‌لر برلن سویلاشه صوراشه باشلادم. بولارنك برسی بورناش
اورسی ایدی. ئلله نیچه مرتبه پالیتسیا تنتو یاساه‌ده برنی طابا
آلماغاچ ریۋالۋیر ارغتوب شونی طابقان بولوب ایسپراۋنیك شونك
اوچون‌اوچ آی یاطارغه یاصاغان ایکان‌ده، شونك‌اوچون یاطا ایکان.
2نچی‌سی اوتکان یل آول‌خلقی آراسنده‌غی ییرهم ایرك حرکت‌لرنده
قاتشقانی اوچون اوچ آی تورماگه‌یاطورغه حکم ایتلگان زمیناۋنك
یاش‌گنه برروس یکتی ایدی. برسی اورلاو برلن‌طوتلغان برصالدات
ایدی. مین‌طورغاچده صالقون بولمه‌دن بزنك‌یانغه قارتقنه‌برتاتارنی
کرتدیلار. مین‌اوزمنی چاقرونی کوته باشلادم. ساعت10لر جیتکاچ
بوگون چاقرمی‌لارمی ئلله‌دیب چای‌اچرگه حاضرلنه باشلادم. شونده‌غی
استراژنیق آرقلی آشارغه اچرگه آلدردم شول‌وقتده بربوط بویی‌غنه
مالای برکاغذطوتوب کیلوب کردی. میندن فورمیننی صوراوباشلاندی.
مین تگی مالای‌غه سین‌بله‌تورغان اش‌توگل مینی یوغاری‌چاقرسونلار
دیب‌ایتوب جیباردم. چای‌اچرگه اولگره آلمادم. مینی‌یوغاری آلوب
مندی‌لار. پاموشنیك استراژنیق مینی‌صوری باشلادی. مینم اشمنی
ئزله‌دیلار ئزله‌دیلار. یوداب بتدیلار. آخردن مینم سوزم
بوینچه قزان‌برلن تیلیفون برلن‌سویلاشدیلار. ساعت بریارمغه قدر
ماتاشقاندن صوك‌میندن یاوشیرمه‌دن چقماسقه دیب قول قویدروب
چغاروب جیباردیلار. مین طاغی«ایركگه»چقدم. اوزاق اوتماینچه
مینم آرتمدن کیلگان اوزآولمزنك کشی‌سی برلن آولغه‌ده‌قایتوب
کیتدم. آلارنك سویلاوینه قاراغانده مین قایتقاچ اوق آولمزنك

* 29 غینوار ساعت 10 .

برقوشتانی مین آنك سوزی برلن یورماگان اوچون مین آنك خلقنی
طالاوینك همه سینه ده قارشی کیلوب آنارغه بیك کوب ضررایتکان
اوچون، اوزینك کیاوین اوراتنیك غه جیباروب ایندرگان ایکان.
اوراتنیك لار فلانلرغه شول وقتلرده آوللرنی بیك قارارغه امر بولغانغه
همده بلطرده آلارئلله نیچه آی لار مینی ئزله ب یوریگان گه مینم
قایتووم مینی طوتوالبة آلار اوچون اوزلرینك ناچالستؤاغه احلاص
لرین کورساتورگه بیك زور سبب ایدی. شونك اوچون آلار آنی مونی
قارامایچه البة مینی طوتوب پالیتساغه جیباررگه تیوش ایدی.

بوطوتولاری معنی لی چقماغانغه آلار یاڭادن طوتدررغه ده
طرشه چق لار، یاڭادن ئلله نیلار آلداب کونده دانوسلار یاصاب
طوره چق لار ایدی. شونك اوچون اوراتنیك لار بایاغی شیخی آطلی
قوشتانغه کیلوب مینی بتونلای قاراولاب طوراباشلادی لار. یاوشیرمه ده
اوچ دورت استراژنیق اوزلماینچه طوراباشلادی. بولارنك اشلری
مینی، بزده بربر جیبلش فلان بولسه ده باروب ایتو، مین بربر
سوز سویلاسام طاغی دانوس یاصاو آولدن چقسام مینی حاضرطوتوب
آلوب قایتوب طاغی پالیتسیاغه کیتروب یابوایدی. آول خلقی
مینم قایتوویمه شادلانغانغه کوره همده بایرام آراسی بولغانغه کور
البة مینی بتون آول بویینه آشقه یورته لار ایدی. هرکوننی کورشرگ
کشیلر کیلوب بزده ده اوطورشلار یاصی لار ایدی. تیره کورشی
آوللدنده دوست ایش طانشلر قرداش قبیله کیله لر ایدی. شونك
اوچون تگی قوشتان برلن کیاوی نك آطی برطوقتامایچه چیستای
برلن یاوشیرمه آراسنده دانوس طاشوب یوری لار ایدی. اوراتنیك
لارده کونده مینم حقمده ئلله نیلار یازالار ایدی. قوشتان هرکوننی
بوگون کیلوب آلالار بوگون دیب خبر چغارغانغه آول خلقی جییلوب
مینی صاقلی باشلادیلار بزنك اورامده، بزنك قابقه توبنده، بزنك

کورشی‌لرنگ یورت‌لرنده، اوتوزقرق کشی صاقلاب‌طورالار ایدی. ایرته‌کیچ دن‌باشلاب‌طاڭ آطقانچه‌غه‌قدر قاراول‌اوزلمی ایدی. کوندزلرنده برنیچه کشی قاراول قالدروب آندی‌موندی اش‌بولسه اوزلرینه أیترگه قوشوب اویلرینه طارالەلار ایدی. شونڭ اوچون مینم بو کونلرم صوغش صفنده طورغان کبك اوتدی. بر آزدن صوڭ تگی اشپیونلار یوروب، یوروب بولدره آلماغاچ استراژنیکلرده طویوب بتکاچ مینغه ایرکنرەك بولدی. مین همان پادنادزور پالیتسیا طورسام‌ده کورشی آوللرغه باررغه رخصت بولدی. لکن قایا بارسام‌ده طاغی اوراتنیك‌لر کیلوب جیته طاغی مینم حقمده دانوس یازالارایدی. اویده وقتده‌ده هرکوننی استراژنیك‌لر کیلوب قاراب کیته‌لر ایدی. شونڭ اوچون مینی یاڭغادن طوتماس‌لار دیب اویلارغه برده یارامی ایدی. هم مین اوزمده طوتماسلار دیب اویلامی‌ایدم، آلای بولغاچ مین نیك طاغی قزانغه یا باشقه شهرگه کیتمی ایدم دیرسز؟ طاغی شونڭ اوستینه شول آراده‌غنه مسکاودن «تربية الاطفال» ژورنالی نڭ اداره‌سندن زاهد افندی شامل اسمندن شاقتی‌غنه وظیفه برلن مینی‌چاقروب خط‌ده بار ایدی. شولای بولغاچ مین نیك کیتمی‌ایدم صوڭ؟ مینم کیتماونڭ سببی صایلاولرنڭ یاقین‌لغی همده‌اوزمزنڭ ژولسنڭ مینی صایلارغه تلاولری ایدی. مین کیتسام شونده‌غی قوشنانلار استارشینالار زیمسکی ناچالنیك‌لار تورلی حیله‌لر برلن خلقنی آلداب مینی صایلاتمایه‌چق‌لار ایدی. مینم صایلانووم اوزم اوچون مشقت‌دن آرتق‌برنرسه بولماسه‌ده همده اوزمنڭ قانمنی جانمنی آیامایچه شول یولغه قربان بولونی لازم اینسه‌ده ژولسده باشقه کشی بولماغانغه همده ناچار کشی جیبارتو وطن وخلق آلدنده بیك زور جنایت بولغانغه البة مین‌اوزمنی صایلاوغه‌تیرس طورمایه‌چق‌ایدم.

شونڭ اوچون مین اوزمنڭ صایلاۋ پراۋالرمنی قاراب اشلرمنی تیکشرتدم. مینم صایلانوپراۋام بار ایدی. لکن اول پراۋانی صاقلارغه مطلق اوزم بولو لازم ایدی. چونکه اوزم بولماغانده شول تیره‌ده بتون قاره گروه گنیراللری مینی توشرر اوچون بتون قوّتلرین صرف قیله‌چقلار ایدی. مونه شونڭ اوچون مین یاوشیرمه‌دن کیتمایچه طوردم. مونه شونڭ اوچرن استراژنیکلرنڭ کونده کیلوب، بتون اوی جماعتمزنیده بی‌مازه قیلوینی کوتاردم. یاوشیرمه‌ده بولای ایتوب تیك طرو، کون بویی اش اشلرگه اویراتکان کشی‌گه البته بیك جیگگل بولمادی، نه‌ایسه مین کیلاچك امیدی برله هر مشقتنی کوتاروب طوردم. یاوشیرمه‌ده طورغانده تل گه آلوب سویلارلك اش بولمادی. مینم عمرم واق تویاك کتابلار اوقو، قرنداش قبیله برلن دوست ایش برلن اوطرشو، برلن اوته ایدی. مین کون بویی اوی‌ده طورا ایدم، کون بویی ایده‌ن بوینده یوروب وقتمنی اوزدره ایدم. یازارغه اوطره آلمی ایدم. قزاندن ره‌تلب خبر کیلمی گازیته فلان بیك سیره‌ك کیله ایدی. شونڭ اوچون قزان‌نڭ قازان کبك قایناغان تورمشندن صوڭ موندی طن جانسز تورمش طبیعی مینی آرته مینی واتا ایدی. شونڭ اوچون هر کوننی آوری ایدم، هیچ بر وقت کیفلی بولوب طورا آلمی ایدم. بو کونگی کون کیچه‌گینه، ایرته‌گی برسی کونگه اوخشاغان طورمشم اتفاقی بر واقعه برلن بر آز اوزگاردی. بر توننی کیچ برلن ساعت 10 لرده مینم ئلگریگی خاتونم قزین کوتاروب کیلدی. موڭغنچه‌ده ئلله‌نیچه مرتبه کیلماکچی بولسه‌ده آغاسی برله آناسی طویوب قالدرغانغه بو کیلوی البته اویلرنده‌بر زور ریۋالوتسیادن صوڭ بولغان اش ایدی. شونڭ اوچون مینغه کیلور اوچون شول قدر فدائی‌لق قیلغان، ئلگریگی خاتونمنی قبول ایتماو مینم طرفمدن

بیلك زور اویاتسزلق بولەچق ایدی. طاغی آرامزدەغی بالاهر وقت‌دە بزنی بەیلاب توره ایدی. شونك اوچون آنك کیلوی برلەنکاح اوقتوب مین طاغی اوز خاتونمنی آلدم. بو واقعه مینم طورمشمنی بر آز اوزگارتدی. مین حاضر ئلگریگی کبك اوك یالغز توگل ایدم. ئلگریگی کبك اوك بتون کونمنی ایدەن بوینده یوروب اوتکارمی ایدم. ایرته کیچ برلن مین آلارنی روسچه تاتارچه اوقوتورغه طوتندم. اول بر آز مینم وقتمنی آلا ایدی. مینم باشیمه بر آزاش بیره ایدی. شولای ایتوب کونلار آتنەلار اوتوب کیتدی میندن همان نادوزرنی آلمادیلار.
دیکابر کرگاچ صایلاولر یاقین‌لەنه باشلاغاچ چیستای پالیتسیاسی‌نك قوترویننك ئیگی چیکی بولمادی، اول چیستای‌نك قاره گروهلری برله برسوزلی بولوب، صایلاولرده قاره گروهلرنی غنه اوتکاررا اوچون کوزگه کورنگان برکشی‌نی آریستاوات ایتەرگه طوتندی.

دیکابر باشلارنده عارف بادامشین‌ده تنتو بولدی. داملا نجیب حضرتنی چاقروب اسپراونیك آریستاوات ایتەم دیب قورقتدی. چیستای‌نك قاره‌گروهلری اوتکان صایلاولرده برکشی‌لرنده اوتکاره آلماولرین مسلمانلرنك قادیت‌لر برلن بلوق یاصاولرندن ایدوکین بلگانگه، اول بلوق‌نك یاصالووینه سبب بولغان کشی داملا نجیب حضرت دیب بلگانگه البته صایلاولرده جیگاراوچون آنك صایلاو اشینه تأثیرین بتررگه کیرەك ایدی. آگغارغه باشقه تاتارلردن قاره گروهلی طرفلی کشی‌لر محمود اورازگیلدییف برلن زگگار صلاح عارف بادامشین برلن داملا یابلغانده خلق زگگار صلاح سوزین طگلاب قاره گروهلرغه شار صالورلار دیب کورساتکانگه قاره گروهلر بولارنك ایکی‌سنده یابارغه امر ایتدی‌لار. پالیتسیا قاره گروهلرغه قارشی کیلەده آلمی کیلەسیده کیلمی ایدی. شونك اوچون 13 نچی دیکابرده داملا برلن عارف بادامشین آریستاوات ایتلدیلار. بو مینم

اوچون برسبق بولسه‌ده مین طاغی یوغاریغی سببلر اوچون یاوشیر-
مه‌دن کیته آلمادم. بولارنك یابلولری بتون تاتار خلقینه تأثیر ایتدی.
بتون آوللرده شول حقده سویلی باشلادی. مین البتة ممکن بولغان قدر
بو واقعه‌نك سببلرین حاضرگی بیوراقراتیه‌نك زاقونی‌نی هیچ
التفاتقه آلماینچه ایسرك غراداۋوی‌لر سوزی برلن تلاسه‌نیشلاوین
آڭلاتورغه طرشدم. داملانك یابلوندن خلقنك آچوی طبیعی
طاغی قابارد ی. خلق ئلگری قلاغی برلن ایشتکان ظلملرنی کوزی
برله کوره باشلادی. داملالرنك یابلووی برنك یاوشیرمه اوچونده
تأثیرسز قالمادی. برنك أتی 70 یاشلك ملا مجلسلرده قاطی سوزلر سویلی
باشلادی. تگی شیخی قوشتان اوزینك کیاوی برلن زنگار صلاح
آشاطاغی برنك أتی، کیاو مینم اوستمدن دانوس یاسی باشلادیلار.
خلق‌نك موڭغارغه بیك آچووی کیلوب بر کونی مسجدده بیك
زورطاوش قوباردیلار. تگی قوشتان طاغی دانوس یاصاب اوراتنیكلرنی
آلوب کیلدی. آول طاغی بیك چوالدی. مین البته بو دانوسلرغه قارشی
براشده اشلی آلمی ایدم. نیندی یول برلن ده اوزمنی آریستدن صاقلی
آلمی ایدم. چونکه بو وقتلرده چیستایده‌ز اقون فلان دیگان نرسه بتونلای
بتکان ایدی. داملا برلن عارف آبزینی یابقاچ مین چیستایغه کیلدم چیستای
خلقی‌نك بر تورلی‌سی قورقوب چیستایدن قاچقان، بر تورلی‌سی
بوری‌دن قورقغان کبك اوزینك اویینه کروب بیکله‌نگان ایدی.
بیك آزغنه‌سی ئلگریگی کبك صایلاو حسره‌لرنك یابلغانلار قایغوسندن
یوریلر ایدی. مین عارف آبزی‌نی داملانی یابلغان اوچون بیك
قزغانغاندر دیب اویلاماگز! آزغنه‌ده یوق. چونکه آلارنك
یابلولرندن اوزلرینه بر آز ضرر بولسه‌ده آلار یابلووی آرقاسند
خلق آڭلاوی آرتووی فائده‌سی اول ضرردن یوز اولوش آرتق اغند
هیچ شبهه یوق ایدی. خلقنك آڭلاوی آرتوغه سبب بولولری اوچون

آلارنی توگل قزغانورغه، آلارغه عبطه قیلورغه، شول اشلر باشقه‌لرغه نصیب بولسون دیب تلارگه، بولارنی یابلولری برلن تبریك قیلورغه تییش ایدی. واقعاده مین آلارنی تبریك قیلوب خط یازدم.

چیستای خلقی مین چیستایغه کیلگانده بارسیده یابلغانلار اوچون یلی‌لار ایدی. مین سیاسی طارطشولرده یلاولرنك برده معنی‌سی یوقلغین بلسه‌مده، طوپلار ملطق‌لر برلن قوراللانغان دشمانغه قارشی آچی کوز یاشی برلن‌گنه برنی قیلوب بولماغاننی بیك یاخشی آڭلاسام‌ده بولارنڭ یلاولرینه شادلنه ایدم. چونکه بو یلاونڭ آخری نهایت درجه آچو کیلو، آنڭ نتیجه‌سی دشمانغه قارشی دشمان قورالی برلن قوراللنو، آنڭ برلن چنلاب طارطشو ایکانین بله ایدم. شونڭ اوچون بیوراقراتیه‌نڭ بو عقلسزلغینه، اورطاده طورا طورغان بر زور خلقنی اوزینڭ معنی‌سز تدبیرلری برلن ریۋالوتسیا طرفینه کوچارگه خدمت ایتووینه، مین چن کوڭلمدن شادلنه ایدم. چیستای پالیتسیاسی‌نڭ بو ظلمی اون بیش یل مدرس بولوب طورغان بر مدرسنی آلتی بالاسین قالدروب ایسرك اوچیتل زڭگار صلاح سوزی برلن تورمه‌گه یابولری هر تاتارنڭ حکومتکه آقتق اعتقادین، آقتق محبتین بتره طورغان اش ایدی. موندن برر آیغنه ئلك بزنڭ «طارطشوده‌غنه طابارسین سین اوزڭنڭ حقڭنی!» دیگان سوز بزدن کولوب حکومتکه اوشانوب یوریگان کشی‌لر اوزلری حاضر بزدن بیتار طارطشوغه خلقنی دیمنی‌لر، طارطشوسز خلق‌نڭ جیگه آلماوین سویلی‌لر ایدی. هر کیلگان کیتکانگه آلارنڭ نی اوچون آریستاۋات ایتلوین، خلق یاقلی بولغان کشی‌لرنڭ هر وقت شولای خلق‌نڭ دشمانلری طرفندن نیندی بلا وجبر کورووین سویلی‌لر آڭلاته‌لار ایدی. بولارنڭ قارتلاری حضرت یوسفده توغریلق اوچون زندانده یاتقان، حضرت موسی توغریلق

اوچون اوزینىڭ طوغان اوسكان يیرندن قاچقان ديب، ياشلارى خلق
اوچون 24 يل تورمه‌ده ياتقان مارو زفلار ۋيرافيغنيرلرنى مثالغه آلوب،
سازونف‌لار قالايف‌لار خلق اوچون اوزلرينىڭ جانلرين قانلرين فدا
قيلغانلار ديب سويلى‌لر ايدى. حاصلى بلگان بلگانچه شول مسئله‌نى
ملاحظه قيله، شولار حقنده سويلى، شول اشنىڭ بوكون بولماسه ايرته‌گه
بولاچاغين آڭلاته ايدى. چيستاى‌نىڭ هر كيبتى، چايخانه‌سى پاستايالى
دۋورلرى، مجلسلرى حاضر همه‌سيده بر ميتنغ حالين آلغان ايدى. مونده‌غى
سويلاوچى‌لر مشهور خطيب‌لر فلانلر بولماسه‌لرده، بولارنىڭ سوزلرينىڭ
تأثيرى 20 يل سويلاگان خطيب‌نىڭ سوزينىڭ تأثيرندن آرتق ايدى.
چونكه بولار كوز آلدنده‌غى ظلم‌نى، كوز آلدنده‌غى قباحت‌لكنى
كورساته‌لر، شونىڭ سببلرين بيان قيلالر، شونى بترونىڭ يوللرين
سويلى‌لر ايدى. مين البته بزنىڭ خدمت‌مزنى جيگلايتولرى اوچون،
خلق‌غه آڭلارغه شول قدر زور يول آچولارى اوچون چيستاى
پاليتسياسينه رحمت‌لر اوقى ايدم. مسلماننىڭ كوب يير لرنده شوندى
بيوراقرات‌لرنىڭ كوبره‌ك بولوين چن كوڭلم‌دن تلى ايدم.
چونكه شوندى اشلر كوبره‌ك هم يشراك بولغانده آلار اوزلرينىڭ
اشلرى برلن خلق‌نىڭ حركت‌لنوينه، خلقنىڭ اوزين اوزى
صاقلار اوچون اوزينىڭ ايبداشلرى دوستلرى برلن برگه بولورغه
طرشوينه شولاى ايتوب بزنىڭ خلقنگده طوغرى بولغان طارطشو
يولينه كرولرينه سبب بوله‌چق‌لار ايدى. چيستايده موڭغارغه باشقه
طاغى برسوز بولسه‌ده اولده داملا برلن عارف آبزى اوستندن
طورغان كشى‌لرنى سوگو، آلارنىڭ قباحت‌لكلرين اوچراغان بركشى‌گه
آڭلاتو، اشپيونلق‌نىڭ نى قدر ناچار سفيل براش ايدوكين ئلله‌نيندى
دليللر برلن اثبات قيلوايدى. بو كشى‌لر چيستايلارنىڭ سوزلرينه
قاراغانده زنگگار صلاح، چارنش محمودى، اوچيتل ميرسيد ايدى.

بولار خلقنلك بو قدری کوتارلوندن قورقوب قایسی آنده قاچقان قایسی مونده قاچقان، قایسی اوینده بیکلانگان ایدی. بولارنلك همه‌سیده اوزلرینك قباحت لکلرینك یمشی نلك شول قدر تیز اولگروینه همده شول قدر آچی بولوینه عجبکه قالوب نیشلارگه بلماینچه طرالر ایدی. بولارغه اورامغه چقسه‌لار اشپیون دیب تچقره‌لر، کشی یانینه کیلسه‌لر سوگه‌لر، اوی‌لرینه قایتسه‌لر اسمسز خطلر برلن بولارنلك قوطلرین آلالار ایدی. شونلك اوچون بولار خلقنلك شول قدر دشمان بولوی آرقاسنده اوزلری ثورماده بولماسه‌لرده سویلاشرگه کشی طابا آلمی‌لار، اوزلرینك اوی‌لرنده طورسه‌لرده طنچ یوق کورمی‌لر ایدی. مین کیلگان کوننی بوگولمه‌دن اوفادن المت‌دن برنی قدر کشی یابلغانلارنك قایغولرین قایغرشرغه کیلگانلر ایدی. چیستایده بر ایکی اوچ کون طورغاننك صوکنده مین طاغی آولغه قایتوب کیتدم. بر ایکی کوندن صولک 23 نچی دیکابرده شنبه کون ساعت $1\frac{1}{2}$ ده مین طاوشقه اویاندم، طاوش أتی طاوشی ایدی. أتی ئلله کم برلن سویلی ایدی. مین ده طوردم. اول آراده أتی ده کیلوب برنلك ایشك‌نی قاقدی. هم کیلدیلر دیدی. مین طوردم اوت قابزدم. خاتونم طوروب یغلارغه طوتندی. شول آراده ملطق‌لار کوتاروب دورت بیش استراژنیق براوراتنیك کیلوب کردیلر. هم مینغه کیینورگه قوشدیلار، أتی اوزینك بلور بلماس روسچه‌سی برلن تگیلرنی سوگارگه طوتندی. مین عمرمده أتی‌نلك اول قدر آچولانغانون، اول قدر قاطی سویلاگانین کورگانم یوق ایدی. اول ئلله قایدان روسچه سوزلر طابوب برطوقتامایچه سوگه ایدی. قوللری برلن بوطی ایدی. أتی مینغه کییم‌لرمنی کیتررگه طوتندی. مین کیینه باشلادم. خاتونم بر اش اشلامایچه یلاونغنه بله ایدی. أتی همان سوگه همان قزا بارا ایدی. أتی دنیانلك أچی‌سن توچی‌سن بیلك

كوب طاتغانغه، اوزين اوزى بيك التفاتسز طوتا ايدى. اوراتنيك أتى نك باصلماوين كوروب ليۋالۋيرين چغاردى. أتى نى قورقته باشلادى، أتى قورصاغين كيبروب آط! آط! ديب همان يانينه باره ايدى. آخردن مين آنى توقتاتدم. بر بيش مينوتدن مين كيينوب چغوب استراژنيق لر چاناسينه اوطردم، أتى لر أنى لر خاتونم سگللرم اوزاتوب قالدى لر. حاضر مينم شيكله نگانم بولارنك قرده قيناولرى ايدى، چونكه بيك كوب وقتده استراژنيق لر آلوب بارغانده قينى لار ايدى. آول خلقندن قورقديلارمى، مينى قينامايچه غنه ايتديلار. ايرته برلن ساعت 7 لرده چيستايغه ايلتوب بوركون قزاندن قايتقاچ كيترگان بولمه گه يابديلار. مين برار ساعت يوقلادمده چاى اچرگه حاضرلندم. شونده غى استراژنيق آشا چاى شكر آشاماق اچمك ايبرى آلدردم. هم چاى اچرگه طوتندم. بو بولمه ده مينغه باشقه بر روس بر تاتار مالاى بار ايدى. روس استارشينا برلن اورشقان اوچون، تاتارى آغاسين قيناغان اوچون ياطالار ايدى. آلار مينغه شول كونده گنه بر اوچيتل نى پراقلاماتسيا طاوب طوتوب كيتروب اوتورگانچى قيناولرين قامچى برلن قينى اوستنده گى دراب پالتاسى تلم تلم بولوب بتون، همده برچواشنى ايكى كون بربويدن قيناب اولوك كبك ياصاولرين سويلاديلار. مينغه ده شولاى بولور ديب سوينچى آلوب قويديلار. چايدن صونك ساعت 11 لرده مينى ايسپراۋنيق غه چاقرديلار. پاليتسانك آلده غى بولمه سنده ئلله نى قدر استراژنيقلر جيلغان ايدى. مين بولارنى قارارغه ده اولگره آلمادم: برسى صوغوب جيباردى. مينم بختيمه قارشى شول قدر قاطى صوقدى مين ايكنچى ايشك گه باروب برلدم وهم ايشك آچلوب كيتدى. مينم بورگم شونده قالدى. اوتوزقرق كشى لر آراسنده بورك ئزلب طرو ممكن توگل ايدى وكين بلگانگه

مین ایسپراۋنیق یانینـه یـالان بـاش منـدم. ایسپراۋنیق یاڭغانه یونی چغوب کیله طورغان برروس ایدی. داپروس باشلاندی. اوّلـگی سؤال سین دوماغه بارماقچی بولاسنمی دیدی. مین آڭغارغه مینم دوماغه بارغه تلاوکنه جیتمی خلق مینی جیبارگه تلارگه کیرەك دیدم. طاغی شوندی ئلله‌نیندی بزنڭ «ادارۀ مشروطه‌لی» مملکتمزده‌کنه عیب حسابلنه طورغان سؤالر بیردیده مینی توشرگه قوشدی. مین تورماگه جیبارماس‌سزمی دیدم. بیك زور کشی بولغان بولوب «آنسی مینم اشم» دیدی! مین استراژنیق‌لار نیك قینی‌لار. مونه‌مینی صوقدیلار. قیناماسقه‌قوشگز دیدم. اوراتنیك‌قه قاراب کوزین‌قسوب «قیناماگز!» دیدی، بوکوز قسو البته طوغریدن طوغری‌مینی قینارغه‌امر ایدی. شونڭ اوچون مین‌حاضر قینالورغه حاضرلنوب توشدم. لـکن‌نی اوچوندر مینی چقغانده قینامادیلار. شولای بولسه‌ده مین‌قیناونی کوتاباشلادم. ایشك‌دن دوبر دبر کرو برلن‌مینی قینارغه‌کره‌لار دیب‌قورقوب کیته‌ایدم. لـکن اول‌مینم اوچون بولماینچه‌بر بر یاڭغاکشی‌نی کیترگان‌بولالار ایدیده آنی قینی لار ایدی، بوکونلرده روسلرنڭ راژدیستوا بایراملری بولغانغه ئلله نی قـدر ایسرك کیتره‌لر ایدی. همه‌سین اوتورکنچه قیناب صالقـون پادۋالغه یابالار ایدی. بولارنی قیناغانده مینم قوطوم اوچوب طورا ایدی. *
پادۋالده مین‌اوچ کون‌طوردم. لـکن عمرمده بوقدر کشی لرنڭ‌جبرلنوین کوروب بوقدر آچووم کیلـگانین بله آلمیم. بـو اوچ کون‌ده هـر مینوتده مینی چاقروب قامچالار ملطق‌لر بـرلن قیناونی کـوته ایدم. بوتون قوّتم برلن نیچك قیناسه‌لرده طاوشده چغارماسقه حاضرلنه ایدم. لـکن نی اوچوندر مینی قینامادیلار. چیستای طانشلرم مینغه آشارغه اچرگه کیتردیلر. کوڭل جراحتین ایسه‌بله‌ماگانده مین مونده بیك یاخشی‌طوردم. مونده‌غی طورمش‌ده

* 31 غینوار ساعت 10 لر کیچ.

آرتق یاثغی اش بولمادی. یاطا طورغان کشی لر همه‌سیده شول
ئلگریگی لر ایدای. طشدن ده آرتق جبر کیلمی ایدی. غراداۋوی لر
کیلگان بر کشی نی قینی لار ایدی، آلار چقغاج بز جیبلشوب سوگه ایدك
آلارنك قباحت لكلرین تیکشوه ایدك. آلای بولسه ده آقتق کوننی
کیچ برلن بزگه طاغی بر یاثغی کشی کرتدیلر. بو کشی ایتاب برلن
کیلدی. اوزی آپ آق صاقاللی کیك ماثغای لی، تالستوی قیافتلی
75 یاشلك برقارت ایدی. بو قارت بیك طوثغوب کیلگان گ
مین آنی حاضر چای اچرگه چاقردم. قارت چای اچرگه اوطردی، مین آلدینه
قویغان نرسه‌لرنی آشارغه طوتندی. آشامق اچملك ایبیرلرین بیلك
تیز جییووی، مونك کوبدن بیرلی طماغی طویغانی یوق ایدوکیر
بلدره ایدی. آشاب اچوب طویغاچ بابای دن صوراشه باشلادم
بابای نی مامادیش اویزنده رخصتسز کتابلار طاراتقان اوچون طوتقانلا
ایکان. مامادیش تورماسنده بر آز یاطقرغاندن صوڭ اوزین چیستایغ
کیترگانلر ایکان. بابای بزنك کم ایدوکمزنی بلماگانگه او
صاقلانوبراق سویلادی. «نی اوچون صوڭ مامادیش اویزدینه بارڭ
دیگاچ آطم یوغالغان ایدی، شونی ئزله‌ب یوردم دیدی. بر آزد
مینغه آش کیترديلر. مین طاغی تگی ایبداشلرنی هم بابای نی آشاتد
آشدن صوڭ طاغی چای اچدك. بابای نی یوغاریده آلوب منڈی
آنده ایرته‌گه چغاراچقلارین ایتکانلار. بابای هاضر بریاقدین بز
اوشانوی آرتودین، ایکنچی یاقدن اوزینك چغووینه شادلنودن بز
آب آچق سویلارگه طوتندی. آنك آطی ئلله‌قچان یوغالسه‌ده مقصود
هیچ بر آط ئزله‌و توگل ایکان. آط ئزله‌و دیگان سوزی بر تور
پالیتسیا کوزندن گنه یوغالو ایکان. اول آط ئزله‌و حیله‌سی بر
آولدن آولغه یوروب سویلی، خلقنی آگلاته، ئلله قایدن آلغ
کتابلار گازیته‌لر طاراطا ایکان! اول چیستای اویزدنده بوگو

اویزنده ئلله تچاندن بیرلی یوری. شول تیره‌ده ئلله تچاندن بیرلی «بیرهم ایرك» فکرین طاراطوچی معلوم قارت ایکان. بابای اوزی نیقولایفسقی صالدات بولغانغه. همده فلوتده خدمت ایتکانگه. شاقتی‌غنه معلوماتی بار همده کوب مملکت‌لرده یوریگانگه، یاۋروپا پادشاهلق‌لرینك اداره‌سی حقنده آنده‌غی خلق‌نك تورمشی حقنده بیك کوب نرسه بله ایدی. آنك اوستینه طاغی سوزگه‌ده شاقتی‌غنه اوستا ایدی. شونك اوچون اول شول اوزی آلغان یولده خلق‌غه بیك کوب فائده ایتونده شبهه یوق ایدی. مینم یانمده‌غی روس آکغارغه «سین‌بابای تورماگه کرساڭده قایغررغه یارامی، آنده چیرکاو بار کونده عبادت قیلوب طوررسن!» دیدی. قارت «یرق دوستم مینم اورنم چیرکاو توگل، تلاگان کشی بارسون. مینم اورنم حاضر آول چیبونلری، مینم دینم چیرکاوگه باروب عبادت توگل، آول خلقینه «بیر هم ایرك» فکرین آڭلاتو» دیدی.

مین قارت‌نك شول قدر عقللی سوزینه ایسم کیتدی. اول اوزیده مینغه قاراب، مینم حاضر اوغللرم اویلانگان، قزلرم کیتکان، خلق‌غه مین خدمت ایتمایمچه کم ایتسون. مونه سینك بالاڭ قالغان، خاتونك قالغان آتا آناڭ قالغان، آلارنی تربیه‌گه کشیڭ یوق! مینی تورماگه یابسه‌لار مینم کمم قالا! یوق ایندی مین آقتق عمرمنی شول یولده اوتکارام» دیدی. مین حاضر چقغاچ نیشلی‌سن دیدم. مونه حاضر چقغاچ‌اوق فلان آولغه بارام. آنده طانشلرم بار آلارنی جییام. مونه مینی نیچك یورتولرین سویلیم، شونده خلق‌غه فائده ایته طورغان کشی‌لرنی نیچك یابلولرین آڭلاتام. خلق‌غه «بیرهم‌ایرك»نی نیچك آلوب بولونك یوللرین کورساتام، آنده قونام، ایکنچی کون فلان آولغه بارام، اوچنچی کوننی فلان آولغه دیب اون اون‌بیش آولنك اسملرین ایتدی. ایرته‌-

گسون بابای میندن ئلك چغوب کیتدی. بلکه اول طاغی حاضر بر
بر بیرده طوطلغاندرده طاغی بربر بیرده یاطا طورغاندر، لکن
قایا بولساده اوزینك «دینین» اوزینك خدمتین طاشلاماغاندر.
مین بو بابا‌ینی کوروب روسلردن شوندی طرش آڭلی کشی‌لر
چغوینه ایسم کیتدی. اوزم طانوغان تاتار قارتلرینك مونك کبك
یاشلرنده یا هیچ باشنده یاطوب کیلونین تیرگاب طروین، یایسه
اوغلی‌نك بردن بـر آطین اوشه‌ندروب لرط لرط کورشی آول
ایشانینه ختم‌گه یروین خاطریمه کیتروب بولارنی چاغشدروب قارادم،
واقعا بو ایکی تورلی خلق آراسنده نی قدر آیرمه! برسی اوزینك
قارت عمرین خلقغه خدمت ایتوب اوتکارماکچی بولوب بالا چاغا
سندن آیرلوب تورمادن پالیتسیادن قورقمایئچه خلق آراسینه
فکر طاراطورغه چغا! ایکنچی‌سی دنیاده‌غی هر بر یاڭغی اشکه
قارشی طورا، اوزینك فائده‌سی قایده ضرری قایده‌لغین بلمایئچه
اوزینك جماعتی‌نك ماڭلای تیرسی برلن طابقان مالین ئلله نیندی
ئه‌ره‌م طماق ایشانلرغه صرف قیله! مینم البته بولارنك قایسی‌سین
آرتق کورگانمنی بله‌سز، عقلسگز بولسه سزنك‌ده مینم برلن بوفکرد
مشترك بولوڭزده شبهم یوق! هر نه !یسه فلسفه جیتار! واقعه‌غ
قایتیق. 27نچی دیکابرده ساعت 11لرده مینی طاغی ایسپراۋنیق‌غ
آلوب مندی‌لر. بو یولی میندن بر دابروسده فلانده بولمادی
فقط اوزلوینك مینی نیچك عیب‌لاولرین‌گنه بیان قیلدیلار. میر
اوزبزنك آوانك تگی شیخی قوشتانغه همده دنیاغه‌ده کیلماگان ب
محمدییف اسملی چیستای تاتارینه مین «ریۋلوتسیانیرلر» پارتیاس
کشی‌سی دیگان ایمش‌من! (شونیده اونوطماگز دنیاده «ریۋ
لوتسیانیرلار پارتیاسی» دیگان بر پارتیاده یوق) شونك اوچون می
بوسوزنی ایتکان بولسامده بوپارتیا بولماغانغه، بوسوز بر کشی‌نل

مین قزان‌خانی‌نڭ قزین اورلادم دیگان قبیل‌دن‌گنه بوله‌چق ایدی‌ده مینم عقلسزلغمنی یایسه یالغانچی‌لغمنی کورساته طورغان بر اش‌گنه بوله‌چق ایدی. لکن پالیتسیا آلای قارامادی. آلار مینی شونڭ اوچون 129 نچی استاتیا برلن عیبلب تورماگه یابدیلار. بولارنی اوقوغانده مین‌البته کولوب طورا ایدم. چونکه مونده آزغنه‌ده قلاقغه یاطارلق سوز یوق ایدی. آقتی‌نڭ عباره‌لری حطا بولغان کبك مینی یابارغه کورساتکان دلیللریده اورما کوچ اویالری‌غنه ایدی. اگر بویازو کیساگین باشقه مملکت‌لرده‌گی کبك حاکم‌لرغه بیرلسه ایدی، بویازوغه قاروب توگل مینی تورماگه یابو، عقلدن یازغان دیب ایمپراتیقنی سوماشیدسی دومغه جیباررلر ایدی. مونده عیبله‌وده حکم ایتوده پالیتسیانڭ اوز اختیارنده بولغانغه البته مینی تورماگه جیباردیلر. ساعت 12 لرده مینی بر غراداۋوی چیستای تورماسینه کیتردی. قابقانی شالطراطوب آچقاچ مینی قانطوراغه آلوب کروب تنتدیلار. یانمدغی آقچه‌منی آلوب قالدیلار. آنڭ صوڭنده اسملرمنی یاشلرمنی یازوب آلوب مینی تورماگه کرتدیلر.

تورمایورطی بیك بییك‌طاش قویما برلن ئه‌یلاندروب آلنغان شهرچیتنده‌بریورتدر. قابقاسینڭ اوستنده‌تورمانڭ چیرکاوی‌بولغانغه چیرکاوآستی‌نڭ ایکی یاغنده ایکی‌قابقادر. اورامغه چغا طورغان‌قابقا آغاچ‌در، تورمایورتینه کره‌طورغانی تیمردر. ایکی قابقاآراسنده‌چیرکاو آستنده‌ایکی‌قانطور هم‌استارشی‌نڭ فاتیری باردر. تورمانڭ‌بناسی صوڭغی‌قابقادن‌10،15 صاژین‌یراقلغنده اوچ‌قاتلی آققه‌بویاغان طاش اوی‌در. اوچ‌قاطی‌نڭ‌ده‌تره‌زه‌لری طشقی قاطدن‌تیمر ریشوتکالر برلن برکتلمشدر. مین‌کیلگانده سیاسی کشی‌لر طشقه یوروگه چقغانلار ایدی، عارف‌آبزی برلن‌داملاده یوروب طرالار ایدی. مینی بر

نادزیراتل آلوب کروب کیتدی. طارغنه قاراڭغیغنه بورغالانوب
بتکان طاش‌باچقچ‌لردن منه‌باشلادق. اوچنچی قاطقه‌منکاچ قاراڭغیغنه
قاریدورغه کردك. مینی اوزاتوچی مونده‌غی قولینه بیك کوب
آچقچ‌لر طوتقان نادزیراتلگه بادامشین‌لرغه کرت دیدی. تگی
نادزیراتل آچقچلرین آلوب شالطرشولطر کیتروب بر بوله‌نی آچوب
کرتدی. بولمه‌برده ایس‌کیتکاچ توگل‌ایدی. بواوستندن‌گنه‌قاراغانده
قزاننك بدی‌قارتچق نومیرلرینك برسی‌ایدی. شونده‌غی کبك
سه‌کی‌سی‌بارایدی، شونده‌غی کبك میبلی یوق ایدی. شونده‌غی کبك
بویاولری ایسکرگان ایدی.بدی‌قارتچق نومیرندن آیرماسی بولسه
اولده‌مونك تره‌زه‌سی‌نك بیك‌یامسز کیك بولوی، پیالالرینك قرق قراما
یوزیالغاودن بولوی، همده تره‌زه‌سینه تیمرریشوتکه قویلوی ایدی.
ایده‌نده‌گی طاز قومغان، سه‌کیده‌گی یورغانلار مندرلر مونی طاغی
بدی‌قارتچق مومیرننه اوخشاته‌ایدی.مینم پالیتساده دورت‌کون‌ده‌بر
مرتبه‌ده‌ره‌تلب یوونغانم بولماغانغه(چونکه آنده یوونه‌طورغان‌یر یوق
مین قمغان‌ده صوکورو بران یوونورغه طوتندم. بر آزدن صوك ئلل
نیندی قنگغراوطاوشی چقدی. آنك آرتندن اوق، طشده بر «وقتی
اوتدی» دیب قچقردیلار. شونك آرتندن اوق کورله‌شوب قچقرشو
سیاسی‌لریوغاری مندی‌لار. آلار بران برگه عارف آبزی داملا
مندی.مین‌یاڭغا کشی‌بولغان‌غه «ایرك»دن خبرلر صوراشه باشلادیلار
هم قوناق نی صیلیق ئلی دیب چاینك‌بران‌قایناغان‌صوآلورغه‌توشردیلار
برایکی اوچ‌مینوتدن‌صوك بز تمام‌بدی‌قارتچق نومیرینه‌طاوار آلور
کیلگان کشی‌لرکبك ،یایسه‌اوغللرین مدرسه‌گه‌کیترگه کیلگان ملا
کبك سویلی‌سویلی‌چای‌اچه‌باشلادق .مینك‌سوز کوب بولغانغه کوبره‌ك م
سویلی ایدم. اوزاق اوتمادی‌طاغی‌زڅانوق بولدی.نادزیراتل آشقه‌توش
دیب قچقردی. اوزی چاڭغرداتوب آور ایشك‌لرنی آچوب یور

باشلادی. قاریدورده خلق آنده‌ده مونده‌ده چاپا باشلادی‌لر، بـر
آزدن بزگه‌ده آش کیترديلر. آشدن صوڭ برر ساعت وقت
اوتكاچ طاغی یوررگه چغارغه ﭼﻘﺮديلار. بو یولی مینده یوررگه
چقدم. تورماڭ یورتنده بیر اشلری برلن کرگان آول کشی‌لری،
پالیتیچسقی‌لار، تورما کییمن کیـگان ژولیق‌لر (مونده آلارنی شپانا
دیب آطی‌لر) یوری‌لار ایدی. قایسی‌لری بربرسی برله کوراشه
صوغشه‌لر،قایسیلری سویلاشه‌لر ایدی. مین دورت کون پالیتسیانڭ
صاصی هواسنده طورغانغه البة بــو صف هوانی راحتلانوب صولی
ایدم. مین شول کوننی‌اوك شونده‌غی پالیتیچسقی‌لرنڭ کوبسی
برلن طانشدم. مونده غاصودارستؤننی دوماڭ چلینی گیراسیمف‌ده
بار ایدی. همه‌سیده آچق‌لار، اوینی‌لار سویلی‌لر کوله‌لر ایدی.
ساعت طولغاچ طاغی بزنی کرتدیلر. بر آزدن صوڭ طاغی
زؤانوق بولدی. طاغی آشقه توشگز. صوغه بارگز دیب ﭼﻘﺮدیلار
بزده یاگفادن چای اچرگه طوتندق. چای وقتنده بزگه ئلی گی پاراشانی
کرتدیلار. آنڭ صاصی ایسی کرو برلن بتون بولمه‌نی طوتردی
مونڭ ایسی مونده‌ده شول پالیتسیانقی توسلی قزانقی توسلی ایدی.*
برآزدن صوڭ اوتلار کرتدیلار. آندن‌ده بر آز اوتكاچ ساعت
6 لرده بیك اوزاق ازؤانوق بولدی. قامیرالرنڭ ایشکلرین بیك
قاطی ایتوب یابلا باشلادی‌لر زور یوزاقلر قورقنچلی طاوشلار چغاره
باشلادیلار. برر مینوتدن صوڭ بتون تورمه طب طن بولدی.
برآز وقت اوتكاچ قامیرالرنڭ ایشك‌لری بـره‌م بـره‌م آچله
باشلادی. (پاؤیرقا) تیکشرو باشلاندی. کاغد قرنــداش طوتوب
یونسزغنه بر صالدات بزگه کروب کاغزینه اوچلی صفر قویوب
چقدی. اوزاقلامادی پاؤیرقاده بتدی. تورما طاغی قاینی باشلادی.
آنده‌ده مونده‌ده طاوشلر ایشتله باشلادی. سیاسی‌لر ؤالچوق

* 1 نچی فیوْرال کیچ ساعت 10لر.

(ایشك ده‌گی تیشك) آشا سویله‌شه باشلادیلار. بر شپانا (ژولیق) صز غررغه طوتندی. یراغراق ۵امیرالاردن سوزلری آڭلاشلماغان طاوشلر ایشتله باشلادی. یراقده‌غی تاتارلر جرلرغه طوتندی‌لر. تورما ئلله نیندی تورلی طاوشلر برلن گورلرگه طوتندی. بزگه کیچکی آشنی کیتردیلر. بز آشاب اچوب سویله‌شوب کیچکی ساعت اونلرغه قدر اوطروب یوقلارغه یاتدق. تورما بیك اوزاق یوقلامادی. اول بر طــڭغه قالغان کبك بولا ایدی، بر زور ماشینا کبك تورلی طاوش برله گورلرگه طوتنه ایدی. پالیتسیاده یوقی ره‌تلب بولماغانغه، مین ئلله نیندی زور قایغوسندن قوتلغان کشی کبك، تیره‌ن یوقوغه کیتدم. ایرته برلن کوزمنی آچوب جیبارگانده، تورما طاغی اویانغان ایدی. آنڭ تورلی طرفندن تورلی طاوشلرچغا ایدی. تورلی پوچماغنده تاتارچه روسچه سوزلر ایشتله ایدی. مین اویانغاچ اوق اوزمنڭ قایده‌لغمنی بله آلمادم. مین اشقولاده، پانسیونده کبك‌ده بولدم. مدرسه‌ده کبك‌ده بولدم. شالتراب آچلغان آور ایشك طاوشی مینی بتونلای اویاندردی. مین اوزمنڭ تورماده‌ایدوکمنی خاطریمه توشردم. بر آزدن صوڭ اوچمزده طوروب بتدك. اوزاق اوتمادی یونوب کیینوب چای اچرگه اوطردق. بزچای اچه باشلاغاچ کیچه‌گی کبك طاغی بیك اوزون زژانوق بولدی. طاغی بیك قزو، قزو ایشك‌لر بیکلاندی. طاغی تورما طب طن قالدی. طاغی پاژیرقا باشلاندی. طاغی بزگه کیچه‌گی یونسز اورس کروب کاغزینه اوچلی صیفر قویوب چقدی. اوزاق اوتمادی، پاژیرقا بتدی. طاغی آور ایشكلر بیك یامسز چغرداب آچله باشلادیلار. قاریدورده خلق قاینی باشلادی. بزچای اچوب بتردك. شول آراده، طاغی زژانوق بولدی. زژانوقدن صوڭ، نادزیراتل حکم ایتلگانلر یوررگه دیب چقردی. بزنڭ قاریدورنڭ برنچه کشی‌سی چغوب کیتدیلر. برساعت وقت اوتکاچ،

طاغی زۋانوق بولدی. سیاسی‌لر یوررگه دیب قچقردیلار. بز بارمزده کیینوب یوررگه چقدق. بر ساعت‌دن صوڭ زۋانوق بوالمدی. قامیرالرمزغه کردك. طاغی کیچه‌گی کبك آش کیلدی، چای بولدی، پاۋیرقا بندی، پاراشا کردی. تورما گورلی باشلادی. شولای ایتوب بزنك بو کونگی کونمز ایرته‌گه‌گه اوتکانی برسی کونگه اوخشاب عمرمز اوتا باشلادی.

تورماگه مین 10نچی سیاسی بولوب کردم. مینغه قدر چن سیاسی‌لر 9غنه ایدی. آلارغه باشقه ییراشلری برله کرگان آول خلقلری، همده پوپلرین دیاقین‌لر استراژنیقلر اوترگاچ کرستیانلرنی بونتاوات ایتدی دیب کورساتور اوچون کیترلگان 17 ماميق روسلری بار ایدی. بولارنك آریستاوات ایتلولری باری بر بزنکی کبك اوك نظامسز نی‌سز بولسه‌ده بولارنی تورماده‌گی اوقوغان سیاسی‌لرغه قاتشدرماس اوچون ناچالستۋا ژولیق‌لر برلن برگه اوطرطقان ایدی. اوقوغان سیاسی‌لر آراسنده اوچسی آول اوچیتللری ایدی ایکی‌سی تیپوغرافیه خدمتچی‌لری، برسی آول پیساری، ایکی‌سی دوما چلینی، برسی چیستنای ملاسی، داملا ایدی. بولار آراسنده 15 یاشلك مالای بولغان کبك قرق برله ایللی آراسنده‌غی یورتلی ییرلی، بالالی چاغالی، کشی‌لرده بار ایدی. بولارنك کوبسی فقیرلر بولغانغه، تورما آشلرین آشاب طورالار ایدی. تورما آشی‌نك ناچارلغین تورماگه کروب چقماغان کشی‌گه آڭلاتو ممکن بولماغانغه، آنك ناچارلغین یازار اوچون دیڭگزلر قارا بولسه کوکلر کاغز بولسه‌ده، یازوب بتررلك بولماغانغه. بولار طوغری‌دن طوغری آچ طورالار ایدی. تورمانك آچه تورغان صوی تورمانك قویسندن‌غنه آلنه ایدی. بو صو شول قدر قاطی شول قدر قویو ایدی، مونك استاقانینه جیرگی بالچق دیساڭده یالغان

بولاچق توگل ایدی. ماميقلرنك اوزاق طرودن (آلار بیش
آیدن بیرلی اوطوره‌لر) هم بویلی آچلی طوقلی طـرودن
توسلری یامسزلنـگان، قیافتلرینه آچلق توسی چقغان ایدی. همه‌سیك
هر کوننی فیلدشرغه اچ آورتا، باش آورتا دیب زارلنه‌لر ایدی.
طاغی شونك اوستینه آلار بزنکی قدر ایکی زورلغی بولمه‌ده 18
کشی طوره‌لر ایدی. شونك اوچون آلارنك بولمه‌لرنده کیچ
برلن پاراشا ایسی برلن الله رضاسی اوچون‌ده هوانك ذاتی قالمی
ایدی. طاغی شونك اوستینه بیك کوبسی‌نك اچی کیتکانـگه قامیرالر
کشی طوره طورغان بولمه‌دن بیتار أبره‌کی‌گه اوخشی ایدی. آلارنك
قامیرالرنك طوغرسنده قاریدورده‌ده ئلله نیندی صاصی دوگغز
آزبارندن چققان ایسلر چغا ایدی. تورماده بـوش قامیرالار
بولسه‌ده بولارنی میچکه‌گه تیگان تورلی قییار کبك بری اوستینه
برسون تیباب، صاصی‌ده اشدن چغارالار ایدی. کچکنه‌گنه ظلم‌غه‌ده
چدی آلمی طورغان، کشی‌نی مسقل ایتونك هرقایسی اوچون اچدر
خورلنه طورغان مینم کوگلم بونی کوروب بیك قایغرتدی. لـکن
بولارغه بر تورلی‌ده یاردم ایتارگه یولنك یوقلغی طاغی کیفمنی
جیباردی. مین بولارنك حاللرین صوراشوب فقیرلکلرین بلوب
قایسینه 20, 30, 50 تین آقچه‌لر بیردم، لـکن مینم اوزمنگده آقچه
بیك آز بولغانغه اول آقچه‌لر آلارنك اختیاجینه قاراغـاند
قوم صحراسینه برطامچی یاغمور کبك‌کنه بولغانغه، کوزگه کورنماینچ
بته‌ده کیته ایدی. مین اویلاب اویلاب قزانغه اورینبورغغه، مسکاوگ
تیلیغرام بیررگه اویلادم. لـکن تیلیغرام بیررگه اورمنك آقچ
بولماغانغه اول فـکرنی برآزغه قدر کیچکتردم.

مین تورماگه کیلگاچ اوزمنك یاقینلریمه کورشرگه کیلور گه رخصـ
صوراب ژاندارمسقی‌غه تیلیغرام بیرگان ایدم. آگغارغه‌بیك تیز جوا

کیلدی. آنی مین أیتوب اویگه خطده یازدم. لیکن اویدن شاقتی غنه کیلماینچه طوردیلار. مین کرگان‌نڭ ایکنچی آطنه‌سنده دوشنبه کون انی برلن خاتونم کورشرگه کیلدیلر. مینی آلار یانینه کرتدیلار. آلارنڭ ایکی‌سینڭ‌ده کوزلرندن یاشلر آغا ایدی. مین کولوب چقغاچ آلارده بر آز آچلدیلار. مینی بیك قاطی قیناغان‌لار دیگان خبردن بیك قورقولرین سویلادیلار. ایرته‌گی‌سون طاغی کیلورگه بولوب کیتدیلر. ایرته‌گی‌سون مین قزانغه جیباررگه خط هم تیلیغرام یازوب بیردم. همده خاتونمنی برر آطنه‌غه قالورغه قوشدم. آلارنڭ سویلاولرینه‌قاراغانده مینی ژولسنوی سوده‌او پالنا‌موچینی ایتوب صایلارغه‌حاضرلنه‌لر ایدی. شولای ایتوب کونلر اوتوب کیتدی. خاتونم قزانغه ایکی تیلیغرام بیردی! لیکن برسندنده آشغوب آقچه کیلمادی. چونکه آنده‌غی کشیلر ایرکده بولغانغه، همده طماقلری بیك طوق بولغانغه، مونده‌غی آچ کشیلرنڭ حاللرین آڭلاو احتماللری بیك یراق ایدی. شولای ایتوب کونلار اوتدی، آطنه‌لر اوتدی. قربان عیدی جیته باشلادی. مین تورماگه تمام اویرانوب اوقورغه طوتندم. بولمه‌مز بیك طغز بولغانغه یازارغه فلانغه ممکن توگل ایدی. قربان عیدی جیتار آلدندن بز ناچالنیك‌دن عید اوچون مسجدگه چغاررغه صورادق. ناچالنیك مین چغاره آلمیم ژاندارمسقی‌دن صوراڭز دیدی. بز تیلیغرام برلن ژاندارمسقی‌دن صورادق. بتون چیستای بزنڭ عیدگه چغوومزغه اوشانوب کوتارگه طوتندیلار. عیددن بر ایکی گنه کون گنه ئلك بزگه آتقاز کیلدی. ایرکده‌گی کشی‌لر بزنی مینیسترگه تیلیغرام بیریك دیب‌یوداتدیلر. بز آندنده شول جواب کیله‌سین بلگانگه آقچه‌ئه‌رم ایتوگه رضا بولمادق. چیستای خلقینه عیدگه چغارماو بیگره‌ك آوربولدی. اوزلرینڭ 15 یللق ملالرین ایسرك‌اوچیتل زنگار صلاح

سوزی برلن عیبسز نی سزیابوب قویوب ده، عیددن ده محروم قیلولری بیك آچولرین کیترردی. طاغی آکغارغه باشقه شول کونلرده گنه گوبیرنسقی سببسز نی سز داملانك اوقازی آلنونك حلقغه بلدرتکان ایدی. شونك اوچون چیستای لرنك آچولری کیلونك ایگی چیگی یوق ایدی. عیدجیتدی. مسلمان آریستانلرین مسجدکه آلوب کیتدی لار. آلار قایسی آط اورلاغانغه بولغانغه، قایسی سی کشی گنه اوتورگانگه، قایسی سی بیش آلطی کیبت گنه باصقانغه، بزنك کبك اوك قورقنچلی توگل لر ایدی.

شونك اوچون تورما ناچالستواسی وبتون حاضرگی راسیه نی اداره قیلوب کیله طورغان کشی لر قارشی سنده آلار 15 یللق مدرسدن، دوما چلیننددن آرتغراق ایدی. آلارغه بیوراقراتلرنك اوشانچلری بولارغه قاراغانده کوبره‌ك ایدی. بزبرده بولماغاچ ایکی کون کورشرکه کیلورگه رخصت صورادق. ناچالنیك رخصت بیردی. عیدکونی بزنك اوچون کوگلسزره‌ك بولدی. عارف آبزی بوکونی کون بویي اوزینك موك طاوشی برلن قدوسی اوقوب اوتکاردی. داملا برسی آرتندن برسی اوزلمی طورغان نمازلرین دعالقلرین اوقوب عمرین اوتکاردی. مین قامیرادن قامیراغه یوروب وقتنی اوزدردم. تورماده‌گی بتون سیاسی بزنی بایرام برلن تبریك قیلدی لار. چیستایدن ده تبریك لار کیلدی. مینده اوزمچه شاقتی غنه خدمتم بار دوستلرم بار، ایبداشلرم باردیب کوگلمدن گنه تبریك کوتدم. لکن دوستلر، طانشلر، ایبداشلر موندی وقتده اوزلرینك شادلقلی بایرا ملرین اوتکاروبرلن مشغول بولغانغه‌مو، اوزلرینك مسعود مینوتلرین مینم توغرومده اویلاب سعادتین کیمتماس اوچون بر وقتنی اوزلرینك دوستلری، اوزلرینك ایبداشاری بولغان تورماده‌گی برکشی نی اویلامادیلارده کوگللرینه کرتمادیلار. آنك ده کوگلی بارلغی، آنك ده آلار کبك اوك بایرام لر اینه‌سی کیلسه‌د

بیوراقراتیه‌نڭ ظلمی سایه‌سنده شول وقتلرین زندانده اوتکارگه مجبور بولووی حاطرلرینه ده کیلمادی. چونکه اول حاضر آلار آراسنده یوق ایدی، چونکه آلار حاضر آگغارغه محتاج توگل‌لر ایدی. چونکه آنڭ برلن آلار آراسنده بیك قالون تورما استینالری بار ایدی. ساعت 12 لرده بزگه چیستای کشی‌لری کیله باشلادیلار. چیستای تورماسی بوگون تورمالکدن چقدی. بوگون بو برزور اولیا زیارتی کبك کشی‌لکین یوغا تماغان هر تاتارنڭ کیله طورغان اورنی بولدی. مونده چیستاینڭ کوزگه کورنرلك کشی‌لری همه‌سی کیلدیلار. 90 یاشلك قارتلر 10 یاشلك مالایلارغه قدر خلق‌نڭ راحتلری، خلق‌نڭ ایرکلری اوچون جزا کوره طورغان اوزلرینڭ قربانلرین کوررگه، آلارنی کوروب شادلانورغه، آلارنی شادلندررغه کیلدی‌لر. همه‌سیده کوڭلرندن ئلله‌نی قدر دوستلق، ئلله‌نی قدر حیرخواهلق، ئلله نی قدر توغانلق آلوب کیلدی‌لار. همه‌سیده کوزلرندن یاشلر آعزوب اوزلرینڭ بزنڭ اوچون نی قدر قایغرتقانلارین کورساتدیلار. بز یلاغان یاشلی قارت بابای‌لرنی، یلارغه کوزلری یاش برلن طولغان یاشلرنی، اوزمزنڭ کیفمز برلن، اوزمزنڭ سوزمز برله جواتوب جیباره ایدك. همه سینه تورمانڭ آلار اویلاغان قدر اوك ناچار توگل‌لکین، بزنڭ تورمش‌نڭ بیگره‌وك یاخشی لغین اثبات ایته ایدك. بولارنڭ برسیده بزنڭ سوزمزگه اوشانماسه‌لرده، بزنڭ کیفمزنی کوروب شادلنوبراق کیته‌لار ایدی. بو ایکی کون ده بزنڭ برله کورشرگه کیلگان کشی‌لرنڭ کوبلکی چیستای تورماسینڭ تاریخنده برنچی اشدر. مونده‌غی خدمتچی‌لر قابقا آچا آچا یوداب بتکان کبك، کیلگانلاردن بایرام قوتلوی آلا آلاده کسه‌لری طولوب بتدی. آشارغه اچرگه کیترگان نرسه‌برلان بزنڭ‌ده قامیرابتونلای طولدی. بایرام اوتوب کیتدی. بز حاضر 15 نچی عینوارده‌غی ژولص صایلاولرین کوته باشلادق. *

* 2 نچی فیورال ساعت 10 لر کچ

16 نچی عنوارده ایرته‌برلن ساعت 10 لرده‌تره‌زه‌دن بزنك کیاو
برلن بزنك آولنك بركشی‌نی کوردك. مین چغوب بیك صوراب
کورشرگه آلدم. آلارمینی صایلاو خبرین کیتردیلار. مینی ۋولسند
بر آوزدن صایلاغانلار. لکن زیمسکی ناچالنیك بیك کیفسزلنگان
همه‌بوزدرماینچه قالمیم دیب شیخی‌دن پراشینیه بیردردی دیدیلار
مین تورماده بولغانغه البته حاضر زیمسکی ناچالنیك، پریدۋادیتل
دۋارانستۋا برلن طارطشورغه قوّتم یوق ایدی. طاغی شونك اوستیند
زیمسکی سوزی برله پرتاقوللرنده‌ده خطابار ایدی. شونك اوچون
مینی توشرولری بیك احتمال ایدی. شولای بولسه‌ده بوگون بتون
سیاسی‌لرغه زور بایرام بولدی. همه‌سی مینی تبریك ایتدیلر. بر
اوزمزده بوگون چاینی بر مرتبه آرتق اچدك. طاغی برر کوندن
فۋادنك صایلانویده ایشتلدی. برر کوندن بتون چیستای اویازند
یاخشی تاتارلر صایلانوی ایشتلدی. اوزاقلامادی بتون چیستای
اویازینك صایلانغان کشی‌لرین بلدك صایلاولرده روسلرنك تاتارلرغ
قاراغانده نادانراقلقلری یایسه قورقاقلقلری بلندی. روسلر آراسند
قاره گروهلرده بار ایدی. هرنه ایسه کوبسی یاڭغی فکرلی خلق
یاقلی کشی‌لر ایدی. ئلگریگی دوما چلینی گیراسیمف‌نی صایلاتماس
اوچون زیمسقی ناچالنیك، استراژنیقلر برلن استاناۋوی بارغانلغ
شونك اوچون آنی صایلی آلماولری معلوم بولدی. بو وقتده بتو
تورمانك آوزنده صایلاو سوزلری ایدی. کم صایلانغان؟ نیندی پارت
کشی‌سی؟ سؤاللری شولارغه جوابلر برلن بتون پراغولقا وقتی او
ایدی. حاضر همه‌مز اوزمزنك تورماده ایدوکمزنی اونطوب صایلا
اشلرینه بتون تنمز جانمز برلن کروب کیتکان ایدك. طاغی 21 نچ
غینوارده چیستایده شهر خلقندن صایلاولر بولاچق ایدی. شهرد
صایلانورغه دیب تعیین قیلنغان کشی‌لرنك اوچسی‌ده یعنی عار

بادامشین، ایژان قونچف دوقتور دیراگین تورماده بولغانغه، بولارنڭ بوگون ایرته‌گه ئلله نیندی حیله‌لر برلن صایلاو پراۋالری آلنو احتمالی بولغانغه، تورلی‌چه پلانلار قوروب قویه ایدك. هم شول پلانلارنی ایرکگه یازوب چغاره ایدك. شهر صایلاولرنده مسلمانلر بیك زور رول اویناغانغه، عارف آبزی مسلماندن ایکی کشی، روسدن برصول کشی کرتوگه اویلی ایدی. بو فکرگه روسلرنڭ ساتسیالیست ریۋلوتسیانیرلری رضا بولسه‌لرده، ساتسیال دیمو-قراتلاری راضی توگل‌لر ایدی. همده مین‌ده بو وقتده طاوشلر بولنوب قاره گروهلر جیڭار دیب قورقه ایدم. ایکنچی مسلمانی داملانی قویو فرضی بولغانغه آنڭ رضالغی کیره‌ك ایدی. اول بو اشنی بیك‌اوك مصلحت کوروب بترمی ایدی. دوقتور دیراگین (قادیت) بزنڭ بارمزدنده صوڭ یابلغاندن بزآنڭ اشنی بتردك. دیراگین، دیمره‌ت، بادامشین‌غه قراربیردك. ساتسیال دیماقراتلارده بزنڭ برلن دیب بزنڭ هراشمزگه قارشی کیله ایدی. بزچیستای‌ده تاتارلر طاوشی برلن‌اوزلرینڭ چلینلری 15 کشی‌ده بولماغان ایکی قادیتنی جیبارر‌گه رضا بولمی ایدك. بز ایرکگه شولای کیره‌ك، بولای کیره‌ك دیب خطلر یازه ایدك. صایلاو آلونلاردن چیستای ایسپراونیغی طاغی 4 - 5 مسلماننی یابورغه حاضرلنگانگه اش باشنده یوری طورغان کشی‌لر بارده شهردن شووب طوره‌لر ایدی. روسلرنڭ‌ده صوللری‌نڭ قایسی‌لری قاچقان، قایسی‌لری قوطی اوچقان بولغانغه طشده ایرکده قادیتلرگنه قالغانلار ایدی. شونڭ اوچون آلار مکن قدر مسلمان طاوشی برلن اوزلرینڭ ایکی قادیتلارین جیبارر اوچون تاتارلر یاننده تولکی‌لنوب یوریلر ایدی. همده آیرلساڭز قاره گروهلر جیڭه دیب ایژان قونوچق‌نڭ پراۋاسی بتسه 2 قادیت یاصارغه سوزده آلغانلار ایدی. صایلاودن

برنیچه کونگنه ئلك قونوچف نك صایلانو پراۋاسی آلندی. بز طشقه آنك اورنینه طاغی صول کشی نی کورساتوب خط یازدق. لیکن قادیتلر آلداب یولداب آنك اورنینه اوزلرینك دیمره‌ت لرین طقغانلار. فؤاد کیلگاچ بز آگغارغه بر یولی ایکی اش قوشدق. برسی مینم اشمنی بلشو برسی ایکی قادیت صایلاتماو ایدی اول تیزکنه مینم اشمنی بلشه آلمادی 2 قادیته صایلاتماو اوچون بیك طرشسه ده تاتارلر آراسنده بوفکر بیك طارالغان بولغانغه همده حاضر یازونی آلشدرسه‌لر کوب خلق بولنوب چوالو احتمالی بولغانغه آگغارغه قارشی کیله آلمادی. طاغی فؤادنك اوزینك ده اشی بیك شب توگل ایدی. چونکه فؤادنك آولنده بیك زور صاقاللی، بیك کچکنه باشلی برتاتار فؤادنی صایلاتماینچه اوزی صایلانه‌سی کیلگانگه،خلق آنی صایلامی فؤادنی صایلاغانغه تگی موژیف قوشتانی بیك خورلنوب فؤاد اوستندن ژالوبا بیرگان، همده هرتاتار قوشتانی کبك ئلله نیلار آلداب آنك اوستندن دانوس‌ده یاصاغان ایدی. شونك اوچون فؤاد اوزیده قل اوستنده کنه طورا ایدی. همده بیك صاقلانوب یوری ایدی. صایلانغان فلان اینکان دیگان سوز چیستای پالیتسیاسی اوچون برتین‌ده طورماغانغه، اول ناغرادا آلور اوچون یایسه ایسپراۋنیق نك درجه‌سین اوسدرر اوچون دوماغه صایلانغاچده یابودن چیرقانه‌چق توگل ایدی. شولار اوچون مینم اشم آرتندن یروچی همده آنی بوزدرماسقه تلاوچی، بوزلسه سببلرین بلشوب توزاتورگه کرشوچی یوق قبیل ندن ایدی. بزنك ایرکده‌گی کشی‌مز بر فؤاد بولغانغه، بز آگغارغه اوزین توشرتماسکه مینی توشرتماسکه، 2 قادیت جیبارتماسکه قوشه ایدك. شونك اوچون آنك اشی بیك کوب ایدی. همده بیك آور ایدی. 20 نچی عنوارده اول مینم توشرلگانمنی یازدی. شولای بولسه‌ده امیدلر بتماگانگه مینم اوچون بیك طرشرغه طوتندیلار.

كاميسياده‌گی كشی‌لرنك بيلك كوبسی قاره گروه طرفداری بولغانغه، همده آنك باشی قاره گروه گنيرالی ياقوباۋيچ مينی‌يابدررا اوچون‌ده شاقتی خدمتلر ايتكان كشی بولغانغه، مينی توشرودن صاقلی آلمادی‌لار. بزاينده‌ی مينم توشوويمه راضی بولوب فۋادقه اوزی‌اوچون همده چيستای‌دن‌بر مسلمان‌بر قاديت‌بر صول كيتسون‌اوچون‌طرشرغه‌قوشدق! يكرمی برنده شهرده صايلاو باشلاندی. لكن بزنك تلاگانچه‌بولمايچه 2 قاديت قوبولغانغه بزنك بيلك كيفمز كيتكان‌ايدی. شول خصوصده تورماده‌گی ساتسيال ديماقراتلار برلن‌ساتسياليست ريۋالوتسيانير آراسنده شاقتی‌غنه طاوش‌ده بولغان‌ايدی. بزصايلاولرنك‌نتيجه‌سين كوته باشلادق. چونكه چيستای شهرنده استاراۋيرلر بيلك كوب بولغانغه آلار همه‌سی اوكته‌بريستلر بولغانغه، همده قاديتلرنك ديمرتلری برده معلوم توگل كشی بولغانغه، بزبولارنك اوچ‌سنك‌ده چيكووينه‌اوشانوب بتمی‌ايدك. كيچكه‌طاپابزنكی‌لری چيگه‌ديگان‌خبر كيلدی، لكن قطعی‌خبر توگل‌ايدی. شول كوننی كيچك بولسه‌ده تونله‌برلن‌بلنوردیب بزتون‌بويی‌خبركوتدك.لكن برنرسه‌ده بلنمادی: ايرته‌گيسون ساعت‌برلرده اوكته‌بريستلر چيكلگانی‌معلوم‌بولدی. همده ساعت دورتلارده كم‌نك كوبمی طاوش آلوويده بلندی. بزنك كوڭلمزنك يوزدن‌بری‌گنه‌اوكته‌بريستلرچيكلگانكه شادلنسه‌ده، اوز طاوشمز برلن 2 قاديت جيباروومز اوچون كوڭلمزنك 99 الوشی‌قايغرتا ايدی. تورمانك كشی‌لری بارسيده‌ساتسياليستلر بولغانغه، همه‌سيده بزنك كبك‌برياقدن شادلنوب برياقدن‌قايغروب يوری‌لارايدی. ساتسيال ديماقراتلارده اوزلرينك عيبلرين‌بلگان كبك‌خلقدن چيتده يوری‌لارايدی. تورماده‌گی قاديت ديرا گين‌گه بوگون بيلك زورباپرام بولدی.اول‌اوزلرينك چيگولرينه‌چن‌كوڭلندن شادلنه‌ايدی.واقعا شادلنماسلقده توگل. 15 طاوشلری‌برلن‌ايكی كشی

اوتکارگاچ نیك شادلنماسونلار؟! 22 عنوارده‌طاغی بر خط آلدق مینم
اشم بتونلای بتماگان ایکان. حاضر ئلله‌نیندی یوللردن توزاتورگه تلی‌لار
بلکه‌توزاته آلورلاردیگانلار مین بولارغه البته‌اوشانمادم. آلای‌ده امید
دیگان‌نرسه‌طاغی اویانه‌باشلادی. شولای ایتوب بوکوننی اوتکاردك.
حاضر بز عارف آبزی بادامشین‌نی قالدرر اوچون نیشلارلر
ایکان دیب کوتوب طورا ایدك. واقعا کامیسیا آنی قالدرر اوچون
بیك طرشه‌چق ایدی. چونکه اول توشرلگانده آنڭ اورنینه
اوکتابریست غرادسقی غلاۋا کیته‌چك ایدی. بو قباحت استاراۋیر
بادامشین‌نی قالدروب اوزی کرر اوچون ئلله نیندی اوصاللقلر
قیلورغه‌ده راضی ایدی. طاغی بادامشین‌نی دانوس یاصاب یابترو-
چیده شول کشی ایدی. واقعا ایرته‌گسون اوك کامیسیاده بیك
زور طاوش چقغان. عارف آبزینی توشرر اوچون قاره گروهلر
بیك طارطشه باشلاغانلار. 22نچی غنوار شولای اوتدی کیچ برلن
بز یاطدق. بو کون ساعت 12 دن ۋولس‌دن صایلاغان کشی‌لر
آراسنده قزانغه 13 کشی‌نی صایلاو باشلانغانغه بز شول صایلانودن
خبر کوته ایدك. مینم‌ده پراۋام قایترلسه صایلانومده شبه یوق
ایدی. طاغی فؤادنڭ اوستندن بیرلگان پراشینیه‌لر معنی‌سزغه
چقغانلغی بلدرتلگانگه آنڭ‌ده صایلانونده سوزیوق ایدی. شونڭ
اوچون بوکون بز بیك اوزاق خبر کوتدك. لکن خبر بولماغاچ
یوقلارغه یاتدق. ساعت برنچی‌لرده برنڭ ایشگنی قاقدیلار.
بز اویاندق. ایشك یارغندن خط بیردیلار. بز اوچمزده طوروب
اوقورغه طوتندق. خط فؤاددن ایدی. اۋالگی خبری مین تما
توشرلگان ایدم. ایکنچی‌سی فؤاد صایلانغان ایدی. بز فؤادنڭ
صایلانوینه شادلنوب مینم توشرلومنی قایغرترغه‌ده اونطدق. خطنڭ
تگی یاغین قارادق طاغی یازو. لکن مونسی صوڭراق یازلغان

مین صایلانوب بتکاچ همده میندن صوڭ 5 کشی‌نی صایلاغاچ غوبیرناطوردن فؤادتوقتاروف آولنده طورمی ایکان. شونڭ اوچون آنی توشرگز دیب تیلیغرام کیلدی‌ده مینی توشردیلر دیب یازغان. بز بو خبرنی اوقوغاچ یاشین صوقغان کبك بولوب کیتدك. چونکه بواش صایلاولرده زاقوننڭ آزغنه‌ده‌رعایه قیلنماوین بلدره ایدی. همده عارف آبزینی توشرواحتمالنیده بیك یاقین‌له‌ته ایدی. بز اورنلارمزدن طوروب نیشلارگه بلماینچه سویلاشرگه طوتندق.

بزنڭ قایغومزنڭ حاضر ایگی چیگی یوق ایدی. بز حاضر برمز آرتلی برمز بیوراقراتیه‌نی سوگه ایدك. بو خبر بزنڭ بتون امیدلرمزنی بوزدی. بو خبر بزنڭ دوما یخشی بولا دیگان قضیه‌مزنی جیمردی. چونگه گوبیرناطور تیلیغرام برلن هر یخشی کشی‌نی چغاره بارغانده البة دومانڭ یخشی بولر احتمالی یوق ایدی. عارف آبزی قزوب، قزوب سوگه ایدی. مین صایلاو اشلری شول قدر بیوراقراتلارنڭ اوز قوللرنده بولغاچ بو صایلاولرغه‌ده بایقوت یاصاماو فکری خطا تۉگل میکان دیب اویلی ایدم. داملا استیناغه سویه‌لوب بر سوز دشماینچه اویلی ایدی. آنڭ یوزینه چیکسز آچو کیلو، ایکسز حسرة، بیك زور خورلنو اثری چقغان ایدی. اول بزنڭ چیستای اویزلدن مینمده فؤادنڭ کیتماوی اوچون قایغرتا، بزنی توشرو پراۋاسی شونلدی قارت بیوراقراتلار قولنده بولوینه خورلنه‌ایدی. بزبرایکی ساعت شولای نیشلارگه بلمی اوطرغاندن صوڭ یاطدق. برمزده یوقوغه کیته آلمادق. مین ئه‌یلانه ئه‌یلانه یوداب بتوب ساعت 5 لرده‌کنه یوقوغه کیتدم. (*) ایرته طورغانده باش آوری، کوڭل قایغرتا ایدی. بز اوچمزده بیك کیفسز ایدك. اوچمزده بیك زور امیدلرمزنی یوغالتقان ایدك. طورغاچوق روسلار برلن اوزمزنڭ

اوتۆيرديت اوزين حاضر آبزينك عارف بولشدك حسرتمزنى
آز بيك اميدمز بزنكده ايدى. بتكان اوشانوچى تمام اينوكه
راسيه‌ده بتون بولغاچ بولاى مونده تورماده بتون ايدى.
دومانك بولونده، ناچار دومانك بولغاچ آلاى ايندى، شولاى
شبه بولونده ضررلى خلقغه دومانك بولونده، طرفلى گروه قاره
بو بارسيك قايغرشالار، ده بارسى اوچون شونك ايدى. ديلار ايندى يوق
كونمزنك تورماده‌گى بزنك بوكون ايدى. كيته ايسلرى ايشلرگه
12 ساعت اينوب بولاى آلاى بز بولدى. كيفسزى ايك
باشلاديلر. كيله كورشرگه بزگه ده 12 اوتكاردك. عمر قدر لرگه
اوك بتونلاى نك اشى اوزينك اول كيلدى. كورشرگه برلن مينم فؤاد
تيليغراماسى اول غوبيرناطورنك همده توگللكن، اميدسز
بولغانغه خلاف نظامغه حقنده‌غى دوما ،آلو پراۋاسين صايلانو برله
دۋارنستوانك ادبتل پريدۋ بيگره‌كده ،كاميسياسى نك گروه قاره مونده‌غى
اوزينك باروب آولينه همده ،سويلادى توشرولوين اوصاللقندن‌غنه
غوبيرنسقى كيلوب آلوب پريغورور بارلغينه جيرى يورتى آنك
آر بر طاغى بزنك بلدردى. بيره‌چكين پراشينيه كاميسياگه
عارف نك كاميسياسى چيستاى بزطاغى طاغى بوكون آرتدى. اميدمز
كوند كونگى بو بلدك. طرشوين بيك اوچون توشرر آبزينى
ديراگين دوقتور تورمادن اولده بولدى. اش ياط بر تورماده
اويزنك بيرلى باشندن نويابر پاليتسياسى چيستاى ايدى. چغارولوى
طوتو لرنى كشى تأثيرى بولورلق صايلاوده دوماغه طرفندن تورلى
ديراگين ايدى. يوق چغارلغانى برسيده قدر موكغنچه‌غه يابسه‌ده،
تيزد كشى كوب بيردى. اميد آز بر طاغى خلقغه چغارلوى
عار چغاروب ديراگين‌نى لكن باشلادى. كوته چغارلوين
آبزي بزعارف توشردى. شبه كوكلمزگه بزنك قالدروطاغى آبزينى

نیچك بولسه‌ده بر یول برله توشرمادیلر میكان دیب اویلی باشلادق. بو كونلرده عارف آبزی‌غه بیك آور بولدی. كوڭلینه ئلله نیندی شبه‌لر كیله ایدی. طاغی شونڭ اوستینه آنڭ بو آراده تشلری بیك صزله‌غانغه، همده تـگی لایده برده كیفی یوق ایدی. دیرا گین‌نڭ چغارلوی‌تورمانڭ طورمشینه برتورلی‌ده تأثیرایتمادی.

چونـكه بردن‌اول صوڭغنه كرگان‌گه، تمام تورما ایبداشی بولوب بتماگان‌ایدی. ایكنچی‌دن آنڭ قادیتلغی هروقت اوزین باشقه سیاسی‌لردن آیروب طوتا ایدی. سیاست عالمنه ایكی آطنه بر بویدن، ئلی‌بویغه، ئلی آرقلیغه یوزگاندن صوڭ، سیاست صوغشنـه بیك‌كوب امیدلرمز بتوب اوزمزنڭ یوغالتقان پراۋالرمزنی قایغرتوب، آروب بتكاندن صوڭ، بزنڭ كوڭللرده دولقندن صوڭغی دیگـگزكبك طاغی طنچلی‌باشلادی. بزطاغی عارف آبزینی فؤادنی دوماغه‌جیبارو امیدلری برلن‌لذتلنه باشلادق. دوماغه‌بارغاچ آلارغه‌نیندی‌پارتیالار برله‌برگه‌هرکت ایتولری، نیندی اشلر اشلارگه كیره‌كلری توغروسنده سویلاشه‌باشلادق. شولای ایتوب اوچ دورت كون‌وقت اوتوب كیتدی. بركوننی اویله‌دن‌صوڭ‌ساعت 3 لرده‌یاڭغی‌غنه آلنغان گازیته‌نی اوقوب (گازیته‌نی تورماگه كرتلمی. لـكن بزاینك آستندن آلوب هر كوننی گازیته‌اوقوب‌طوره ایدك) طورغانده‌بیك‌قزولنوب استارشی كیلوب كردی. مین بیك تیز گازیته‌منی سه‌كی آستینه طاشلادم. كرو برلن باداشین سیونچوسینی چغارلار دیدی. بزنڭ ایسمز كیتدی. عارف آبزی مین چایم‌نی اچوب بتریم ئلی دیب، بزنڭ‌برله آقتق‌مرتبه‌طشده نیشلارگه‌لـكین‌سویلاشماكچی بولدی. لكن‌استارشی هیچ ایرك‌بیرمادی. آنده قانتورده حاضرناچالنیك كوتوب طورا، آلای بولسه قانتورغه توشوب قولغنه قویوب من‌دیدی. عارف آبزی‌چغوب كیتدی. بربیش مینوتدن صوڭ عارف‌آبزی آنڭ آرتندن ناچالنیك كیلوب كردی.

عارف آبزیعه یاصاغان چینایاغننك اچرگه ایرك بیرمایچه کییندروب آلوب چغوب کیتدی لار. مین قاریدورغه چغوب سیاسی لرننك همه سینه ده بادامشین چغارله دیب ایتوب چقدم. بارسی ده چغوب کورشوب قالورغه تلاگانگه ایشك لرنی دوبردا تورگه طوتندیلار. لکن برسننك چغارمادیلار. بز داملا برلن بولارننك اوت قاپقان کبك قیلنوب یرولرینه ایسمز کیتدی. بز حاضر ته ره زه گه مندك. عارف آبزی آقرتنغنه تورمایولی برلن کیتوب بارا ایدی. بر آطلاغان صایون بر آرطینه قاری ایدی. بزنی تره زه دن کورگاچ یاولق سلکه باشلادی. بزده یاولق سلکدك. بتون تره زه لردن سیاسی لر یاولق لر بوطی باشلادی. عارف آبزی بر ایکی مرتبه طوقتاتوب طورعاندن صوك بزننك کوزدن یوغالدی مونـدن 10 مینوتقنه زورتیمر یوزاق برلن بیکلانگان عارف آبزی ایرك که چغوب کیتدی. آننك شولای تیز چغوب کیتوی آننك تورماننك تگی طرفنده ایرکده کورنوی، بزننك عقلغه صیمی ایدی. تورما یانندهغی استراژنیقلر آنی طوتوب کیترلار کبك طویلا ایدی. لکن آنی یاکغادن طوتوب کیترمادی لار. چیصتایده ئلله نی قدر استراژنیق بولسه ده نیك در آنی طاغی پالیتسیاغه ایتوب یاوب قویمادیلار. عیبی بتکاندر دییر ایدك. آننك ئلگریده عیبی یوق ایدی. شوننك اوچون عیبسز کشی نی یابوب قرق کوندن صوك عیبسز دیب چغاروب جیباررونی بزننك عقل آئلامی، بزننك منطق صیدرمی ایدی.

نی بولسه بولدی عارف آبزی ایرك که چقدی. اول حاضر اوزی تلاگانچه یوری. اوزی تلاگانچه طورا، اوزی تلاگانچه یوقلی آلا طورغان، زۋانوقسز نی سز چای اچه آلا طورغان، کونینه ایکی مرتبه پاۋیرقاسز عمر کیچره طورغان کشی بولدی. اول قاچرمایچه گازیته اوقی آلا طورغان، اوستندن اون قداقلی یوزاق برله بیکلاماگان اویده طورا آلا طـورغان، نادزیراتلرنـك امرلرندن باشقـه ده

تلاسه قایابارا آلاطورغان، کوننك تلاسه قای‌وقتنده صف هـواده چغوب یوری آلاطورغان کشی‌بولدی. اول‌حاضر بو طار بولمه‌نك صاصی هواسندن، بوصاصی پاراشانك هرکوننـی ایسین ایسناودن قوتلدی. اول‌بوصاصی قاریدرنك ایسندن بوبلچراق بدرفنك قبا-حتندن قوتلدی. آنك‌حاضر اورامده یرووی، اوزی تلاگان وقتنده قابقانی آچوب چغوب، تلاگان وقتنده یابوب کرووی بزگه عجب توسلی کورنه‌ایدی. چونکه بزگه حاضر اورامل‌رده کشی‌لر یوریمی‌لار، قابقالارده استراژنیق‌لار صاقلاب بیکلاب طورالار، کبك کورنه‌ایدی.

شولای ایتوب بزداملابرلن‌ایکاوقالدق. داملانك ایرته‌دن اوك بوکون کیفی یوق‌ایدی. شونك‌اوچون آنك اوزی‌برلن برگه‌کرگان ایبداشی‌نك چغوب کیتوب آنك قالووی طاغی‌البة کیفی کیلورگه سبب بولمادی. آنك قایغرغانی اورنك اوی‌جماعتی اوچون ایدی. اول‌عارف آبزی‌نك چغوب‌مونك قالووی‌آلارغه بیك‌آوربولوردیب اویلی‌ایدی. آلارنك‌طاغی بیك‌زور امیدلرین جیمرردیب‌حسرتلنه ایدی. لـکن‌نی‌قدر حسرتلنساکده مونده ئلله نیشلار حال یوق. بوتورما! مونده سینك حسرتك سینك کیفك برله اش یورمی. مونده اوزلری قویغان قاعده‌لر برله اش یوری. سین اولساکده، یایسه سینك کـوکلنده جهنم‌اوتندن قزوقایغولار بولسه‌ده، بولار وقتلری جیتسه پاۋیرقا یاصی‌لار، وقت‌لری جیتسه ایشکنی بیکلاب قویالار، وقتلری جیتسه پاراشانی کرتوب قویارلار، بو تورما! . . . . .

. . . .

مینغه عارف آبزینك چغوی برده آرتق تأثیر ایتمدی. چونـکـه اوزمنك بیك تیز چقماونی بیك یاخشی بلـگانـگه تورماده طرو نیتی بیك یراقغه قویغان ایدم. عارف آبزی‌نك چغوی مینغه بر یاقدن فائده‌ده ایتدی. مین شول کـوننی کیچ برلن اوزمنك تورماده‌گی تورمشمنی یازارغه طو- طنورغه موفق بولدم. چونکه اول یوقغه حاضر قامیرامز شاقتی

ایرکون‌ایدی. قارا، کاغد قویارغه اورن بارایدی. مین کوندزین
قارالر، کاغدلر، طابوب اشکه کرشدم. مونده قاره کاغز آلوراوچون
خصوصی رخصت آلورغه،یازغانگنی بر ناچالنیک‌که کورساته بارغه،
یازغانك روسچه بولورغه کیره‌ك بولغانغه مین البة رسمی
صورتده یورتماینچه آندن موندن کاغز، قارا، آلوب اورلانوب
یازارغه طوتندم. اورلانوب یازوگنی بلسه‌لر حاضر یازغان نرسه‌گنی
آلوب ژاندارمسقی‌غه جیبارله‌چك بولغانغه، یازوشاقتی آور ایدی.
کوننك هر وقتنده یازارغه ممکن توگل ایدی. کوندزلرین
ناچالنیك‌لری استارشی‌لری بیك کوب یورگانگه، مین آیاق
آستی شیل بولغاچ‌قنه پاۋیرقالر بتکاچ‌کنه یازا ایدم. بو وقتده‌ده
ایشکدن بر کشی کروی، قاریدورده آیاق طاوشی ایشتلوی مینم
فکرمنی بولدره، قلممنی طاشلارغه مجبور ایته ایدی. طاغی
شونك اوستینه یازغانلرنی صاقلاوده بیك آور ایدی. مونده
تورماده صاقلاساڭ تنتو بولسه نیتسه بتون یازغانلرڭ خراب بوله‌چق
بتون خدمت ئه‌ره‌م کیته‌چك ایدی. شونك اوچون بولارنی
ایرككه چغارغه کیره‌ك ایدی. آنی چغاروده ایتلك آستنده
خدمت‌چی‌لر آشا، همه اشکه چغوچی آریستانتلار آشاغنه بولغانغه
آلارنیده قای وقت‌لرده تنتوب چغارغانغه بو کاغدلر ایركکه
چغوب جیتکانی جیدی صوغش‌صفندن قوتلغان عسکر کبك بولالر
ایدی. شونك اوستینه طاغی ایرككه چقغاچ‌ده یوغالماسون دیب بیك
قورقا ایدم. چونکه چیستای خلقی همه‌سی برزنك نیچك طور-
غاننی بیك بله‌سی کیلگانگه، همه‌سینه اوقورغه طرشه‌چق‌لر ایدی.
اوقی اوقی قولدن قولغه یروب باشی یوغالویده بیك یاقین ایدی.
مین شولارنك برسینه‌ده قاراماینچه یازا باشلادم. همده طشقه
* چغارطا باشلادم. موگغنچه ئلی آندی موندی قضا ایرشکانی یوق. *

* 5نچی فیورال ساعت 10 لر کچه.

یارغانمنی کوروب آلغانلاری یوق ایدی. ایرك که چغارلغانلاری یوغالدی
دیب خبر بیرلگانی یوق ایدی. عارف آبزی چقغاچ فیوْرال‌ننك
باشلرننك مینغه اشمنك ژاندارمسقی‌دن چغوب بر یاقدن گوبیرنا-
طورغه، ایکنچی یاقدن پراقورورغه‌بیرلگانی بلدرتلدی. مین 23نچی
دیکابرده آریستاوات ایتلسام‌ده بو کونگه قدر مینم اشمنك
ژاندارمسقی‌ده طروی مینغه ژاندارمالرنك بیك اهمیت بیرولرین،
مینم اشمنی بیك جنتکلب تیکشرولرین بلدره ایدی. مین قزاننك
وقتنك مینم فاتیرمدن بیك کوب کاغزلرم، بیك کوب یازغان
اثرلرم آلنغان بولغانغه شولارنی‌ده قاراب، شولارننك بارین برگه
بوطاب جییونسندن ئلله نیندی ژاندارمسقی بوطقاشی یاصاولرنده
شبهم یوق ایدی. مینم شیکله‌نگانم آننك‌غی کشیلردن مینم
حقمنك آلغان معلوماتلری مینی ئلله نیندی اشلرگه بوطاب مینی
قزانغه آلدرماسونلار فکری ایدی. اش قایالغین مینغه معلوم
ایتولری، مینم چیستای تورماسنده قالوومنی بلدرو بولغانغه،
مین بو یاقدن شادلنه ایدم. طاغی شونك اوستینه مینم اشمنی
ایکی‌گه بولوب بر یاقدن محکمه‌گه بیرلوی، بر یاقدن گوبیرناطورنك
اختیارینه قالدرلوی، مینغه سلطی طورغان عیبلرنك بیك آز
ایدوکین، محکمه آلدنده مینم عیبمنی اثبات ممکن توگللگین
بلدره ایدی. شونك اوچون محکمه مینی عیبسز طابسه، آلار گوبیر-
ناطورنك اوز قوّتی برلن مینی صیلقاغه جیباررگه یول حاضرلیلر
ایدی. مین مونی بیك یاخشی آڭلاسام‌ده آڭغارغه بیك ایسم کیتمی
ایدی. چونکه شول آراده جییله طورغان دومانك خلق یاقلی بولوی،
شول آراده آلنه طورغان تیلیغراملردن بیك آچق معلوم ایدی.
شونك اوچون دومانی قوغانچه بیوراقراتیه بر آز یومشاب طوراچق
ایدی، ریاقسیا کیمی‌یه‌چك ایدی‌ده، بزنی شول وقتلرده چغاره‌چقلار

ایدی. اگر دومانی تیز قووب بزنی چغاررغه اولگرهده آلمی
باشلاسهلر دوما اوچون خلق آراسنده طاغی چوالولار باشلانهچق
ایدی. طبیعی بیك زور آریستلر باشلانهچق، تورمالرده یاڭغی
سیاسیلرگه اورون کیرهك بولهچق ایدیده،بزنی طاغی قایسیمزنی
چغارهچقلر، قایسیمزنی چیتگه جیبارهچکلر ایدی. شونك اوچون
حاضر مینغه بولهچق جزانك ایڭ زورسی، مینی چیتکهجیبارو ایدی.
راسیهده حریتلر اعلان قیلنغاندن بیرلی شول حریتدن فائدهلنورگه
تلاگان کشیلردن 50 مڭ کشی سیبیرلرگهجیبارلگانین بیك یاخشی
بلگانگه،البة، مین مینی سیبیرگه جیبارهلر دیب جلاب طورهچق
توگل ایدم. جیبارسهلر کیتهچك ایدم. چغارسهلار چغاچق ایدم.
سیبیرگه جیبارو، طاغی کشی آراسینه جیبارو بولغانغه، مین البة
آندهده اوز اشمده بولهچق ایدم. مینم آوزمنی پیچهتلاب قویو،
قلممنی صندروب ئرغتو، مینی اوتورماینچه ممکن بولماغانغه،
البة مین آندهده یازاچق ایدم. آندهده اوزمنك فکرمنی طاراطرغه
طرشهچق ایدم. شونك اوچون چیتگه جیبارو، مینی اوزمنك
خدمتمدن آیرا آلماغانغه، آنڭ اوچون بیك اوك قایغرتوب طوررغه
طوغری کیلمی ایدی. هم مین برده قایغرتمی ایدم. ایتاب برلن بارو
شاقتی آور اش بولسهده، ایتابده یوریگانده بیك کوب مشقتلر
کوررگه طوغری کیلسهده، بو مشقتلر، بو آورلقلر، همهسیده
مینم کیلاچك یازولرم اوچون بیك قیمتلی ماتیریال بولهچق
بولغانغه، موندهده مینم کورگان ضررمدن، ایتکان فائدهم آرتق
بولهچق ایدی. شونك اوچون بیوراقراتلار نیشلهسهلرده، مین
جیڭگان بولوب قالهچق ایدم. مین اوزفکرم برله، مینی جیبارونی
اویلاب قویغانغه،آڭغارغه حاضرلنرگهتییش ایدی. شونك اوچون،
مین قزانغه خط یازوب ممکن قدر شول «زندان»منی باصدروب

صاتوب آقچه حاضرلرترگه طرشرغه اوتندم. اوزمنڭ خاتونیمه یولغه چغارغه حاضرلنوب طوررغه قوشدم. أنیلرنیده جیبارسه‌لرده، مینم اوچون، برده آوربولمایچق دیب کوڭللرینی جواته باشلادم. شولای ایتدروب کونلر اوتدی، آطنه‌لار اوتدی، بزنڭ طورمشده، بر اوزگاروده بولغانی یوق. بز همان داملا برلن بربولمه‌ده، همان ئلگریگی کبك، کونلرنی، کیچلرنی اوتکاره‌مز. ئلگریگی کبك، کورشو کونلرده چیستایدن کیلگان اوتزار قرغار کشی برلن کورشه‌مز. ئلگریگی کبك پاۋیرقالار یاصالا. ئلگریگی کبك پاراشالار کرتله، ئلگریگی کبك، زور یوزاقلار برلن بولمه‌لرمز بیکله‌نه. طش یاقدن قاراغانده، هیچ بر اوزگارو یوق. لکن روحمزده بر آز آرو سیزله باشلادی. داملا بو کونلرده بیك ناچار یوقلی باشلادی. آنڭ یوقی‌سی قاچدی. مین‌ده ئلگریگی کبك طاتلی یوقلی آلمی باشلادم. یاتقاندن باشلاب طورغانچه‌غه قدر ئلله نیندی توشلر کوروب اشدن چغا باشلادم. تورمانڭ هواسی، آنڭ طبیعتی آقرتن‌غنه بزنی جیگه باشلادی، بز بر طوقتمایچه طماو برلن آوری باشلادق. بر طوقتامایچه بورونمز مقرداب یوری باشلادی. مونه شولای ایتوب بوکونگه قدر (7نچی فیۋرال) طوردق.

بو کون عارف آبزی‌نڭ قزاننه دوماغه صایلانوین ایشتوب شادلندق. فؤادنڭ توشرلوب قالدرلوی اوچون بیك کیفمز کیتدی. موندن صوڭ طاغی نیندی کیفسز جبرلر ایشتله‌چکین کیلا-چك‌گه باغشلاب بز همان بر کویگه تورماده یاطامز.

تورماده طورغانه عارف آبزینڭ عمرینڭ ایڭ کوبسی آورو برلن اوتدی. آنڭ نیرۋالری بیك ئیزلدی. اول بیك تیز آچوی کیله طورغان بیك قزولانه طورغان بولدی. کچکنه گنه‌ده صووق تیو آنی بتونلای آوروغه صایدرل طورغان بولدی.

طاغی شونڭ اوستینه تش صزلاوی آنی اوچار کون بر بویدن یاطوب طوررغه مجبورایته ایدی. یل‌نڭ ناچارلغی سودا اشلرینڭ بیك آورلغی، آنڭ طاغی کیفین کیته‌ره ایدی. چونکه آنڭ کیبتنده قاراوچی‌سی بولماغانغه، تورماده یاطقان هر کون آکغارغه مارتیالنیده ضرر کیتره ایدی. چغونڭ اوچی کورنماوی، البة آنڭ کیفی کیتوین طاغی آرتدرا ایدی. شونڭ اوچون تورماده یاطو بزنڭ باربزدن بیتار عـارف آبزیغه آور بولدی. داملانڭ اشی باشقه‌چه ایدی. آنڭ سلامتلـگی یخشی بولغانغه، طبیعتی صبر بولغانغه، اول هـر آورلق‌لرنی برده آورسنماینچه کوتاره ایدی. اول اوزینڭ یابلوینه، اوزینڭ اوقازی آلنوغه ایسی کیتمی ایدی. اوزینڭ یابلوینڭ خلقغه تـأثیری بیك زور بولوینه، خلق‌نڭ بیوراقراتیه‌غه اوشانوینڭ کیموینه سبب بولغانغه، اول یابلودن برده ضرر کورمی ایدی. آنڭ قایغرتقان نرسه‌سی اوزینڭ اوی‌جماعتلری ایدی، واقغا آنڭ اوی جماعتلری قایغرتماسلق‌ده توگل ایدی. آنڭ اوینده برسندن‌برسی کچکنه آلطی بالا آنـڭ خاتونی‌نڭ قولینه قالغان ایـدی. خاتوننده‌ن باشقه آلارنی قاراوچی اوینده بر کمده یوق ایدی. طاغی شونڭ اوستینه آلار همه‌سینده هر کوننی بوگون چغا بوگون چغا دیب کوتوب چقمی قالغاچ یاکغادن قایغرتورغه طوتنه‌لار ایدی. اوزینڭ یاقین‌لرینڭ قایغوسین کوروه آلارنڭ شول حسرتلرین بتررگه یـا کیمترگه یاردم ایته آلماو البة داملانڭ کیفین جیباره ایدی.

طاغی شونڭ اوستینه کورشرگه کیلـگان چیت کشیلر آنڭ کیفین بیك جیباره‌لر. بو کشیلرنڭ ایڭ کوبسی حقیقة داملانی قزغانوچیلر بولغانغه، آلار قزغان کشی اوچون یلاونی عادت ایتوب آلغانغه، داملانی کوروبرلن، داملانڭ قایغولرین سویلاب، سویلاب

يلارغه طوتنه‌لارايدی. البة اوزلرينك بواشلری برلن داملانك يورا گنده ياشرونوب ياطقان قايغولرين اوياطه‌لرايدی. قايسيلری طاغی بيك عقللی بولغان بولوب داملانی بيك‌جواتقان بولوب «يوق حاضرغه قايغررغه يارامی! چغاره‌لار شول كونده چغاره‌لار، مونه كوروب طور چغاره‌لار» ديب داملانی تيز كونده چغاررغه اميد-لندره‌لر ايدی. البة آلار وعده قيلغان كونلار جيته ايدی. اوته ايدی. آلار برلن برگه داملانك تيز چغارغه اميدی‌ده بته ايدی. كيلگان كشيلر طاغی ياڭغی كوز ياشلری آلوب كيله‌لار، طاغی ياڭغی وعده‌لربرلن جواتماقچی بولالار ايدی، شونك اوچون داملا كوب كوننی كورشولردن صوڭ بيك كيفسز بوله ايدی. آڭغا ايركدن كيلگان شول كشيلردن آيرلوب قالو، آور طويلا ايدی. آلارنك آنی عقلسز بالا كبك ايتوب يوق سوزلر برلن جواتقان بولوب ماطاشولری آڭغارغه مسقل ايتكان كبك طويلا ايدی. تورما طورمشی‌نك آنك اوچون آور ياغی بولسه اولده - آنك روسچه رەتلاب سويلی بلماوی همده سويله‌گاننی آڭلی آلماوی ايدی. شونك اوچون اول بز سويلاشوب كولشكانده. قچقرشقانده آڭلامايـنچه تيك طورا ايدی. شونك اوچون اول تورماده اوزينك حسياتين اوزينك اويلارين بزدن باشقه كشی‌لر برلن بولوشه آلمی، اوزينك شادلغين حسرتين باشقه‌لربرله اورطاقلاشه آلمی ايدی. مينم اوزمدن صوڭ ايركده كشی‌سز نی‌سز مغازينم قالماغانغه، تورماگه كرگاندن صوڭ اوقازم آلنماغانغه، البة مينم تورماده يوغاتقان نرسه‌م بتونلای باشقه ايدی. ايتكان ضررم بتونلای ايكنچی تورلی ايدی. اويده‌گی جماعتم أتی‌لر، أنی‌لر، طوغانلرم، خاتونم مينم اوچون قايغرتسه‌لار آلارمينم يابلومنی ايكی يلدن بيرلی كوتوب كيلگانگه البة بو قايغو آلارغه داملا جماعتلری كبك اوك آور

طویلماغان ایدی. طاغی شونک اوستینه مینم اوزمنک آلار برلن کورشکانده هر وقت آچق بولوم آلارنک کوزلرینه طولغان یاشلرین، کوکللرینه جییلغان حسرتلرین بتونلای طوزدروب جیباره ایدی. شونک اوچون آلار مینغه کوز یاشلری تیه‌ب کیلوب، مینم کوکلیمه اوزلرینک حسرتلرین آوداروب کیتمی‌لر ایدی. آلای بولسه‌ده، مین آلاراوچون بر آز قایغرته ایدم. کیلگان وقتده ممکن قدر آلارنی اوز یانمدن شاد ایتدروب چغاررغه‌طرشه ایدم. مینم کوبره‌ک قزغانغانم خاتونم ایدی. چونکه آنک مینغه کیلگانینه اوچ یل بولسه‌ده اول شول اوچ یل اوچنده برده ره‌تلب مینم برله طورا آلغانی یوق ایدی. بو عمرنک کوبسی‌نده، مین قاچوب یوریگانگه، اول یالغز طوررغه مجبور بولغان ایدی. طاغی بویل بر آی طورماس بوروئده، مینی تورماگه یابقاچ، طاغی یالغز قالغان ایدی. شونک اوستینه کیله‌چکده آچغارغه، طاغی ئلله نیندی ایتابلارده بارولارنی، تورمادن تورماگه کوچوب یورولرنی حاضرلب‌طورغانغه، واقعا آنک حالی قزغانچ ایدی. بواشلرگه بارسینه‌ده، مین سبب ایدوکمنی بلگانگه البتة مین آنک آلدنده‌اوزمنک بیک زور بورچلی ایدوکمنی بله‌یدم. شونک اوچون آنی قزغانه‌ایدم. * مینم ایکنچی قایغوم، شوندی‌اهمیتلی وقتده، راسیه‌نک اداره مستقله‌سی‌نک آقتق منظره‌لری، بتون عالمنک کوز آلدندن اوتکانده، اوزمنک تورماده یاطوب، بر اش اشلی آلماوم اوچون ایدی. طاغی تورماده اوزمنک تلاگان کتابنی اوقوب بولماو، اوزک تلاگانچه یازوب بولماو، مینم تورماده‌گی عمرمنی «ئه‌ره‌م عمرگه» حساب ایتارگه مجبور ایته ایدی. شونک اوچون، مین اوزمنک تورماده طروم اوچون قایغرماسام‌ده، تورماده وقتلغی عمرمنک ئه‌ره‌م بولوی اوچون قایغرا ایدم. موڭغارغه باشقه تورما، مینم ایسانلکیمه‌ده شاقتی‌غنه ضرر ایته‌چکین، مینم ئلگریدن

يومشاق نيرۋالارمنى ئيزەچكين بلـگانـگە، بو طرفدنمه بر آز قايغرته ايدم. بو حسرتلرنڭ همەسى قايغرطرغه ياراتقان كشى گه قايغرترلق توسەلر بولسەلردە، مين قايغرتوبقنه قايغو كيمى ما گاننى بيك ياخشى بلـگانـگە، قايغرتماسقه اويلاب قويغان ايدم. هم قايغرتمى ده ايدم. تورماده بزدن باشقه يكرميگه ياقين روس سياسى لرى، همه يير اشلرى برله، كرگان 25 لب آول كشى لرى بار ايدى. بو صوڭغى-لرينڭ يابلولرى سياسى لر كبك بولسەدە، آلارنڭ اشلرين سياسى-لرنـكى كبك، ژاندارم لر قولينه بيرلسەدە، بزنڭ آلارغه سرايت ايتومزدن قورقوب آلارنى ممكن قدر بزنڭ برله برگه بولودن طيیارغه طرشەلار ايدى. آلارنى بزنڭ برله يوررگه چغارمى لار، آلارنى اوزلرين گنه بر قاميراده آيرم طوتالار ايدى. باشقه سياسى لر كوبسى اوچيتللر ايدى. قالغانلارى تورلى-سى تورلى آق اشله گى كشى لر ايدى. بولار اوزلرينڭ فكرلرى برله، ساتسياليست ريۋالوتسيانيرلر همه، ساتسيال ديماقراتلرغه بولنەلر ايدى. قايسى لرى بر پارتيانڭ دە پراغراماسين رەتلاب بلوب بنرماگان پارتياسز ساتسياليست لر ايدى. بولار آراسنده بعض مسئلەلر مونده‌غى ساتسياليست ريۋالوتسيانيرلرده ساتسيال ديماقراتلرده اوزلرينڭ تورماده ايدوكلرين اونوطماينچه تورما اشلرنڭ همەسنده‌ده برگه حركت ايتەلر ايدى. بز كرگان وقتده سياسى لرنڭ بيك كوبسى فقيرلرى بواسەدە، حاضرچيسطايدن ياردم كيله باشلاغانغه . . . . حاضر ناچار بولسەده بارسى نڭده آشارلرينه بار، بارسينڭده چاى شيكرلرى وباشقه كيره‌كلرى جيتوب طورا ايدى. لـكن كرستيانلارنـڭ حاللرى كوندن كون ناچارلنه بارا ايدى. چيت دن كيلـگان ياردم آلارنى بازسنده تربيه قيلورغه جيتارلك بولماغانغه اوزلرينڭ برتين

آقچه‌لری یوقغه آلار آچلی طوقلی عمرلرین اوتکاره‌لار ایدی .

شونك اوچون آلارنك حاللری ، آلار آراسنده تورلی آورولار کوبایه بارا ایدی. بزنك آلارغه ایتکان یاردمز بیك آز بولغانغه ، آلارغه جیتارلك یاردم ایتارگه آقچه بولماغانغه، بزتلار تلاماس آلارنك آچلی طوقلی طرولرینه شاهد بولوب طورا ایدك. موڭغارغه قارشی بریول برله‌ده‌یاردم ایتارگه چارا طابا آلماغانغه، مین بیك قایغرا ایدم ، اوزمنك طوق بولوب آلارنك آچ طرولرینه وجدانم عذابلنه ایدی. شونك اوچون ممکن قدر آلارغه یاردم ایتارگه‌طرشه ایدم وباشقه‌لرنیده شول یاردمغه دیملی‌ایدم. تورمانك‌خدمتچی‌لرنك نادزیراتللرینك بزگه‌قاراولری ئلگریگه قاراغانده بتونلای اوزگاردی. بز کرگانده ایرته‌دن آلوب کیچکه قدر برطوقتمایچه سوگنوب طوراطورغان‌نادزیراتل لر چای‌اچرگه آش آشارغه ساعت‌لب سویلاشوب اوطررغه کرته باشلادی‌لار. بز حاضر نومیرده‌گی کبك بر برمزگه چای اچارگه،آش آشارغه،لاسکیت‌صاتارغه‌قوناقغه‌یوری‌باشلادق. بزحاضرتوننك شاقتی صوك‌وقتلرنده به‌درفکه‌آچدروب‌چغاباشلادق،سیاسی‌لرنك کوبلکی بتون تورماگه‌ده تأثیر ایتدی. بزنك یوغاریغی ایتاژده حاضر ئلگریگی کبك برطوقتامایچه شپانالار سوگشوب طورمی‌لار.بزنك قاریدورده حاضر سوگنو طاوشلری بتونلای ایشتلمی باشلادی. شپانالار توزکولینه توشکان ایشاك کبك‌اوزلریده یارطلی‌سیاسی‌غه ئه‌یلاندی‌لار. حاضر ئلگریگی معنی‌سز بیرلر اورنینه باشقه بیرلربن یرلی باشلادی‌لار. ئلگریگی بوطقه اوچون لامپا اوچون طارطشولر اورنینه ، بیر مسئله‌سی حقنده‌غی نزاغلار، پارتیالار حقنده‌غی مناظره‌لر ایشتله باشلادی. قسقه‌سی‌غنه تورماحاضر ئلگریگی برطوقتامایچه قباحت‌سوزلر ایشتلوب‌طورا

طورغان تورلی قاراقلارنڭ کشی اوتروچیلارنڭ جییلغان جیرلرندن بیتار برمکتب‌نڭ پانسیونینه یایسه استودینتلرنڭ طورا طورغان‌یارلی نومرینه‌اوخشی‌باشلادی. نومیرندن‌پانسیوندن آیرماسی بولسه شول ایشك‌لرنڭ یوزاقلار برله بیکلانونده، تره‌زه‌لرده‌گی تیمر ریشوتکالرنڭ برده‌کیرکماگان اورونده طرونده، همده‌کونی تونی لیۋالوپر طاقفان کشی‌لرنڭ نی دیب‌در بزنی صاقلاب طرولرنده‌ایدی. بزحاضر بولارنڭ بارسینه‌ده اوپرانگانگه، بولارنڭ برسی‌ده بزگه ایس کیتکچ قورقنچلی نرسه کبك طویلمی ایدی. تورمانڭ ناچالستواسی بیك‌یومشاق بولغانغه‌باشقه‌تورمالرده‌توشکه‌ده کرمی طورغان پراۋالار برلن بز مونده بالفعل فائده‌لنوب طورغانغه بزنڭ برله تورما ناچالستۋاسی آراسنده‌نزاغلار برده بولمی ایدی. باشقه تورماده‌گی کبك مونده تنتولار فلانلار بولماغانغه بزاوزمزگه کیره‌ك هر نرسه‌نی قامیرالارمزده صاقلی آلا ایدك. هرکوننی کبك‌بزایرکدن خبرآلوب طورا ایدك. هرکوننی گازیته اوقی ایدك. طاغی مونده کورشورگه کرتولارده بیك پراستوی ایدی. کورشرگه رخصت بیرلگان کشی‌گه کورشوکونلنده نی‌قدر کشی کیلسه‌ده مین قارنداش دیسه کرته‌لار ایدی. شونڭ اوچون بزنڭ‌حالمز باشقه تورمالارده یاطا طورغان ایبداشلرمزنڭ حالینه قاراغانده بیك کوب آرتق ایدی. طاغی شونڭ اوستینه شول کونلارده چیبله طورغان دوماده بزگه تورما ناچالستواسینڭ یومشاق معامله‌سینه بیك زور یاردم ایته‌ایدی. دومانڭ یاقینلاشقان صایون، آلار یومشاره بارالار ایدی. صایلاولرده صوللر جیگو بلنگان صایون آلارنڭ بزگه قاراشلاری اوزگاره بارا ایدی . . . . .

طاغی شونیده اونوطورغه یارامی، شول کونلرده تورلی سیاسی واقعه‌لر بزنڭ حالنی تیزدن یاخشرتوب جیباردی. بز ایتو برله بزگه

يراقدن يومشاق صو كيتره باشلاديلار. استارشى يومشاق طوتاسين ديب نادزيراتللرنى جوداتمى باشلادى. اول بزنك برله اوزى يخشى معامله قيلورغه طرشوب، يورى باشلادى. كچكنه‌گنه براشله‌ده اوزينك ليبيراللغين كورساتورگه طرشه باشلادى (بوغاى).

مونه بز شولاى ايتوب همان ئلى تورماده طورامز. طاغى قچانغه قدر طرومز طاغى نيلر كورومزنى كورماسدن بورون يازارغه ممكن بولماغانغه مين شونك برله ئليگه يازونى تمام ايتەم.*

ئلله كيچه «زندان» نى تمام ايتوب قويغانغەمى بوگون يازارغه طاغى ياڭغى اش چقدى. بو اش «ايرك»ده‌گى كشيلرگه بردە اهميتسز واقعه بولسەده تورماده نيرۋالارى واتلغان كشيلرگه شاقتى تأثير ايته طورغان اش بولغانغه، وبزنك شاقتى اوق كيفمزنى كيتارگانگه يازماقچى بولام. بز عارف آبزينى صايلانوين ايشنكاچ اوك آنى كوتارگه طوتنغان ايدك. كيچه عارف آبزينك كيچ برلن قايتاچاغين بلدرديلر. شونك اوچون بوگون كون بويى بز عارف آبزينى كوتدك. اول آندن ياڭغى خبرلر آلوب قايتور ديب اول بزگه حاضر ايركنك حالين بلدرر ديب، اول بزنك دوماغه نيندى كشيلر صايلانغاننى سويلار ديب ايكى كوزمز برله كوته ايدك. كون بويى كوتوب كيلماگاچ تورلى شبه‌لرگه‌ده توشدك. آخردن بز پراغولقاده وقتده ساعت دورتلرده عارف آبزى كيله ديديلار. اوزاق اوتمادى اول كيلوب جيندى بتون سياسيلر اوزلرينك 10 كون ئلك كنه چقغان ايبداشلرينى دوما چلينى ايتوب كورگه ديب قابقا يانينه جييلديلار. قابقا آشاسندن بارمزده ايسانلەشدك. استارشى چغوب ناچالنيكدن كرتورگه رخصت صورارغه كيتدى. بز مونه حاضر كرته‌لر ديب كوته باشلادق. بر آزدن استارشى كيلوب ناچالنيك رخصت بيرمى ديدى. بز عارف آبزيغه اوزك باروب

* 8 نچی فیورال ساعت 9 نچی کون برله.

صورا دیدك. عارف آبزی اوزی کیتدی. بر آزدن صوك کیلوب ناچالنیك یوقلی دیب مینی کرتمادیلر دیدی. بزنك بارمزنكده بیك آچومز کیلدی. عارف آبزینكده آچوی کیلوی بیلگیلی ایدی. اول قابقا آشاسندنغنه صایلاولرنك یاخشی بولوین دوماده صوللرنك بیك قوّتلی بولاچغی کورنوین سویلاب ایرته‌گه کیلورگه وعده قیلوب کیتدی. عارف آبزینی کرتماو بتون سیاسی‌لرنك آچوین کیتردی بیگره‌ك مینم کیفمنی جیباردی. مین اوزمنك تورماده ایدوکمنی شونك اوچون اوزم کوررگه تله‌گان کشینی کوره آلماومنی، ایرکده‌گی کشیلرده هیچ اهمیتی بولماغان برکشی برله سویلاشو پراۋامده تورما ناچالنیك‌لرینك قولنده بولوی مینی بیك حورلندردی. بو اش مینم کوکلمده یابلوب یاطقان هوالی لغمه طوقندی. مین نیشلارگه بلمایچه آچوومدن قایه برلرگه اورن طابا آلمایچه بیك اوزاق یوردم. اچمدن ئلله نیلر اویلاب بتردم.

. . . . * . . . .

. . . .

. . . .

---

* 11نچی فیوْرال ساعت 10لر کیچه.

طاغی ئلی بتماگان ایکان کیچه طاغی یاڭغی اشلر بولدی. برسی 10 نچی فیوْرال بولغانغه، 10 نچی فیوْرالده مینغه یگرمی طوقز طولغانغه مینم طوغان بایرامم بولدی. ایبداشلر بارسیده مینی تبریك ایتدیلار. ساعت 10لرده مین آلارنك ایك یاقین‌لرین چاقروب چای اچردم. ایله‌دن صوك ساعت 3 لرده مینی قوناقغه چاقردیلار. مین آلارغه باروب چای اچدم. بوله‌ك بیرو فلان ایتو البته تورما بولغانغه بولمادی. آلای بولسه‌ده بوگون مینم اوچون بایرام توسلی اوتدی. مین موڭغنچه‌ده اوزمنك طوغان کونمنی بایرام ایتارگه تلاب یورسه‌مده موڭغنچه تورلی سببلر برله بوتله‌کمنی بولدره آلغانم یوق ایدی. بویل برنچی مرتبه اوله‌رق تورماده اوتوزغه چغومنی

بایرام ایتدم. ایکنچی واقعه کیچکه یوررگه چقغانده ایبداشلردن برسی قانتوراغه کروب اوزینك اشی توغروسنده پراشینیه یازارغه صورادی. قابقا آچوچی حاضر ناچالنیکده یوق، استارشیده یوق دیب کرتمادی. اول ایبداشنك آچوی کیلوب بیك قاطی زڤانوق بیره باشلادی. شول آراده قانتوردن ملطغین کوتاروب استراژنیق چقدی. همده ئلله نیلر ایتوب، اول ایبداشنی سوگه باشلادی. اول قارشی سوگشکاچ، بیك غیرتله‌نوب «ئه ئلی سینك یالغز بولمه‌ده اوطوره‌سك کیله ایکان؟ بز سینی اویره‌ترمز؟» دیب استارشی‌نی ئزلرگه چغوب کیتدی. (اول ایبداشن ئلله‌قچاندن بیرلی یالغز بولمه‌ده اوطروچی ایدی) اوزاق اوتمادی استراژنیق استارشی‌نی آلوب کردی. همده بیك غیرتله‌نوب، غیرتله‌نوب سویلارگه طوتندی، بتون سیاسی‌لرحاضرقابقا یانینه‌جییلوب جیتدك. همه‌مز بر کشی کبك استراژنیق‌غه به‌یلاندك. استراژنیق‌نك تورما اشینه قاتشورغه حقی یوقلغین‌سویلاب، آنك ایبد اشنی سوگووی اوچون پرتاقول یازارغه تریباڤات ایتدك. استراژنیق‌نك، بزنك ایبداشنی هم بزنی برآز اویره‌ته آلا آلماوی‌اوچون البة بیك کیفی کیتدی. اوزینك قیناو پراڤاسی‌نك بتون یرده تیگز، بتون خلق‌اوچون عمومی، بتون راسیه‌نك غراژدانلارینه توغری‌دن‌توغری، بتون محکمه‌لرده یاشرین دیب اعتقاد قیلغان استراژنیق‌البة‌اوزینك بوکون قینی آلماوی اوچون کیفی کیتدی. . . . .

. . . .

اول استارشی‌غه‌ده قاراماینچه‌اوزینك «مقدس وظیفه‌سین» اوتاما کچی بولسه‌ده، بزنك یالتراغان کوزلرمزدن یومارلغان یومرقلرمزدن قورقوب کروب کیتدی. اول کرگاچ، بز بارمزده شول مسئله حقنده سویلاشرگه طوتندق. بارمزنی‌ده استراژنیق‌نك بو اشی بارمزنك

یوره‌گینه طوقنغان ایدی. بارمزنلث‌ده تورماده‌لـکمزنی حاطرمزگه توشرگان ایدی. استراژنیق‌نلث بو اشی قـرمسقه اویاسینه طایاق طقغان کبك بولوب، بزنلث یوقلاغان آچولارمزنی اویاتدی. بزگه ئلله‌نی قدر غیرت بیردی. بز قزولانوب قزولانوب، شونلث حقنده وپالیتسیا حقنده سویلارگه طوتندق ، . . . .

. . . .

. . . .

بو کیچکنه‌گنه واقعه‌گه، بزنلث بیك آچومز کیلوی ، بزنلث نیرۋالرمزنلث‌ده شاقتی‌غنه یومشارغانلغین بلدره ایـدی. بز ناچالنیك کیلوب پرتاقول یازاچاغینه وعده آلوب، پراغولقانی بتروب، اوز بولمه‌لرمزگه کردك. طاغی اوز بولمه‌لرمزده کونده‌گی کبك طورا باشلادق. حاضر بز عارف آبزی چقغان‌دن بیرلی چای یوقوغه ضرر ایتکانـگه کونینه ایکی‌دن آرتق چـای اچماسکه طرشامز. بوگون شولای ایتوب کیچ برله چای اچمادك. مین اوزمنلث قزان تورماسنده‌گی یاطوچی ایبداشلرگه باغشلاب «قربان‌عیدی» دیگان بر نرسه یازدم (طاوش گازیته‌سینلث برنچی نومرنده باصلدی) داملا آنی اوقوب چقدی، آنلث حقنده سویلاشدك‌ده ساعت 12لرده یقوغه یاطدق. ساعت نیچه ایکانین بلمیم بزنلث‌ایشك شالطراب آچلا باشلادی. مین سیکروب طوردم داملاده اویاندی ایشکدن استارشی برله حاضر ناچالنیك اورنینه قالغان آقالودچنی داملاغه قاراب «سزگه اویگه قایتورغه!» دیدی. بز سیکرشوب طوردق. طاغی کمنی چغارالار ایکان دیب بولارنلث آیاق ئزلری قایا کیتکاننی کوتا باشلادق. آیاق طاوشی قونوچنی‌لر قامیراسی طوغرسینه طوقتادی آلار قامیراسنده کشی کوب بولغانغه قایسی‌سین چغارالار ایکان دیب کوتا باشلادق. آلارنلث قامیرالاری گورلرگه طوتندی. قونوچنی

قونوچف دیگان طاوش ایشتله باشلادی. بر مینوتده بوتون تورما اویاندی ـ تورما گورلوگه طوتندی. داملا بیك تیز کییندی. مین آنگفارغه 11 نچی فیوْرالده یازغان «زندان» نك آخرین هم «قربان عیدی» دیب یازغان نرسه‌لرنی بیروب چغاردم. داملاغه زندان حقنده قزان‌برله بلیشرگه همده «قربان‌عیدی»نی قزان‌مخبرینه باصارغه جیبارگه قوشدم. (بووقتده اوزمزنك گازیته‌مز یوق‌ایدی) آلارچغوب کیتدیلار. مین ساعت‌نی قارادم ساعت $3\frac{1}{2}$ ایدی. مین تره‌زه‌گه مندم داملا برله قونوچف آقرتنغنه کیتوب بارالار ایدی. آلار آرطلارینه قاری‌قاری‌غنه کوزدن یوغالدیلار. مین بیك اوزاق یوقلی آلماینچه یاطدم. چاس ساعتی بیشنی صوقغاچ‌غنه مین یقوغه کیتدم. ایرته طورغاچده مین روسلر بولمه‌سینه قونوچف اورنینه کوچدم. اویله‌دن‌صوك مینم برله کورشرگه بیك‌کوب کشیلر کیلدیلر چیستایلارنك داملانك چغوینه بایرام یاصاب کیبت‌لر یابولرین سویلادیلار. شول‌شادلق حرمتینه تورماده‌گی فقیرلراوچون آقچه جییو- لرین ده‌سویلادیلر هم‌مینغه ده آقچه کیترديلار. قونوچف ده کورشرگه کیلدی. اول‌ده روسلردن جییوب آقچه کیتردی، بزنك بردن یوز تنکه‌لب آقچه‌مز بولدی. شوندن صوك، بو آقچه‌دن یاخشی‌راق فائده‌لنور اوچون، بز «قاموننا» (برگه بولشماینچه آشاو اچو، یاصارغه قرار بیردك. همده تورمانك ناچالنیکندن اوزمزنك همده بیر اوچون کرگان آول خلقن آشاتورغه طوتلا طورغان آقچه‌نی صوری باشلادق. ناچالنیك بزگه سیاسی‌لرغه کونینه بیشار تین (تورما آشین آشاماغان کشی‌نك پراستوینه 5 تین میرزاسینه 10 تین بیرله‌در.) بیررگه وعده قیلسه‌ده‌آول خلقینه بیرماون قطغی‌صورتده بلدردی. بزآول کشی‌لرینه‌اوزلری چنلاب صوراسالار، بزآلارنی تریباۋایت‌ایتوب آلور اوچون غالادوفقاغه قدر بارالچاغمزنی بلدردك. لکن آلار

اوزلری آلای قاطی ایندروب صوری آلمادیلار. شونك اوچون اول مسئله شولای طاوشسز طنسزغنه بتدی. بز اوز آرا «قامونا» یاصادق. اش بتره باشلادق. شول وقتلرده ناچالنیك قزاندن باروب قایتقانغه، بزنك تورمانی طاغی قصا باشلادیلار. بزنك برله تورمانك ناچالستوٴاسی آراسنده طاغی تچقرشلار کیته باشلادی. مین حاضر آتپاؤشی اسملی بر پیپصا یازارغه حاضرلنه باشلادم. بر کوننی پییصانك پرده‌لرین بولب پلانین بتروب یازارغه‌غنه طورا ایدم. اسنارشی کروب بزنك بولمه‌ده تنتو یاصی باشلادی. بزده ئلله نی قدر أیبیرلر بولغانغه، کتابلار گازیته‌لر کاغزلر آلوب چقدی. همده مینم آتپاؤشی منك‌ده پلانین آلوب چقدی. بزنك طاغی تورما ناچالستوٴاسی برله آرامز بوزلدی. شولای ایتوب دورت بیش کون اوتدی. 17 نچی فیورالده‌مینم برله کورشرگه‌دیب أنی برله خاتونم کیلدی. آلار ایرته‌گه‌ده کورشرگه کیلورگه وعده قیلوب کیتدیلر. بوکون طاغی شولای کون اوتدی. طاغی کیچ بولدی. کیچ ساعت سیگزلرده ایکی ایبداشمزنی قانتورغه چاقروب پیرما گوبیرناسی‌نك یراق اویازلرینه، برسین ایکی یلغه، برسین بر یلغه، سیبیرگه جیبارلولرین بلدردیلر. بولارنك برسی 17 یاشلك برسی 16 یاشلك مالای‌لارغنه بولغانغه، قیلغان اشلریده برده بولماغانغه، بولار اوچون، بو جزا بیك آور ایدی. شونك اوچون بتون تورما، بوگون شول اش برله، شول اوی برله، مشغول بولدی. بزبتون قامیرامز برله، صیلقاغه جیبارالر دیب حکم ایتوب قویدق. اگر اوز اختیارمز برله بولسه، قایلارغه کیتارگه‌لکارین اویلاشدق. ایناب‌نك یولین تیکشرشدك. شولای ایتوب بیك اوزاق اوطرغان‌نك صوکنده ساعت 12 لرده یاتدق. مین برده رەتلاب یوقلی آلمادم. شولای ایتدروب یوقلار یوقلاماس یاتقان وقتده بزنك ایشك شالطری

باشلادی بزبارمز اویاندق. اول آراده بولمادی ناچالنیك كروب «اسحاقف اویگه» دیدی مین سیكروب طوردم ایبداشلر سیكرشوب طوردیلار تگی‌لار طاغی ایكنچی بولمه‌لرگه‌ده كروب ایتدی‌لار بزحاضر مینم برله اوچ كشی چغارلغاننی بلدك بوتون‌تورما اویاندی تورماده طاغی گورلرگه طوتندی مین بارسی برله‌نده كورشوب ایرته‌گه كیلورگه وعده قیلوب چغوب كیتدم. چقغاچ اوق مینم اوّلگی اویوم اوچراغان غراداۋایلاردن قاچو ایدی. چونكه آلار كورسه‌لر طاغی مینی چاستقه ایتوب یابارلاركبك طویلا ایدی، مین ایزۋوشچیكه باروب جیتكاچ اوك أنی‌لرنك طورغان فاتیرینه یاللاب كیتدم. اوزاقلامایچه قایتوبده كردم. أنی‌لرنك ایسلری كیتدی. آلار اوز كوزلرینه اوزلری اوشانمی ایدی. آلارنك شادلقلرینك ایسابی حسابی یوق ایدی. بز بارمز یوقلی آلماومزنی بلگانگه چای‌اچارگه طوتندق بیك اوزاق چای اچوب ساعت 5 لرده‌گنه بر ساعت یوقلاب آلدق ایرته طورغاچ بتون چیستای كورشرگه كیله باشلادی. مینی‌حارچیۋناغه چاقردی‌لار آنده مینی 150 لب كشی كوتوب طورا ایكان! آلاربرله بارسی برله‌نده كورشدم بارسینه‌ده‌رحمت‌لر اوقدم. طاغی ئلله نیچه‌توشلارگه‌باروب كیچ‌كه طابا تورماگه ایبداشلرگه بوله‌كلار آلوب كورشوب كیلدم. أنی‌لر اویگه قایتوب كیتدیلار مین خاتونم برله آطیاللاب‌قایتورغه قالدم. شولای بولسه‌ده كورشوچی‌نك كوبلگی آرقاسنده بزكیچگی ساعت‌اونسز چیستایدن چغوب كیته آلمادق. ساعت 12 لرده‌یاوشیرمه‌گه قایتوب جیتدك. ایرته‌گیسون مینم برله‌كورشور اوچون طاغی‌بتون یاوشیرمه كیلدی. طاغی ئلله‌نی قدر كوزیاشلری توگلدی طاغی ئلله نی قدرشادلاندی. مین طاغی ایركه چغوب طورا باشلادم. طاغی مین بوكون یابالار بوكون یابالاردیب كوته باشلادم. عیاض.

خاتمه

شول یازغانلرم برله بو اثرمنی بترما کچی بولام. چونکه بو یازلغانلاردن تورمانك نیچك ایدوکی، تورماده‌گی تورمشنك نی تورلی بولدیغی بلنه دیب اویلیم. شولای بولسه‌ده تورما حقنداغی اوزم فکرمنی قسقه‌غنه ایندروب، طاغی ایتما کچی بولام.

«ایرك»ده‌گی کشی‌لر تورماگه کرو توگل، تورما دیگان سوزنی ایشتکاچ اوك قوطلری اوچه، تنلری قالطری باشلی، یوره‌کلری پش پش صوغه باشلی. ایرك‌ده‌گی کشی‌لر تورمانی دنیانك جهنمی دیب اویلی‌لار. ایرك‌ده‌گی کشی‌لر تورماده رطلب آشاب اچوب، یاخشیلاب یوقلاب بولمی دیب اویلی‌لار. ایرك‌ده‌گی کشی‌لر تورماده یاطارغه اوطورغه اورن یوق، بربرك برله، سویلارگه رخصت یوق، کورشرگه ایرك یوق دیب بله‌لر. ایرك‌ده‌گی کشی‌لر تورماده‌گی کشی‌لرنك آیاقلرین قوللرین بوغاولی‌لار. تلاگان صایون کروب کروب قینی‌لار دیب فرض قیلالر. شونك اوچون بزنك خلق تورمادن بیك قورقالار. تورما دیگان سوز ایشتکاچ اوك «حقین‌دن ناحقین‌دن صاقلا!» دیب دعا قیلورغه‌طوتنه‌لار. واقعا تورما شول قدر قورقنچلی اورنمی؟ واقعا تورمانك ناچارلغی کشی‌نی قورقتوب اوزی اوشانغان اشنی اشله‌ودن طییارلق‌می؟ هیچ یوق! تورما البة قورقاغراق کشی‌لرنی قورقتور اوچون، یومشاغراق کشی‌لرنی قیلغان اشلرندن توبه قیلدرر اوچون یاصالغان. لکن تورما یاراتلغاندن بیرلی حسابلاغانده، تورماده یاطودن طویوب بر کرگان کشی ایکنچی یاطودن قورقوب، اوزینك اشلی‌طورغان اشندن توبه قیلغانی، اوزینك سویکلی خدمتندن باش‌طارتقانی برده یوقدر، بولسه‌ده بیك آزدر. تورماگه یابلغان واق‌تویاك قاراقلار تورماده‌گی زور قاراقلاردن اویره‌نوب، آلارنك ئلله نی قدر درسلرین طکلاب

چـن قاراق بولوب چغالار. بولار تورمادن چقغاننك 2 نچی
کونده‌اوك طاغی اورلارغه طوتنه‌لار. تورمادن قورقو بولارنی
بر اشدن‌ده طیبیا آلمی. سیاسی‌لرنك یومشاغراقلاری ایبداشلرین
کوروب اوزلرین طوتارغه اویرانه‌لر، تورمانك ناچالستؤاسی برلن
طارطشه طارطشه طبیعه‌لری نغی، قورقولاری کیمی. آلارنك
نادانراقلاری ئلله نی‌قدر نرسه اوقی‌لار. ئلله‌نی‌قدر سوزایشته‌لر.
موئغنچه‌غه قدر کشی ایتمش‌دن‌گنه س. ر. یایسه س. د. بولوب
یورگان کشی‌لر چنلاب پارتیا کشیسی بولوب چغالار. تورماده
وقتنك یوقودن قالغانی بارده بوش بولغانغه تورلی‌سی تورلی فن
برله مشغول بولوب ئلله نی قدر معلوماتلرین آرتدرالار، تورما
بولارغه بر تورلو مکتب بولا! شونك اوستینه اوزگنی اوزك صاقلاب طوتقانك
آشارغه اچرگه جینارلك بولغانك تورماده سلامتلکنی‌ده یوغالتماسقه
ممکن. شولای بولغاچ بواشنی اشلرگه بیك یاراتسام‌ده تورماگه
یابورلار دیب قورقام دیب اشلامی قالورغه یاریمی؟ البته یوق!

. . . .

. . . .

یاش شاکردلرگه اوزینك معلوماتین آرتدررغه تلاگان کشی‌لرگه
تورما بیك زور فائده بیره‌چك، آلارنك روسچه ره‌تله‌ب
بلماگانلرینه روسچه اویره‌نرگه بر درسخانه بولاچق، . . . . .

. . . .

. . . .

عیاض.

KÜTÜPHANESİ

A=3457

A/3457

عیاض افندی اسحاقف

57